

MÜSİAD Kùltür Kitaplığı - 3

25 YILIN HİKAYESİ

ADEM DÖNMEZ

MÜSİAD Kùltür Kitaplığı - 3
25 YILIN HİKAYESİ
ADEM DÖNMEZ

Proje Yönetmeni
Oğuz Özcan

Proje Koordinatörü
Ahmet Akif Demirbaş

Yayın Danışmanı
İbrahim Yarış

Editör
Şefik Memiş

Düzeltili
Yağmur Ece Kuşaksız

Teknik Yapım
monad
0216 557 82 87

Kapak Tasarım

İç Tasarım
Murat Arslan

Baskı-Cilt:
İMAK Ofset

Nisan, 2015

ISBN 978-605-4383-47-4

MÜSİAD Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneğı
Sütlüce Mah. İmrahor Cad. No: 28 Beyoğlu 34445 İstanbul
Tel: +90 (212) 395 0000 Fax: +90 (212) 395 0001
www.musiad.org.tr

Copyright © Tüm hakları saklıdır. İzin almadan yazarın ve MÜSİAD'ın önceden izni olmaksızın herhangi bir şekilde çoğaltılamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

**25 Yıllık MÜSİAD tarihine verdiğiniz
katkılardan dolayı
sizlere şükran borçluyuz:**

MÜSİAD GENEL BAŞKANLARI

Erol Mehmet Yazar / 1990-1999
Bayram Ali Bayramoğlu / 1999-2004
Doç. Dr. Ömer Bolat / 2004-2008
Ömer Cihad Vardan / 2008-2012
Nail Olpak / 2012-...

MÜSİAD GENEL SEKRETERLERİ

Murat Özayman / 1991-1992
Ömer Yazarbaş / 1992-1993
Doç. Dr. Ömer Bolat / 1993-2000
Dr. Ahmet Helvacı / 2000-2003
Doç. Dr. Nihat Alayoğlu / 2003-2009
Dr. Eyüp Vural Aydın / 2009-2013
Oğuz Özcan / 2013-...

Adem Dönmez

Bin dokuz yüzlü yılların son çeyreğinde bir nisan sabahı doğdu.

İki abi ve bir abla tarafından uzunca bir süre onu leyleklerin getirdiğine inandırıldı. Ahşap süslemeli bir Safranbolu evinin en küçük odasında büyüdü; hayaller kurdu, oyunlar oynadı, yazılar yazdı ve unutulmayacak bir çocukluk yaşadı.

Yıldız Teknik Üniversitesi'nde Kimya Mühendisliği okudu ama Kimya Mühendisi yerine "Cümle Mühendisi" oldu. Hece Öykü, Otuzuncuharf, Yol Düşleri, İlim ve İrfan, BirNokta, Adı Yok ve Çerçeve gibi dergilerde hikâyeleri ve gezi yazıları yayımlandı. Bazı gazetelerin kitap ekleri için tanıtım yazıları hazırladı.

2010 yılında karayolu ile gerçekleştirdiği, 80 gün süren; İran, Pakistan, Hindistan ve Nepal yolculuğunu anlatan ilk kitabı Sınır Tanımaz Gezginin Günlüğü – Güneş Ülkesine Yolculuk, Carpediem Yayınları tarafından yayımlandı.

Daha sonra aynı yayınevinden sırası ile "Baş Döndürücü Uzay ve Şaşırtıcı Gerçekler" ve "Sınır Tanımaz Gezginin Günlüğü - Gizemli Kitabın İzinde " isimli kitapları özellikle genç okur kitlesi düşünülerek yayımlandı.

2011'de ulusal bir roman yarışmasında "Kahramanım Olur Musun?" isimli romanı ile ikincilik ödülünü aldı.

2009 yılında evlendi. 2011 yılında baba oldu.

2010 yılından itibaren MÜSİAD'da, önceleri Araştırmalar ve Yayın Koordinatörü, şimdilerde ise Eğitim, Kültür ve Yayın Yönetici ve Çerçeve Dergisi Yayın Yönetmeni olarak çalışmaya devam ediyor.

Hâlâ İstanbul'da yaşıyor, yazıyor, okuyor, düşünüyor, düşünüyor ve geziyor. Ama yavaşça...

Kitapları:

- *Sınır Tanımaz Gezginin Günlüğü – Güneş Ülkesine Yolculuk (İran, Pakistan, Hindistan, Nepal)*, Carpediem Kitap, 8. Baskı(Mart 2015)
- *Baş Döndürücü Uzay ve Şaşırtıcı Gerçekler*, Carpediem Kitap, 3. Baskı(Aralık 2015)
- *Sınır Tanımaz Gezginin Günlüğü – Gizemli Kitabın İzinde (Türkiye)*, Carpediem Kitap, 4. Baskı (Mayıs 2015)
- *Kahramanım Olur Musun?*, Carpediem Kitap, 2. Baskı(Eylül 2014)

Facebook: facebook.com/medadonmez

Twitter: twitter.com/ademdonmez

TAKDİM

“Bekleyin, görecektir, duranlar yürüyeni / Sabredin, gelecektir, solmaz, pörsümez yeni” diye yazıyordu 1947 yılında, Üstad Necip Fazıl Kısakürek. O, umudun tohumlarını ekti. Evet, 1950’li yıllar bu tohumların münbit topraklara saçıldığı yıllardı. 1980’li yıllar ise büyüyen tohumlardan yetişen ağaçların meyve vermeye başladığı bir dönem olarak tarihe geçti. Adnan Menderes’ten Necmettin Erbakan ve Turgut Özal’a, günümüzde ise Recep Tayyip Erdoğan’a uzanan değişim ve gelişim çizgisinde Türkiye, Anadolu insanının geleneksel değerleri ve evrensel ilkeleriyle; hem kendi geleceğinde, hem de ülkesinin geleceğinde söz sahibi olma mücadelesine şahit oldu.

İşte bu mücadelenin adıdır MÜSİAD. İhmal edilmiş ve ötekileştirilmiş Anadolu sermayesi toparlanarak, ilk kez MÜSİAD çatısı altında birleşti ve büyük bir güç olduğunu herkese hissettirdi. Bu güç, sadece ekonomi ve ticaret alanında değil, sosyal hayatta da söz sahibi olmak istiyordu. Bugün, kuruluşunun üzerinden geçen 25 yıldan sonra, büyük bir mutlulukla ifade ediyorum ki, bu isteğini önemli ölçüde gerçekleştirmeyi de başardı.

MÜSİAD, 12 gönüllü iş adamının küçük bir ofiste başlattığı “güzel” bir harekettir. Ama bundan çok daha fazlasını ifade etmektedir. Gücünü kamudan değil, içinden çıktığı halktan almıştır. Bunun ispatlarından birisi, en zorlu dönemlerde bile hiçbir baskıya boyun eğmemesidir. Bunu, yıllar önce gören rahmetli Turgut Özal, MÜSİAD heyetine şöyle demişti:

“Çocuklar, ben bu ülkenin geleceğini çok daha iyi görüyorum, ama bu bizim sayemizde değil, sizlerin sayesinde. Onun için adı ne olursa olsun, gücü ne olursa olsun, etkisi ne olursa olsun sakın kimseden çekinmeyin ve onları gözünüzde çok büyütmeyin. Onların temeli sizin temelinizden çürüktür. Sizin bir temeliniz var, maneviyatınız var, öz kaynağınız var, gücünüz ona yetiyor ama öbürlerinin temeli hep çürük.”

Bu sözün ifade ettiği değerler, MÜSİAD’ın da temel ilkesi ve belirleyici ilkeleridir. Biz, temelimizin bu topraklar, rehberimizin kadim medeniyetimizin değerleri, gücümüzün de halkımız ve inancımız olduğunu hiç unutmadık.

MÜSİAD’ı kurmak için yola çıkanları harekete geçiren de, bu bilinç ve sorumluluk anlayışydı. 25 yıl sonra, kurucularımızın temelini attığı MÜSİAD ile, bugünkü MÜSİAD arasında, temel prensipler ve o prensiplerin uygulamaları açısından hiç bir fark yoktur. Elbette zaman değişir, şartlar değişebilir, yeni şartlara uygun yeni stratejiler geliştirilir, ama zamana ruhunu veren inancımız ve temel değerlerimiz değişmez.

Bu kitapta, bizzat kuruluş sürecini yaşamış, MÜSİAD’ın temellerinin oluşumuna ve sonraki dönemlerde gelişimine katkıda bulunmuş insanların gözüyle, 25 yılın hikayesi anlatılıyor. 25 yılın hikayesi, tüm zorluklarına ve sıkıntılarına rağmen *“güzel bir hikaye”*. Bu güzel hikayeyi, 25 yılın sıcak detaylarıyla bize nakleden Adem Dönmez kardeşime teşekkür ediyorum. Onun yaptığı söyleşiler, bugüne kadar bilinmeyen birçok noktayı da ortaya çıkardı. İnanıyorum ki, bu kitap bir gerçeği tekrar vurgulamaktadır: Türkiye var oldukça, MÜSİAD da var olacaktır... Bitimsiz hikayemiz ise, bu kitapla dilden dile aktarılacaktır...

Nail OLPAK

MÜSİAD Genel Başkanı

SUNUŞ

MÜSİAD, 25 yılını tamamlayan bir iş örgütü olarak Türkiye'nin 90 yıllık tarihinin sadece dörtte birine değil, aynı zamanda dününe damgasını vurmuş, bugününü şekillendirmiş, yarınını belirleme iddiasına sahip olmuş ender kurumlardan biridir. Bu yolda mütedeyyin iş dünyasına karşı yürütülen sindirme, yıldırma ve yok etme girişimlerinin hepsinden başarıyla çıkmış, Türkiye'nin genetiği bozulmamış gelecek tohumlarının yeniden yeşillenip filizlenmesini, güçlenip görkemli bir çınara dönüşmesini amaçlamıştır. Bu yönüyle MÜSİAD, 20. yüzyıla yok olma tehdidiyle giren bir milletin, 21. yüzyıla yeni bir umutla girmesinin de öncüsü olmuştur.

MÜSİAD, bitimsiz inancı, tükenmek bilmeyen umudu, küllerinden yeniden doğmaya yazgılı girişimcileriyle, Anadolu girişimcisinin silik ve ürkek bir atmosferden, dirayetli ve cesur bir döneme geçişini başarmıştır.

Tüm bunları ve çok daha fazlasını hamasetten uzak bir şekilde, tüm çıplaklığıyla öğrenmek ise ancak, MÜSİAD'ı kuran bir avuç kahramanı konuşturmakla mümkündür. İşte elinizde tuttuğunuz kitap bunu yapıyor, sizi MÜSİAD'ın kurucularıyla bir araya getiriyor, onlarla konuşturuyor.

Onların konuşmaları, bir kutlu yolculuğun başlangıcını ve gelişimini ortaya koymakla kalmıyor, aynı zamanda MÜSİAD'ı, MÜSİAD yapan değerlere de ışık tutuyordu. Bu değerlerin başında ise “müstakim, mütedeyyin, müdrik ve müstakil” olmak geliyor, onların rehberliğinde erdemli bir topluma giden yol haritası çiziliyordu.

Bu kitapta yer alan anıları okuduktan ve Türkiye'nin sadece ekonomik değil, sosyal ve siyasal tarihi içinde büyük anlam ifade eden olaylara şahitlik ettikten sonra çok rahatlıkla şunu söyleyebiliriz: MÜSİAD'ın tarihi, Türkiye'deki büyük değişim ve dönüşümün de tarihidir. Ünlü Alman düşünür Nietzsche'nin "En büyük devrimler güvercin ayaklarıyla gelir" dediği gibi MÜSİAD, Türkiye'de gerçekleşen sessiz devrimin öncü aktörlerinden biri olmayı başarmıştır.

Bu başarı ve 25 yıllık serencamı bizim için büyük bir özveriyle hazırlayan değerli çalışma arkadaşım Adem Dönmez'i, bu kalıcı eseri sebebiyle tebrik ediyorum. Ayrıca, Genel Sekreter Yardımcılarım Fatih Uysan, Serdar Eryılmaz ve Ahmet Akif Demirbaş ile İbrahim Yarış başta olmak üzere tüm profesyonel kadromuza da özverili çalışmalarından dolayı teşekkür etmeyi bir borç olarak görüyorum. İnanıyorum ki, bu çalışma, MÜSİAD'ın bilinmeyen birçok yönünün de öğrenilmesine, gerçek MÜSİAD tasavvurunun yerleşmesine katkıda bulunacaktır.

Saygılarımla,

Oğuz ÖZCAN

MÜSİAD Genel Sekreteri

İÇİNDEKİLER

I. BÖLÜM

Bir Fütûhat Projesi: MÜSİAD	21
-----------------------------------	----

II. BÖLÜM

İsim Babası Erbakan	33
---------------------------	----

III. BÖLÜM

MÜSİAD Hacı Abdullah'ta Kuruluyor	41
---	----

IV. BÖLÜM

Mecidiyeköy, MÜSİAD İçin Yuva Olmuştu	63
---	----

V. BÖLÜM

Ulu Bir Çınar Olma Yolunda	77
----------------------------------	----

VI. BÖLÜM

MÜSİAD İş Dünyasını Sallıyor	93
------------------------------------	----

VII. BÖLÜM

İstanbul Dükalığının Düşen Kalesi: İTO	103
--	-----

VIII. BÖLÜM

28 Şubat ya da Öldürmeyen Yara Güçlendirir	115
--	-----

IX. BÖLÜM

Ateşten Gömlek Giyenler	125
Kurucu Başkan: Erol Yazar	127
Kurucu İrade: Ali Bayramoğlu	135
Mahcup Anadolu Delikanlısı: Ömer Bolat	141
Atom Karınca: Ömer Cihad Vardan	161
Değişimin Öncüsü: Nail Oplak	173

X. BÖLÜM

Mustafa Özel ile Başlangıçtan Günümüze MÜSİAD	189
---	-----

Köprüyü oluşturan her taş önemlidir*

Ünlü gezgin Marco Polo büyük doğu seyahatinin ardından Kubilay Han'ın karşısına çıkar ve tek tek her taşıyla bir köprüyü anlatmaya başlar. Bir süre dinledikten sonra, "Peki" der Kubilay Han, "Köprüyü taşıyan taş hangisi?"

"Köprüyü taşıyan şu taş ya da bu taş değil, taşların oluşturduğu kemerin kavsı" diye cevap verir Marco Polo ve elleriyle kavisi tarif etmeye çalışır.

Kubilay Han bir süre sessiz kalır ve düşünür. O düşündükçe Marco Polo telaşlanmaya başlar, çünkü hükümdar mutsuzdur. Bir süre sonra Kubilay Han oturduğu tahttan kalkar ve ihtişamıyla konuşur: "Seni bu geziye neden gönderdiğimi hatırlıyor musun?"

"Yeni yerler görmem ve oralar hakkında gerekli bilgileri sizlere ulaştırmamam için" diye cevap verir Marco Polo.

"O zaman neden taşları anlatıp duruyorsun bana? Beni ilgilendiren tek şey var, o da köprü." Kubilay Han sinirlenmiştir.

Marco Polo önce ne yapacağını bilemez, Hükümdarın sahip olduğu güç gözünü korkutur ama sonra hiç düşünmeden aklındaki cümleyi söyler: "Eğer taşları anlatmazsam siz kemerin kavsini anlayamazsınız. O kavis olmadan da o köprü olmaz. Çünkü taşlar yoksa kemer de köprü de yoktur."

*

İşte MÜSİAD'ın hikâyesi, üzerinden tüm inananların geçeceği o büyük köprüyü ve kemeri inşa etme yolunda hiç duraksamadan yol alan sağlam taşların hikâyesidir.

Bu hikâye küllerinden uyanan Anka'nın hikâyesidir.

Bu hikâye MÜSİAD'ın öz hikâyesidir...

* Italo Calvino'nun Görünmez Kentler isimli kitabından esinlenilmiştir.

Öze dönüş'ün başlangıcı

MÜSİAD ile yolum 6 yıl önce kesişti. Üniversite yıllarımda bana her yönden destek veren Değerli Büyüğüm Nail Olpak, bir gün, “Okul bittikten sonra ne yapacaksın, planların ne?” diye sordu.

“Mühendislik yapamayacağımın farkındayım” dedim ve hayallerimi anlattım.

“Zor bir yolu tercih ediyorsun” dedi Nail Bey, “Ama doğru olanı yapıyorsun.”

Sivil toplum üzerine yaptığım çalışmalar vardı. Nail Bey bunlardan haberdardı, “MÜSİAD” dedi ve bana MÜSİAD’ı anlattı.

MÜSİAD’ı ilk olarak o gün Nail Bey aracılığıyla tanımış oldum.

Daha sonra 20. yılını coşkuyla kutlayan büyük bir ailenin küçük bir parçası olarak çalışmaya başladım. Daha kapıdan girdiğim ilk gün samimiyetin, paylaşmanın ve erdemin öğelerini tüm benliğimde hissetmiştim.

Kurumsal bir yapı içerisinde nasıl hareket edilir bilemediğim için kimle tanışsam heyecanlanıyor, bacaklarım titriyordu. Danışmadaki görevliye neden, niçin burada olduğumu anlatıncaya kadar kalbim duracaktı. Konuşurken kim bilir kaç defa “Şey, ımm” demiştim. Ağzımdan çıkacak her bir kelimeye dikkat ediyor, özenle seçmeye çalışıyordum.

İlk olarak, o vakit MÜSİAD Genel Sekreter Yardımcısı olan Eyüp Vural Aydın ile görüştüm. Eyüp Bey Mısır’da gerçekleştirilen IBF toplantılarından yeni dönmüştü. Ayağının tozuyla geldiği kurumda beni karşısında bulunca da gezip gördüğü her şeyi anlatmıştı. “CV’ne baktım, sen de gezmeyi çok seviyormuşsun?” demişti.

“Evet” demiştim, “Gezmek benim için özel bir hobi.”

“Gezmek dışında neler yapmaktan hoşlanırsın?”

“Kitap okumayı severim, bir de hikâyeler yazıyorum, yazılarım çeşitli dergilerde yayınlandı.”

“Gezdiğin yerlerle alakalı şeyler de yazıyor musun?”

“Evet, bir kitap taslağım var ama daha ilgilenen bir yayınevi çıkmadı.”

Eyüp Bey o gün, “İnşaallah” demişti, “Kitabını yayınlarsın, hatta MÜSİAD için de özel çalışmalar yaparsın” diyerek, bana moral vermişti.

Sonra birlikte Genel Sekreter Nihat Alayoğlu’nun odasına gitmiştik. Ben odasının kapısında öylece beklerken, Nihat Bey gözlerimin içine bakmış ve “7 gün, 24 saat çalışan MÜSİAD’a hoş geldin” demişti. Ne dediğini anlamamıştım. Benim şaşkınlığım devam ederken, o gözümü korkutmak için bir sürü şey daha söylemişti, hiç konuşmadan sadece kafamı sallayarak onaylıyordum, ama bir yandan da içimden ‘Eyvah, ben nasıl bir yere düştüm’ diyordum. Eyüp Bey de gülümseyerek bizi izliyordu.

İktisat, Ekonomi, perşembe toplantıları, IBF, fuar, Sektör Kurulları, Çerçeve, Araştırma Raporları, eğitimler, iş gezileri, bürokrasi, BİLTRONİK... Daha böyle bir sürü kavram vardı konuşmalarında, bir müddet sonra ne hakkında konuştuğumuzu dahi unutmuştum.

“Son olarak, sen bütün bu faaliyetlerin bir parçası olacaksın” demişti Nihat Bey, ben dudaklarımı ısırırken, hiç unutmuyorum. “Korkma” diye de devam etmişti, “MÜSİAD senin için bir okul olacak. Sen MÜSİAD’a katkıda bulunacaksın, MÜSİAD da sana.”

Ne evet demiştim, ne de hayır. Ama Nihat Bey’in odasından çıktıktan sonra, “Bugün düşün, kalbinin sesine kulak ver” demişti Eyüp Bey elini

omzuma koyarak. Aklımda yüzlerce soru ve içimde derin bir korku olmasına karşın meraklanmıştım. Nihat Bey'in bahsettiği zorlukları görmek ve savaşmak istiyordum. Çünkü öyle farklı konular hakkında konuşmuştuk ki, bütün bunlar üniversiteden yeni mezun olmuş bir gencin hayallerinin çok daha ötesindeydi.

O gün MÜSİAD'dan ayrıldıktan sonra kalbimin sesini dinledim ve MÜSİAD'da çalışmaya karar verdim. İşte benim MÜSİAD hikâyem bu şekilde başladı.

Yıllar içinde yaptığım işi öğrendikçe, her başarılı işin ardından yaşadığım huzur ve mutluluğun lezzetini aldıkça, MÜSİAD'ı daha yakından tanıdıkça Nihat Ağabey'in (O ilk günün sonrasında artık ağabeyim olmuştu) ne demek istediğini çok daha iyi anladım.

“Bir bütünün parçası olmak, birlikte çalışmak, birlik olmak, biz olmak, MÜSİAD olmak...”

MÜSİAD'ın sadece bir işadamları derneği olmadığını, MÜSİAD'ın bir özveri, bir hedef, bir arzu ve okul olduğunu öğrendim. Birbirinden değerli insanlarla tanıştım. Samimiyet ve saygının birbirini tamamlayan ve asla birbirinden ayıramayan iki kardeş olduğunu keşfettim. İkisi arasındaki dengeyi tutturduğunuzda ilişkilerinizin ne kadar derinleştiğini gözlemledim.

Kurucu Başkanımız Erol Yazar'ın dile getirdiği gibi, “MÜSİAD'ın kuruluşu bir şeye karşı olmaktan ziyade; bir öze ve köklerine dönüşün işaretidir. Köklerini arama arzusunun bir neticesidir.”

MÜSİAD, temelde bir işadamları topluluğu olmasına karşın çalışmaları, ilkeleri ve savunduğu değerler itibarıyla Anadolu insanının gücünü dünyaya taşıyan gönüllü ve çok boyutlu bir STK olarak öne çıkmıştı. MÜSİAD'ın ilk tohumları İstanbul'da toprağa düştükten sonra hızlı bir şekilde Anadolu'nun dört bir yanında filiz açtı, yurtdışında çiçeklendi. Kuruluş yıllarının Türkiye'nin çalkantılı bir dönemine rastlamasına rağmen teşkilat yapısını sağlam temeller üzerine kurdu. Bugün 86 yurtiçi 166 yurtdışı irtibat noktası ile en yaygın işadamları derneği olmanın haklı gururunu hissediyor.

MÜSİAD; “Yüksek Ahlak, Yüksek Teknoloji” ilkesini kurulduğu ilk günden itibaren özünde benimsemiş ve çalışmalarını bu yönde

geliştirmiş. Bu kitabın hazırlığı sürecinde yaptığım söyleşilerde bu konuyu çok iyi kavradım.

MÜSİAD arşivinde geçirdiğim her günün sonrasında farklı bir ruh hali ile evime gidiyorum. 1990 yılında 12 genç işadaminin tüm samimiyetleriyle kurdukları ve hem İslam âleminin hem de Türkiye'nin yüz akı olan bir yapının parçası olabildiğim için huzurluyum.

Yıllar içinde gözlemlerimle iş dünyasının soğuk arka planına ve üniversiteden arkadaşlarımın farklı kurumlarda yaşadıkları sıkıntılara şahit oldum. Yaşadığımız çağ ilişkilerimizi belirli parametrelere bağlıyor ve “güven, dostluk, sadakat” gibi değerlerimizi potasında eritiyor. Fakat MÜSİAD’da bakış açısı çok farklı, MÜSİAD geleneğinde öncelikle asla “ben” yok. Önce ülkem, önce halkım ve önce MÜSİAD ailesi var. MÜSİAD geleneğinde bencillik yok, fedakârlık var, ekip çalışması var.

MÜSİAD demek, kişisel menfaatleri öncelememek ülke ve halkın menfaatini ön planda tutmak demek. MÜSİAD demek, Allah'ın rızasından ayrılmamak, Medine Pazarı hassasiyetini günümüz iş dünyasına taşımak demek.

MÜSİAD demek, Türkiye'nin güçlü bir ülke olarak dünya arenasında olması gereken yeri alması için çalışmak ve mücadele etmek demek.

25 yıl içinde Türkiye gelişti, MÜSİAD bu gelişimde önemli bir rol üstlendi.

MÜSİAD’da her zaman, özellikle de büyük bir organizasyonun ardından hiç kimsenin yüzünde yorgunluk göremezsiniz. Bunun yerine o yorgun muzafferlerin her birinin yüzünde bir işi birlikte başarmanın, bir zorluğun altından daha hep beraber kalkmış olmanın huzuruna ve samimî tebessümüne şahit olursunuz. O zaman çok daha iyi anlırsınız ki, birbirine kenetlenmiş bu bir avuç insan, büyük bir ülküyle donanmış, dünyayı değiştirme kızıl elmasıyla yola çıkmışlar. Bu kutlu yolculukları 25 yıldır devam ediyor, üstelik her yıl, bir önceki yıldan daha güçlenmiş, hedefe bir adım daha yaklaşmış şekilde.

“MÜSİAD: Güzel bir hikâye”

2014 yılının son aylarında 18. MÜSİAD Uluslararası Fuarı ve 15. IBF için yoğun bir çalışmanın içine girmiştik. Mesailerimiz gecenin ilerleyen saatlerine kadar devam ediyordu. İletişim Danışmanımız İbrahim Yarış’ın odasında Genel Başkanımız Nail Bey’in fuar açılış konuşması üzerinde çalışırken konu açıldı. Ben de uzun zamandır iç dünyamda var olan bir fikri ortaya attım.

“Neden olmasın,” dedi Genel Sekreterimiz Oğuz Bey, “Öyle çok anı var ki anlatılması gereken.”

Bu sırada Ahmed Akif Demirbaş söze karıştı ve heyecanla, “Bu güzel bir çalışma olur ve tüm mensuplarımızın tarihimizi doğru öğrenmesini sağlar” dedi.

“25 Yılın Hikâyesi” dedim, “sözlü tarih çalışması gibi olacak, MÜSİAD tarihini yazılı ve resmi belgelere ek olarak yaşayan bireylerin hatıralarına dayalı anlatımlarıyla yazacağız. Bireysel olacak; gündelik hikâyeleri ve çelişkileri içinde barındıracak ama özellikle MÜSİAD’ın hafızalarda nasıl bir iz bıraktığını gösterecek.”

“Çok güzel olur” dedi Oğuz Ağabey ve beni bu çalışmayı yapmam için teşvik etti. “MÜSİAD’ı diğer kurumlardan ayıran en büyük özelliklerinden biri de personeline yüklediği anlam ve biçtiği değerdir. MÜSİAD üyesi ve personeli bir araya geldiğinde büyük işler başarır. Personel de görünmeyen kahramandır.”

Oğuz Ağabeyin bu sözleri beni fazlasıyla heyecanlandırdı, “Kurucular başta olmak üzere 25 yıllık MÜSİAD tarihine dokunmuş olanlardan ulaşabildiklerimle söyleşiler yaparım, MÜSİAD arşivini ve haber kupürlerini tararım, MÜSİAD hakkında daha önce yazılanları okurum.”

“O zaman vakit kaybetmeden çalışmaya başlamalısın. Bu çalışma 9 Mayıs 2015’e yetişmeli” diyerek Oğuz Ağabey görevi bana resmen tevdi etmiş oldu.

*

MÜSİAD’ın 25 yıllık hikâyesini anlatacak olan bu çalışmaya başladığımda nasıl bir yöntem izleyeceğimi, nereden başlamanı

gerektiğini çok fazla düşündüm. Önümde birbirini tamamlayan ama kulvarları tamamen farklı olan çok fazla bilgi yığını vardı. Oysa benim bu hikâyenin nerede, nasıl ve hangi fikri altyapıyla başladığını bulmam gerekiyordu. İlk iş olarak, MÜSİAD arşivlerini karıştırdım. Samanlıkta iğne aramak gibiydi, bu. Elime geçen her fotoğraf beni şaşırtıyordu. Kimler kimler yoktu! Sonra videoları izlemeye başladım. 90'lı yılların siyasileri, iş dünyasının farklı yüzleri ve o nostaljik programlar...

Bu şekilde çalışarak işin içinden çıkamayacağımı anladım ve doğru bilgi için ilk olarak MÜSİAD'ın Kurucu Başkanı Erol Yazar'ın kapısını çaldım. Çalışmamı kısaca anlattım ve heyecanla gözlerinin içine bakarak, “Bunları buldum, şu şekilde bir taslak hazırladım” dedim. Erol Bey taslağıma göz gezdirdi ve anlatmaya başladı. Böylelikle MÜSİAD'ın 25 Yıllık Hikayesi'nin ilk sözlü mülakatını da kurucusuyla yapmış oldum.

Konuşmaya başladıktan sonra zamanın nasıl geçtiğini anlayamamıştım. 3 saate yakın bir söyleşi gerçekleştirdik. Erol Bey, çalışmam için faydalı olacağını düşündüğü ve görüşmem gereken kişilerin isimleri verdi. Bazı noktaların üzerinde detaylı bir şekilde durdu ve bana bazı uyarılarla birlikte ipuçları da verdi.

Söyleşimiz bittikten sonra, Erol Bey'i yolcu etmeye çalışırken güzel bir tevafuk oldu ve MÜSİAD Genel Başkanımız Nail Olpak ile karşılaştık.

“Beni sorularla terlettiler ama iyi oldu” dedi Erol Bey, Nail Bey'e sarılırken, “Sanki yeniden yaşıyormuş gibi heyecanlandım, o günleri. Hey gidi günler!”

“Merakla bekliyoruz” dedi Nail Bey, “Dile kolay, 25 yıl.”

Erol Bey gülümsedi ve “Zorluklarla, ötekileştirmelerle, anlamsızlaştırmalarla ve çetin mücadelelerle geçen koskoca 25 yıl” diye ekledi.

“Evet” dedi Nail Bey, tebessümle karşılık vererek, “Fakat tüm zorluklara rağmen; güzel bir hikâye...”

*

MÜSİAD fiilî olarak 12 genç işadamı tarafından 9 Mayıs 1990

tarihinde kuruldu. Kuruluş akdinde ismi geçen 12 kurucunun yaş ortalaması 32 idi. Bu hayalleri olan bir avuç genç adamın öncülük ettiği yapı bugün Türkiye'nin en önemli işadamları derneklerinin başında geliyor. Kuruluş yılları ve öncesine dair yaşananları öğrenerek kafamdaki soru işaretlerini kaldırmaya başladım. Çünkü o yılları ne kadar aydınlatabilirsem sonraki dönemleri daha rahat kavrayabilirdim. 1980 darbesinin ardından kurulan sivil hükümet ve ardından rahmetli Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanlığı Köşkü'ne çıkmasıyla Türkiye uluslararası arenada daha fazla boy göstermeye başladı ve etkin bir aktör gibi hareket etti. İşte MÜSİAD'ın kuruluşu Türkiye'nin bu değişen stratejisi ile birlikte mayalandı. Aklımdaki bütün bu soruların cevaplarını gerçekleştirdiğim söyleşilerde aradım.

Erol Mehmet Yazar, Bayram Ali Bayramoğlu, Abdurrahman Esmerer, Natik Akyol, Şekib Avdagiç, Mehmet Gönenç, Mahmut Ekrem Ensari, Arif Gülen, Halil Ayan, Cihangir Bayramoğlu, Mehmet Turgut ve Ahmet Yıldırım MÜSİAD hikâyesinin ilk kahramanları, kuruluş öncesine ve MÜSİAD'ın ilk dönemlerine ait bilgileri onlardan dinledim.

“MÜSİAD'ın hikâyesi aslında bir öze dönüş hikayesidir.” Erol Yazar'dan bu cümleyi ilk kez telefon görüşmemiz sırasında duydum. “Anlatılacak o kadar çok anı ve emeği olan o kadar çok insan vardır ki isimlerini saymak dahi uzunca bir vaktimizi alır” diye devam etmişti o görüşmede ve eklemişti: “Fakat bu hikâyenin özellikle yeni nesil tarafından iyi bilinmesi gerekiyor, çünkü bu hikâyede küllerinden yeniden uyanan bir kahraman, MÜSİAD, var...”

Peki, MÜSİAD nasıl bir ortamda kuruldu? MÜSİAD'a neden ihtiyaç duyuldu? Kimler öncülük etti? İşte kurucularının dilinden, MÜSİAD...

I. BÖLÜM

BİR FÜTÛHAT PROJESİ: MÜSİAD

“*Erolcuğum biz bakkal
Mehmet ile yola çıktık.*”

*Rahmetli Necmettin Erbakan'ın
“İş camiası neden 70'lerde oluşmadı?” diye soran
MÜSİAD Kurucu Başkanı Erol Yazar'a verdiği cevap.*

“Herkesin kuşanacağı bir kılıç vardır”

Acaba 25 yıl önce MÜSİAD’a öncülük edenler, kalkıştıkları için boyutlarının farkında mıydılar? MÜSİAD fikri nasıl oluştu? Bu ekip nasıl bir araya geldi? MÜSİAD Kurucu Başkanı Erol Yazar’a aklımdaki bu ilk soruları sorduğumda önce hiç tepki vermedi. Kim bilir kaç kişi aynı sorular ile karşısına çıkmıştı? Kim bilir kaç defa anlatmıştı aynı şeyleri? Kim bilir? Kurucu Başkanımız beni dinledikten sonra, önce hafifçe gülümsedi, ellerini sakalına götürdü, derin bir nefes aldı ve anlatmaya başladı:

“Sanayici bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmek insana ticareti ve sanayinin önemini kavrama refleksi geliştiriyor. Babam TÜSİAD içinde kendine yer edinmiş bir işadamıydı. Aynı zamanda sanayi odasında meclis başkanlığı yapmıştı. Annemin de organize olmuş bir hanımlar derneğinde etkin rol almasından dolayı hayatımın ilk yılları derneklerde ve odalarda geçti. Boğaziçi’nde üniversite eğitimimi tamamladım ve Amerika’ya gittim, 1983’te Amerika’dan döndükten sonra, tabii Özal Hükümeti’nin başa geçtiği günleri televizyondan takip etmiştim. Darbe sonrası Türkiye’nin yeniliklere gebe olduğu belliydi. Özal ile birlikte, 83 yılından sonra Türkiye’de bir özelleşme hareketi, yurtdışına açılma, ihracat hamlesi ve teşvikler gibi bazı ekonomik hamleler yapıldı. 89 yılında da 70’li yıllarda korktuğumuz, soğuk savaşın bir kutbu olan Sovyetler Birliği’nin yıkılması, dağılması, komünist bloğun çökmesi, Türki Cumhuriyetler başta olmak üzere bağımsız devletlerin kurulması

ve liberalleşme hareketi ile birlikte Türkiye’de bir dizi yansımalar meydana geldi.

Bunlar dünyanın yaşadığı değişimlerdi, bütün bu gelişmeleri manevi yönü yoğun olan bir ailenin, daha doğrusu manevi yönü yoğun olan bir annenin çocuğu olarak dünyaya geldiğim için ben daha farklı irdeliyordum. Gençlik yıllarımda İslam ve Osmanlı tarihiyle çok meşgul oldum, okuduklarımın da etkisiyle yeni bir diriliş arayışı içimde yükseliyordu. Bu yeni diriliş arayışının temelinde Türkiye’nin mevcut konumundan memnun olmamak, dünyadaki iktisadi gelişmelerle Türkiye’yi kıyasladığımızda çok geride kalmış, gelişmemiş bir ülke görünümümüzün olması yatıyordu. Tarihimizi okurken doğal olarak günümüzle geçmişimiz arasında bir uyumsuzluk algısı oluşuyordu. Çünkü Boğaziçi Üniversitesi’nde tahsiline başlayıp yurtdışında eğitimimi tamamlayınca hem Türkiye’yi hem de yurtdışını gözlemlemiştim. Türkiye batıya göre çok geri kalmıştı. O zaman teşkilatlı bir çalışmanın önemine, Türkiye’yi geliştirecek bir çalışmanın önemine, doğaçlama olarak giriyorsunuz.

İşte bize MÜSİAD’ı kurduran şey bir mesuliyet idraki, bir birliktelik zorunluluğunun hissedilmesi, dünyaya meydan okuma, bir varoluş mücadelesi, bir fütühat ruhundan başka bir şey değildi. Osmanlı tarihinde bir hadise vardır. İnsanlar başka ülkelerde seremoni ile tahta otururlar ve onlara taç giydirilir. Osmanlı’da taç giydirme yoktur. Kılıç kuşanma vardır. Kılıç demek, sürekli emredilen şekilde ölünceye kadar koşmak demektir. Günümüzde herkes bunu hangi alanda çalışıyorsa o alanda yapmalı. Ben işadamıyım, iktisatta yapacağım, bir başkası siyasetçi ise o alanda koşacak, bir başkası askerse kıtadan kıtaya koşacak, ilim adamıysa ilmiye alanında koşacak. Herkesin kuşanacağı bir kılıç vardır. Burada kılıç bir semboldür. Amacı kesmek değil, kapıları açmaktır.

O yıllarda bizim neslimiz böyle düşünüyordu.

Ülkemiz fakirdi, teknolojiye, sanayide zayıftık. Düşmanlara karşı koyabilecek silahı yapamıyorduk. İktisaden çocuklarımızı, komşularımızı besleyemiyorduk. Bunu ancak iktisadi mücadele ile aşabilirdik. Emperyalizmle, siyonizmle, kapitalizmle MÜSİAD sayesinde mücadele edebilirdik. Bugünün formülü ancak bu olabilirdi. Tüm bu fütühatımızı konuşacağımız bir ocağa ihtiyacımız vardı. Bu

çerçeveden baktığımızda MÜSİAD bir ocaktır. Ahi Evran'ın yedi yüz sene önce kurduğu, Osmanlı'nın son dönemine kadar gelen, belli bir dönem kestirilmiş ama başlayacak yeni bir ruh. Hem maddi hem manevi kalkınma diyoruz. İşte MÜSİAD, manevi duygularla mücehhez, iktisadi amaçları olan insanların birlikteliğidir. Bu emirleri biraz biliyorsan o kılıcı kuşanmak zorundasın, o ruhu yaşamak zorundasın.

Erol Bey konuşurken sanki o günleri yeniden yaşıyor gibi heyecanlı bir şekilde anlatıyordu. Bazen gözleri büyüyordu ve mimikleriyle adeta beni etkisi altına alıyordu. Beden dilini çok iyi kullanıyordu. Fark ettim ki, hâlâ zerre miskal eksilmeyen o heyecan, o diriliş arzusu, sanırım MÜSİAD'ın temellerinin sağlam atıldığının göstergesiydi.”

Kimler öncülük etti?

“Rahmetli Erbakan Hoca'nın işadamlarını bir araya getirecek bir çatı olgusu oluşturarak işadamlarını bir araya getirme düşüncesi vardı. Sayısız toplantılar gerçekleştirdik. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile görüşmelerimiz oldu. Rahmetli Özal ile yakın temaslarım ve tanışıklıklarım oldu. Bu görüşmelerin sonucunda bir işadamları derneği kurulması görüşü ağırlık kazanmıştı. Önemli bir soru işareti burada karşımıza çıkıyordu: Bu dernek nasıl kurulacak ve kimler bu taşın altına elini sokacaktı?”

Erol Bey burada biraz duraksadı. Benim sormam gereken bir soruyu kendi kendine sormuştu.

“Bizler 4-5 tane genç işadamı dünya gerçeklerini bilerek, bu işin nasıl yapılması gerektiğine inanan insanlar bir araya geldik. Bu yapıyı kurmanın önemine inandık. 1990 yılının Mayıs ayında bir dünya teşkilatını, bir işadamı teşkilatını, bir Müslüman işadamı tipini temsil edecek bir teşkilat kurulması konusunda bir eylem başlattık. Bunun adı MÜSİAD oldu.”

“İş dünyamız o kadar geniş değildi”

MÜSİAD’ın hem kuruluş sürecinde bulunmuş, hem uzun süre Genel Başkan Yardımcılığını yapmış, hem de ikinci Genel Başkan olarak zorlu bir süreci başarıyla geçirmesini sağlamış olan Bayram Ali Bayramoğlu ile de ilk yılları konuştuk. Çekirdek kadronun etkin ismi Bayramoğlu, söyleşiye geçmeden, “O günler çok farklıydı” diye özlemini dile getiriyordu. Sonrasında da o günleri uzun uzun anlattı. İlk olarak MÜSİAD’ın kuruluşunu hazırlayan ortamı resmetti bize:

“90’lı yıllarda Türkiye’de sivil toplum hareketi çok fazla bilinen bir hareket değildi. Genelde cumhuriyet dönemindeki tek partili ve ondan sonraki çok partili döneme geçişte sivil toplum mantığı biraz oluşmuş ama toplum nezdinde çok kabul görür mahiyete ulaşamamış. Sadece o dönemde Türkiye’nin önde gelen büyük işadamlarının bir güç birliği gösterir şekilde oluşturdukları bir işadamları derneği ve muhtelif bazı vilayetlerdeki o ufak tefek ama sanayileşmesi ön plana çıkmış vilayetlerde yerel etki oluşturabilmeye yönelik ufak tefek dernekler vardı. İş hayatında temsil eden yarı resmi konumdaki sanayi ve ticaret odaları ve odalar birliği vardı. Onlar da biliyorsunuz resmi bir kurum olduğu için fikirlerin ön plana çıktığı değil, oraları yöneten insanların daha ziyade etkilerinin olduğu bir yapıydı.

Bizim aileden gelen bir siyasi tarafımız vardı. Rahmetli babam daha önceki dönemlerde iş hayatımız Kasımpaşa’da olduğu için Beyoğlu İlçe Başkanlığı yapmıştı. Ondan sonraki Cumhuriyet Halk Partisi, Milli Selamet Partisi iktidarı döneminde İstanbul İl Başkanlığı gibi bir görev yapıyordu. Dolayısıyla benim çocukluğum zaten siyasetin içerisinde geçmişti. Eğitim hayatımın akabinde çok uzun olmayan, yaklaşık iki buçuk yıl kadar 89’dan 91’in yarısına kadar Beyoğlu İlçe Başkanlığı yapmıştım.

1990 yılında arkadaşlar, “Biz bir işadamları derneği kurmak istiyoruz” diye dolaylı olarak kulağıma fısıldamaya başladılar. Hatta size garip gelebilir, o zamanlar ben Erol Bey’i daha tanımıyordum ama tabi camianın içerisinde var olan bir arkadaşımızdı. Zaten iş dünyamız da o kadar geniş bir kitle değildi.”

“Yaş olarak da otuzlu yaşlarınızın başındaydınız” dedim, gülümseyerek.

“Erol Bey tam otuz yaşındaydı, ben otuz iki yaşındaydım. İçimizde ilk beş kişi dediğimizde Natık Bey benden iki yaş büyüktü, Abdurrahman Bey bizden dört yaş büyüktü ama yani otuzlu yaş grubuyduk. O zaman da otuzlu yaşlar çok fonksiyonel yaşlar değildi. Hâlâ çocuk görünen yaşlar pozisyonundaydı. Biz kendi aramızda bu heyecanı sürekli yaşıyorduk. Ama yaşamamızın içerisindeki en önemli etkenlerden birisi iş hayatının içerisindeyiz, bir faaliyet yapacaksınız, bir şeyler yapmaya çalışıyorsunuz hep duvarlar çıkıyor karşınıza. Yani sesinizi duyuracağınız bir şey yok. Bizimki biraz daha tepkiseldi. Daha evvelki yıllarda daha tepkiseldi. Ya buraları düzeltmemiz lazım, böyle kurum mu olur falan tepkisiyle oluşuyordu.

O dönemde İstanbul İl Başkanlığı görevini yürüten Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan bir gün bana, “Bazı arkadaşlarımız var, güzel fikirleri var, bir araya gelelim, toplantı yapalım” dedi.

Ben de bunun üzerine arkadaşları bir araya getirme görevini üstlendim.”

Bu arada hem siyasette hem de iş dünyasında var olmak zor değil miydi?

“Elbette zordu. Benim farklı bir durumum vardı. Tayyip Bey’le hukukumuz çok daha eskiye dayanıyor. Yani o da Kasımpaşa’da yaşamış. Benden önce Beyoğlu İlçe Başkanlığı yapmış, İl Başkanlığına yükselmiş. Israrla benim ilçe başkanı olmamı o dönemde kendileri istemişti. Ben de aslında iş hayatında olduğum için çok fazla siyasete yanaşmak istemiyordum. Bir işadamları çatısı kurmak fikri bu yönüyle de beni cezbetmişti.

Sonra, bizim o zamanlar iş yerimiz Fatih’teydi. İş yerlerimiz de bugünkü gibi çok geniş toplantı salonları olan yerler olmadığı için çok fazla oturup konuşabileceğimiz mekânlar yoktu. İlk bir toplantı yapma kararı aldık ve toplandık, bir araya geldik. Erol Bey ve Abdurrahman Bey’le bu toplantıda tanıştık. O toplantıya katılan diğer iki arkadaşımız Mehmet Turgut ve Natık Akyol benim arkadaşlarımdı. İlk olarak fikirlerimizi paylaştık. Bu beş kişi birkaç defa daha görüşmeler yaptık. Birkaç tur toplantıdan sonra bir genişletilmiş toplantı yapılmasına ve bir kurucular kurulu heyetinin oluşturulmasına, bunun asli bir ihtiyaç

olduğuna ve kesinlikle reaksiyoner bir yapı değil aksiyoner bir yapı kurarak Türkiye’deki iş aleminin, Anadolu’daki iş aleminin, dünyadaki iş aleminin bir araya gelebileceği ciddi bir organizasyon kurmaya ihtiyaımız var demiştik. Bu kararın üzerine hepimiz en iyi tanıdığımız, samimiyetini çok iyi bildiğimiz otuz üç kişilik bir isim listesi hazırladık.”

“80’li yıllarda genç işadamları çok hareketliydi”

MÜSİAD’ın çekirdek kadrosu içinde yer alan ve görüştüğüm herkesin, “Hoca,” diye hitap ettiği Abdurrahman Esmerer’in karşısına geçtiğimde ilk olarak yüzüme baktı ve “MÜSİAD ile bağın ne?” diye sordu.

Kendimi tanıttım. Neden bu işe kalkıştığımı anlattım.

Abdurrahman Bey gülümseyerek, “Bunları bilmem gerekiyor” dedi, “MÜSİAD’ın hikayesini öyle herkese anlatamam, çünkü muhtevası bakımından özel ve bir o kadar da önemli.”

Abdurrahman Bey’in testinden başarı ile geçtim. “yle resmi konuşmayacağım” dedi ve anlatmaya başladı:

“MÜSİAD kurulmadan yanılmıyorsam 5-6 sene önce SEDAV adı altında Müslüman ve duyarlı iş adamlarının oluşturduğu bir yapı vardı. Daha henüz MÜSİAD fıkriyle alakalı bir ilgimiz de yoktu. Tophane’de bir camide belirli periyodlarla toplanıyorduk. Sonra içimizdeki bir mali müşavir arkadaşın bürosunda toplanmaya başladık. Fakat çok profesyonel bir şey olmadığı için de o çalışmalar devam etmedi. Belirli mazeretler oluştu ve dağıldık.”

MÜSİAD dşncesi nasıl oluştu?

“O tarihlerde siyasi olarak Erbakan Hocamızın ciddi atak dönemleri vardı. O atak dönemlerinin içinde iş adamlarından oluşan, duyarlı Müslümanların oluşturduğu bir yapıya ihtiyaç olduğu çok aşıkardı. Rahmetli bu konu üzerinde çeşitli iştışareler yapmışlar ve o zamanki İşstanbul İl Başkanı Tayyip Bey’e sorumluluk vermişler. Tayyip Bey konu ile ilgili olarak Erol Bey ile görüşmüşler. Sanırım, Ali Bey de konudan haberdar edilmiş. Ben ikinci toplantıda dāhil oldum ve benim

katıldığım toplantıda üç kişiydik: Erol Bey, Ali Bey ve ben.

İlk yapılan toplantıda ben yoktum. Daha sonra sürece dâhil oldum. Erol Bey ve Ali Bey ile birlikte bir görüşme yaptık. Daha sonra Natık Bey sürece dâhil oldu. Natık Bey'i ben davet ettim, kendisini önceden tanıyordum. O toplantılarda, Halil Ayan, Mustafa Ergün ve Mehmet Turgut da bizlere destek verdiler. Şekib Bey ise Hacı Abdullah'taki toplantıda ön plana çıktı.”

“Ben bu arkadaşları tanımlıyorum, siz tanıyor musunuz?”

Bir ara kendileri ile görüşemeyeceğime kanaat getirmiş ve çok dertlenmişim. Çünkü bu yap-bozun önemli bir parçasıydılar ve olmamaları birçok noktada eksiklik olurdu. Yusuf Cevahir Bey vesilesiyle kendilerine ulaştım. MÜSİAD'ın çekirdek kadrosu içinde yer alan Natık Akyol ile Beylerbeyi sahilindeki bir kahvehanede görüştük. Birlikte simit yedik, bolca çay içtik ve uzun uzadıya konuştuk.

Natık Bey, “Benim anlatacaklarım senin canını sıkabilir” diye söze başladı, “çünkü bu boğazdan çok su geçti.”

“Benim açımdan MÜSİAD'ın hikâyesi 1977 yılında başladı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile o yıllarda tanışmıştım. O benim hidayettime vesile olan dostlarımdan biridir. Daha sonra 80 İhtilali oldu. Baskı ve zulüm yıllarıydı. O yıllarda Karaköy civarında ticaret ile meşgul olan 5-6 arkadaş, belirli aralıklarla bir araya gelmeye başlamıştık. O ekip çeşitli dönemlerde yer değişiklikleri yaptı ama toplanmayı hiç bırakmadı. 89 yılına kadar aralıksız devam ettik. Ticaretimizi birlikte sürdürdük.

İşte o ekip benim düşünce dünyamı çok etkiledi. 70'li yılların hareketli günlerini yaşamışız, içimiz kaynıyor, yeni şeyler söylemek istiyoruz. Çünkü Türkiye kabuk değiştiriyordu.

Tabii, o yıllar içinde Tayyip Bey İstanbul İl Başkanlığı görevini yürütürken bende İl Başkan Yardımcısıydım. 1989 yılının sonlarına doğru Tayyip Bey beni bir toplantıya davet etti. Gittim, tanıdığım arkadaşlar

vardı: Abdurrahman Esmerer, Mehmet Turgut, Halil Ayan, Ali Bayramoğlu ve ben parti teşkilatı içinde çeşitli görevler üstlenmiştik. O toplantı da Erol Yarar da vardı. Daha önceden tanışmıyorduk, Erol Bey ile MÜSİAD vesilesiyle tanıştık. Erol Bey Milli Gençlik Vakfı'nda çeşitli aktivitelerde yer almış. Bunu sonradan öğrendim.

Hatta o toplantı öncesinde Tayyip Bey'e "Ben bu arkadaşını tanıyamıyorum, siz tanıyor musunuz?" diye sordum.

"Tanıyorum" diye cevap verdiler.

"Güvenebilir miyiz?" dedim. Çünkü dönemin şartlarını da göz önüne alırsak, bizim için ilk şart güvendi. Tayyip Bey gülümseyerek, "Güvenebiliriz" demişti.

İşte o toplantı ve sonraki toplantılarda bulunduğu sosyal ve ekonomik konum itibarıyla hepimizden farklı olan Erol Bey ön plana çıktı. Neticede ailesinden gelen bir gücü de vardı. Eğitimi bu iş için biçilmiş kaftandı. Hacı Abdullah'taki toplantı öncesinde bizim başkanımız olmuştu."

*

Kuruluş günlerini bir de şimdi İstanbul Ticaret Odası Meclis Başkanı olan ve MÜSİAD'ın çekirdek kadrosu içinde yer alan Şekib Avdagiç ile de konuştuk. Şekib Bey, MÜSİAD'ın kuruluş yolculuğunu çok güzel özetledi:

"Erol Bey, Ali Bey, Abdurrahman Bey ve Natık Bey'in öncülük ettiği bir ekip iş camiasını bir araya getirmek için çeşitli toplantılar organize ediyorlardı. Kamuoyu yoklaması gibiydi. 'İş dünyasını temsil edecek bir dernek kurulsa nasıl olur?' gibi sorular soruyorlardı. Hatırladığım kadarıyla büyük bir beklenti oluşmuştu. Çünkü eksikliğini hissettiğimiz çok fazla gündem vardı. MÜSİAD önemli bir yaraya parmak basmıştı."

“Bakkal Mehmet’ten işadami Mehmet’e”

Kurucu Başkan Erol Bey görüşmemizde, MÜSİAD’ın kurulmasından önceki dönemi özetleyen ve Rahmetli Erbakan ile aralarında geçen bir anıyı paylaştı. Bu anı aslında MÜSİAD’ın misyonunun bir özeti mahiyetindeydi:

“Daha dernekleşme sürecine geçmemiştik. Toplantılar yapıyorduk ve bu toplantılarda farklı görüşleri dinleyerek üstlendiğimiz misyonda ne kadar önemli olduğunu kavıyorduk. Bu toplantılarda itiraz eden, tutmaz diyen bazı arkadaşlarımız elbette ki çıkıyordu. Bir vizyon darlığı, özgüven eksikliği dönemi vardı. Bu vizyon eksikliği hem uluslararası bilgi eksikliğinden hem de böyle bir teşkilatın neler yapabileceğinin bilinmemesinden kaynaklanıyordu. O dönemde İslam felsefesini benimsemiş insanların bir kısmında işadami olgusu, işadami vizyonu pek yoktu. İşadamlarında âlim olgusu vardır. O dönemde olgunlaşan siyasette rahmetli Erbakan Hoca’yla oluşan siyasi bir bilinç, ümmet bilinci vardı. Ama bir işadami olgusu bunun içine çok fazla enjekte edilememiştir.

Rahmetli Erbakan Hoca’ya bir toplantıda 1970’leri sordum. “İş camiası neden 70’lerde oluşmadı?” dedim. Çünkü 1990’lara geldiğimizde yine esnaf yoğunluklu bir ortam vardı. İşadami olamamıştık. Rahmetli o bilgili tavrıyla, hiç unutmam, “Erolcuğum biz bakkal Mehmet ile yola çıktık” demişti. Yani o dönemde kendi İslami toplum ekseninde yola çıkarken bir işadamını bulamadığını, kendisinin yanında sadece bakkal Mehmetler olduğunu söylemişti. Bakkal Mehmet’ten işadami Mehmet’e geçmek ve uluslararası işadami vizyonuna geçmek diyerek MÜSİAD’ın kuruluşunu hazırlayan o günleri özetleyebilirim. 1970’ler bakkal dönemi idi. 1990’lardan sonra bunu MÜSİAD farklılaştırdı.”

II. BÖLÜM

İSİM BABASI ERBAKAN

“*Herkes tartışsa da MÜSİAD’ı benimsiyordu. MÜSİAD diyorlardı, Müslüman işadamları diyorlardı, müstakil diyorlardı. İkisi de güzel sıfat, ikisi de hoşumuza gidiyordu. Bizim neyi temsil ettiğimiz açık ve net bir şekilde belliydi.*”

Erol Mehmet Yazar
MÜSİAD Kurucu Genel Başkanı

“Bağımsızlık veya müstakil olmak”

5 yıl önce MÜSİAD’da çalışmaya başladığımı duyan herkes, “Müslüman işadamları mı?” diye soruyordu. İlk başlarda bu soruyu ben de kendi kendime soruyordum. Sonra yıllar içinde fark ettim ki bu soru sadece bana değil bütün MÜSİAD camiasına yöneltiliyor. Hem de 25 yıldır...

Ben bu soruyu MÜSİAD kurucularına sordum. Fakat benim merak ettiğim asıl konu; neden ve hangi görüşmelerin sonunda MÜSİAD isminin seçildiği idi. Bu ismin seçilmesine kimler öncülü etmişti?

Konuyla ilgili olarak Abdurrahman Esmerer’in söyledikleri benim açımdan son derece ilginç ve yeniydi. Esmerer, MÜSİAD’ın isim babasının Necmettin Erbakan ile Recep Tayyip Erdoğan olduğunu söylüyordu:

“Benim oluşturulan bu işadamları çatı kuruluş sürecine dahil olduğumda isim konusu üzerinde mutabık kalınmıştı. MÜSİAD ismi ön plana çıkmıştı. Sanırım MÜSİAD isminin seçilmesinde Erol Bey’in, Ali Bey’in, Tayyip Bey’in ve rahmetli Erbakan Hocamızın ortak kanaati oluşmuştu.”

Abdurrahman Bey’den aldığım bu bilgi doğrultusunda, MÜSİAD ismi konusunda Ali Bayramoğlu ile konuştum ve ona sordum: “Neden MÜSİAD ismi öne çıktı?”

“İki tane önemli kavram ve isim ön plana çıkmıştı: Birincisi, bağımsızlığımızı vurgulamak istedik, BASİAD diye kısalttık. Fakat aynı kısaltmayı kullanan Başkent Sanayici ve İş Adamları Derneği diye kurulmuş küçük bir derneğin var olduğunu öğrendik.

Bağımsız kelimesini düşünerek, BAĞSİAD diye kısaltsak diye düşündük fakat uygun görmedik. Çünkü hem kulağa hoş gelmiyordu hem de algılanmada zorluk oluşturabilirdi.

İkinci isim ön plana çıktı. Bağımsızın yerine müstakil kelimesini incelemeye başladık. Bunun üzerinde çok tartıştık. Çünkü Müstakil kelimesini kullanırsak, Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği ismini kullanacak ve MÜSİAD olarak kısaltacaktık. TÜSİAD MÜSİAD algısı oluşur mu diye çekinceler vardı. Bir de “MÜ” takısının müstakil diye değil de Müslüman ifadesi ile özdeşleştirilecek olması aramızda konuşuldu. Bu bizim için bir kayıp değildi. Endişelenmedik. Hatta yeter ki özdeşleşsin dedik. O şekilde de oldu, MÜSİAD ismi kamuoyunda duyulduğu ilk günden itibaren konuşulmaya başlandı.”

“Diğerleri bizi tartışıyordu: Kim bunlar?”

MÜSİAD’ın ismi üzerinde kurucularından ve üyelerinden daha çok diğer çevreler durmuş. 25 yıldır bu durum hiç değişmemişti. Natık Bey, söyleşimizde konuyu şu şekilde özetliyordu:

“Bir işadamları derneği oluşturacaktık ve bunun bir ismi olmalıydı. Rahmetli Erbakan Hocamız, “MÜSİAD” ismini tavsiye etti. Biz de aramızdaki görüşmelerde bu ismin uygun olacağına kanaat getirdik. Aslına bakarsanız, isim konusu üzerine çok takılmadık. Mühim olan yapının sağlamlığı diye düşünüyorduk. Yapı sağlam olursa isim her halükarda ön plana çıkar...”

Şekib Bey ise isim konusunu şöyle anlatmıştı;

“MÜSİAD isminin döl bir anlamı var. Hem gerçekten bir müstakil olma ki bu gerçekten müstakillik. Günümüzde iş adamları derneklerinde yaşanan bir yere mensubiyet anlamında önemli bir problem var. Bu mensubiyetin yansıması olarak bir takım mekanizmalar kurulduğu

zaman çok sınırlı ve sadece belli insanlardan oluşan bir mekanizma, örgüt, dernek, yapı, şirket ortaya çıkarabiliyorsunuz. MÜSİAD ‘ın bu müstakiliyetiği çok önemliydi ve bu yapı gerçekten korundu.

Erol Bey’e burada özellikle teşekkür etmek istiyorum. Bu ilkeye sıkı sıkıya bağlı kalındı. Dolayısıyla tabi ki bir takım değerlerimiz çok önemliydi. Tabi ki bu değerleri taşıyan siyasette, yerel yönetimlerde, politikada, iş dünyasındaki insanlardan daha yakın olduk. Onlardan daha fazla destek aldık. Onun yanında biz dernek olarak her zaman müstakil durmaya çok gayret ettik. Belli bir kesimin, grubun, cemaatin ukdesinde kalmamaya çok özen gösterdik. Her zaman hepsiyle iyi, ölçülü, dengeli ve kaliteli ilişki kurmaya çalıştık. Ama zannediyorum bu ilk baştaki kurgunun doğru olmasından dolayı da bugüne kadar başarıyla geldik. Bu anlamda ismin belirlenmesinde evet, hem müstakilliyet kavramı çok önemli oldu.

Fakat diğer kesim ve bizi çekemeyenler, “Siz aslında Müslüman işadamları derneği kuruyorsunuz, ama bunu müstakille örtüyorsunuz” dediler. Müslüman işadamları derneği olarak dillendirilmek bizi hiçbir zaman rahatsız etmez, memnuniyet verir ama tabi bu amaçla bu derneğe bu ismi vermek de biraz haddini aşan bir yaklaşım olurdu. Hiçbir zaman böyle bir noktada olmadık.”

MÜSİAD ismi üzerine yaptığım bütün görüşmelerin ardından MÜSİAD isminin önemini daha iyi kavradım. Mahmut Ekrem Ensari, Müslümanlık olarak algılanacak müstakillikten hiç rahatsız olmadıklarını ifade ediyordu:

“Evet, müstakillik kavramı bize çok uygundu. MÜSİAD olunca bizi Müslüman İşadamları diye tanımladılar, biz bundan da çok memnun olduk. “Hepimiz Müslümanız, bizi Müslüman diye tanımlamaları hoşumuza gider” dedik. Tabii içimizde müstakillik kavramını geniş çerçevede incelemeyi hiç bırakmamıştık.”

Cihangir Bayramoğlu ise bağımsızlığın kendileri için son derece önemli olduğunu vurguluyor ve esas önem verdikleri noktanın ismin slogan hale gelmesi olduğunu ifade ediyordu:

“İsim konusunda üzerinde durduğumuz önemli detaylardan biri de slogan haline gelebilmesi konusu olmuştur. “Biz bağımsız, ismimiz de

bizi anlatmalı” diye sesli olarak dillendirdik aramızdaki tartışmalarda. MÜSİAD o dönemde hepimiz tarafından çok beğenilmişti.”

Ali Rıza Yapar ise Müslüman işadamları algısından hiç rahatsız olmadıklarına işaret ediyordu:

“Biz kendimizi tanıtmaya başladığımızda basın olsun, diğer çevreler olsun bize lakabımızı takmışlardı. “MÜSLÜMAN İşadamları”. Hiç kimseye açıklama yapma gereksinimi duymuyorduk. O yılların konjektüründe bizim için önemli bir heyecandı, anlamlı bir çıkıştı.”

“Tahtakale’de bir vaiz ‘MÜSİAD’ diyordu”

MÜSİAD’ın ismi ile ilgili olarak önemli bir hatıra da Tahtakale’deki bir camii imamının Cuma namazı için verdiği vaaz esnasındaki sözleriydi. MÜSİAD’ın üçüncü Genel Başkanı olan Ömer Bolat, “Bu gerçek bir hikâye, o vaazda bulunan bir cemaat mensubundan dinlemiştim” diyerek, şunları naklediyordu:

“1989 yılında TÜSİAD Zekai Baloğlu’na Türkiye Eğitim Sistemi ile ilgili bir rapor hazırlatıyor. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Celal Güzel. Kapsamlı bir rapor ama bu raporun içinde önemli bir ayrıntı var; o da imam hatip okullarının artışının Türk eğitim sistemi ve laiklik için tehlike oluşturduğu; TÜSİAD’ın imam hatipli okullarının gelişiminden ve hem okul hem de öğrenci sayısının artması dolayısıyla rahatsızlık duyduğunu ifade eden bir bölüm yer almıştı.

Elbette ki rapor kamuoyu ile paylaşılnca çok büyük bir yankı uyanırdı. Bir takım çevreler rapora fazlasıyla sahip çıkıyordu. Buna karşılık dindar, mütedeyyin, muhafazakâr kesimde de çok büyük bir tepki oluşmuştu. Amaç zaten belliydi; birkaç yıl sonra 28 Şubat Darbesi’yle birlikte en büyük darbenin hem siyasi partiye hem de eğitim alanında imam hatiplere, ilahiyat fakültelerine ve üniversitelerdeki başörtüsü yasağı şeklindeki uygulamalara geldiğini gördüğümüzde işaret fişeğinin 1989’daki TÜSİAD raporundan geldiği anlaşılıyor.

İşte o günlerde raporla ilgili kamuoyunda bir infial oluşunca Tahtakale'deki camilerin birinde bir cuma vaazında imam tepkili bir şekilde; ‘‘Onların TÛSİAD’ı var da, burada bu kadar iş adamısınız, esnafsınız, siz neden bir MÛSİAD kuramıyorsunuz?’’ diye çıkmış. Biliyorsunuz, Tahtakale, Mercan ve Sultanhamam bölgesi Anadolu’dan gelen ve işadamlığını orada öğrenenlerin yoğun olduğu bir esnaf bölgesi.

Öyle anlaşıyor ki MÛSİAD aslında toplumun farklı kesimleri tarafından beklenen bir oluşum.”

“O mim çok şey değiştiriyordu”

Elbette ki MÛSİAD isminin nasıl ortaya çıktığı konusundaki son sözü Kurucu Başkan Erol Yazar’dan dinledim. Sohbetimizde Ömer Bolat’tan dinlediğim Tahtakale’deki imamın hikâyesinden de bahsettim. Güliümsedi, “Ben o imamın dediğini duymadım, zaten bizim hikâyemiz çok daha önceden başlamıştı. Yaptığımız toplantılarda da ondan ilham alınan bir şey olmadı. Fakat MÛSİAD kavramı halk arasında, o imamın dillendirdiği gibi, konuşulmaya başlamıştı. Bizde halkın taleplerine karşılık verdik” dedi.

Peki, sizin ve arkadaşlarınızın tepkileri nasıldı?

“Bilirsiniz, Türkçe’de bir kural vardır, anlamı güçlendirmek amacıyla ikilemeler kullanılır. Eski püskü, eğri büğrü ve yarım yamalak gibi...

O zamanlarda iş dünyasının bir bölümünü temsil eden bir TÛSİAD var. TÛSİAD’ın karşıt görüşünü ifade etmek için de MÛSİAD kelimesi kullanılıyordu. Tekerleme gibi. Fakat o mim çok şey değiştiriyordu, hem anlam yüklüyor, derinlik kazandırıyor hem de farklı bir algı, metafor oluşturunuyordu. Seküler bir TÛSİAD’ın karşısında daha İslami değerlerle mücehhez bir MÛSİAD olgusunu oluşturunuyordu.

Kime kendimizi tanıtsak, Müslüman işadamları mı, müstakil mi diye tartışmaların içine çekilmeye çalışıyorduk.

Fakat bir şey dikkatimizi çekmişti. Herkes tartışsa da MÜSİAD'ı benimsiyordu. MÜSİAD diyorlardı, Müslüman işadamları diyorlardı, müstakil diyorlardı. İkisi de güzel sıfat, ikisi de hoşumuza gidiyordu. Bizim neyi temsil ettiğımız açık ve net bir şekilde belliydi.

Bunun yanısıra bazı arkadaşlar, 'TÜSİAD var, biz daha farklı bir isim düşünelim' de diyorlardı. Fakat bence o "MÜ" nasıl bizimle özdeşleşiyorsa "SİAD" kelimesi de iş dünyası açısından önemliydi. Sana-yici İşadamları Derneğİ, sekülerleşme, bizim insani değerler açısından savunmadığımız bir olguydu. İnanç, iman, itikat üçlüsüne baktığımızda çizgimizi sekülerizmde değil daha ilahi nizamda gören insanlar olarak bir MÜSİAD'ın çatısında toplanmayı daha uygun buluyorduk."

III. BÖLÜM

MÜSİAD HACI ABDULLAH'TA KURULUYOR

“*Güçlerinizi birleştirin, büyüyün,
küçük olursanız sizleri yutarlar.
Çünkü dünyanın gidişatı belli,
büyük balık küçük balığı yutuyor.
Onlara kafa tutmak istiyorsanız,
büyümelisiniz.*”

Turgut Özal
T.C. 8. Cumhurbaşkanı

“MÜSİAD’ı kurduğumuzu babam başkalarından duydu”

Kurucu Başkanımız Erol Yazar’a, kuruluş yıllarında babası ile aralarında nasıl bir ilişki olduğunu sordum. Çünkü, TÜSİAD içinde yer alan bir babanın oğlunun MÜSİAD Kurucu Başkanı olması pek sıradan bir şey değildi. Tam tersine o günlerde ciddi tartışmalara da yol açmıştı.

“Beraber çalışıyorduk” dedi Erol Bey, “Babam MÜSİAD ismini ve benim başkanlığımı başkalarından öğrenmiş, ‘Sen bu MÜSİAD’ın başkanymışsın, bu nereden çıktı?’ diye sormuştu. Gazeteciler her seferinde aynı soruyu soruyorlardı.”

Ben de TÜSİAD ile MÜSİAD’ın felsefe farkını anlatmaya çalışıyordum. Niye kurduğumuzu anlatıyordum. Bir de TÜSİAD’ın içerisinden çok şey bildiğim için, aradaki farkı çok daha iyi izah edebiliyordum.

“Rahmetli babam aleyhimde bir şey söylemedi ama başkalarından öğrendiği için biraz bozulmuştu. Sonra ideallerimizi öğrendikçe farkı anladı. Bir gün beni çağırdı ve dedi ki ‘Oğlum ideallerini hiç kaybetme, çünkü Türkiye’yi idealist insanlar kurtarır.’ Duygularını bu cümleyle özetleyip destek oldu. Babam TÜSİAD’ın kuruluş aşamasında aktif olan ve ilk resimlerinde olan bir insandı. Ama Koç’un kendisine söylediği şu sözü söylerdi. “Buraya tırnakları ile gelen bir tek sensin” demiş. Çünkü babam tamamıyla öz sermaye ile iş yapan ve devlet ihalelerine girmeyen bir sanayiciydi. Tamamen kimya bilgisiyle laboratuara

girer ve ürün araştırırdı. Türkiye'nin sanayileşme felsefesinin nasıl olması gerektiğine dair fikirleri vardı. Babası da sanayici olduğu için derinlemesine bir bilgiye sahipti. Fakat babasından bir sanayi devralmamış, çünkü dedem iflas etmiş.

Babam rahmetli Erbakan'ın başka bir versiyonuydu. Sanayici olmasının yanında bir de sanayi felsefesini iyi bilen, vergi konusunda vergisiz kalkınma diye kitap yazan, sanayi felsefesi konusunda Türkiye'nin her yerinde konferanslar vermiş çok hatip bir insandı. Yani sadece sanayici değil sanayinin gelişmesi için devletin ne yapması gerektiği konusunda, teşvik, maliye politikaları, sanayi politikaları ve ar-ge politikalarında fikir sahibiydi. Babam üniversitelere gittiği zaman bir bilim adamı olarak konuşurdu. Çünkü üniversitede hocalık yapmıştı. Hatta üniversitede hoca olarak kalmak istemiş sonra üniversiteden ayrılıp sanayici olmuş ve yatılı okullarda okuduğu için yokluğu da görmüş bir insandı. Onun için, 'turnaklarınla kazanarak geldin' demiştir rahmetli Vehbi Koç.

Ben babamla hep o felsefeyi tartışarak büyüdüm. 7 yaşımdayken babam benimle sanayi politikası konuşurdu. 10 yaşımdayken teşvik politikası, organize sanayi bölgeleri nasıl olmalıdır diye konuşurduk. 10 yaşında çocuk organize sanayi bölgesinden ne anlardı? Ama babam zihnime onu aşıliyordu, beyninde bir kapı açıliyordu. Organize sanayi bölgesinin ne olduğunu önce anlamıyorsun. Gidiyorsun, görüyorsun.

Babam bize İrlanda'nın organize sanayi bölgesini anlatırdı. 13-15 yaşlarındaydım. 15 yaşında İrlanda'nın organize sanayi bölgelerinde ne tür teşviklerin olduğunu biliyordum. Böyle bir gelenekten gelince kafanda sanayi politikası büyük bir şekilde oluşmuş oluyor. Onun için babam benim o sanayileşme politikası ile ilgili MÜSİAD'da söylediklerimi duyunca o idealizmin esasında Türkiye'nin kökleri ile bütünlük bir kalkınma hamlesinin peşinde olduğumu gördü.

Hatta, o dönemlere ait babamla aramızda geçen bir olayı anlatmak isterim. Abdurrahman Dilipak ile Toktamış Ateş beni aradılar. "TÜSİAD ile MÜSİAD'ı birlikte konuşturmak istiyoruz, kabul eder misin?" dediler.

"Evet, ederim" dedim.

Ben o gün karşıma TÜSİAD Başkanının çıkmasını bekliyordum. Ama duyduğuma göre bir iç değerlendirme neticesinde bunun iyi olmayacağı düşünülmüş ve benim karşıma Sakıp Sabancı çıktı. Onun bir arka planı vardır, hatıra olarak anlatayım. Rahmetli Sakıp Bey babamın iyi arkadaşıydı. Babam da benim tarzımı bildiği için beni aradı. “Bak oğlum Sakıp Bey ile televizyona çıkacakmışsın sakın sert konuşma” diye öğüt verdi. “Ben senin üslubunu bilirim, dikkat et” diye de üstüne basarak tekrarladı.

“Ben kimseye saygısızlık etmem biliyorsun” diye cevap verdim babama.

Sakıp Bey, Allah rahmet eylesin çok hürmet edip sevdiğim bir insandı. TV programının ilk bölümü fazla ateşli geçmedi. Ama belli konular geldi ve Sakıp Bey konuşunca benim müdahale etmem gerekiyordu. Çünkü inanmadığım bir şeyin aksi konuşulduğu zaman müdahale ederim, duramam. Durmak bizim huyumuz değildi. Bu sefer ben müdahaleye başladım ve ortam gerginleşti. Dilipak’ın tabiri ile, “Çok süper bir program oldu.”

O programdan sonra babam telefon açtı. “Sen ne yaptın?” dedi.

Ben, “İnandığımı söyledim,” dedim.

Ondan sonra babam Sakıp Bey’e telefon açmış. Sakıp Bey demiş ki, “Keşke benim öyle bir oğlum olsa!”

Babam, “şok olduğunu” söyledi.

Ben bütün bu konuşmadan şunu anladım, orada bizim söylediğimiz doğruları müdafaa etmemizi önemsemiş. Yıllar sonra Sakıp Bey’in Sabancı Holding’deki binasına ziyarete gittik, sohbet ettik. Değişik fikirlere açık bir insandı. “Türkiye’nin farklı fikirleri konuşabilen insanlara ihtiyacı var” cümlesi aramızda konuşulmuştu. Mesela Sakıp Bey bir TÜSİAD’cıydı ama MÜSİAD başkanının fikrine saygı duyan bir insandı. Bizim aramızda hiçbir zaman saygısızlık olmadı. Farklı fikirler müzakere edildi. Hararetli bir şekilde müzakere edildi. Ben o zamanlar gençtim, çok ateşliydim. Konuşmalarımda kimi zaman sert çıkardım. Ama Türkiye’nin bir zenginliğinin olduğunun farkındayım. Bence önemli bir hatıradır o. Kara listeler yerine birbirini dinleyebilen, oturup konuşabilen insanlar olması çok önemli.”

“Temeli sağlam olmalı”

MÜSİAD’ın kuruluş çalışmaları sırasında toplantılarda devam ediyordu. Kamuoyuna açıklanmadan önce kurulacak yapının temelleri etraflıca tartışılmış ve sağlam bir yapı kurulmaya çalışılmıştı.

MÜSİAD’ın öncelikli hedefleri neler olmalı ve misyonunu nasıl tanımlamalı?

“MÜSİAD’ı kurarken önümüzde hedeflerimiz vardı. Misyon ve vizyonumuz çok netti. Ne yapacağımızı biliyorduk. Hızlı bir şekilde üyelerimiz arttı” diye tüm süreci özetliyordu Şekib Avdağış.

Abdurrahman Esmerer, bu konuyu İslamî duyarlılıkla ele alıyor ve kuruluş amacını şu şekilde ifade ediyordu:

“MÜSİAD’ın temel kuruluş amacı; İslami duyarlılığa sahip olan işadamlarının kabuklarını kırıp uluslararası bir bakış açısına kavuşması, vizyonlarını geliştirmeleri, ortaklık kültürünün oluşması, devlet idarecilerine yönlendirici çalışmaların yapılması ve duyarlı olmalarıdır.

Bu önemli bir amaçtır. Çünkü öncesinde bu şekilde bir birliktelik oluşturulamamıştır. Hatta etrafımızdaki birçok insan, bu işin bir hayal olduğunu düşündü ve bu mayanın tutmayacağını düşünerek kendilerine verilen görevi sadece yerine getiriyor gibi göründüler.

Kısaca MÜSİAD rüştünü ispat edinceye kadar, bunun başlangıcı Mecidiyeköy’deki merkez binanın açılmasıdır, çok fazla zorluklarla mücadele etti. Müstakilliğini korumak pahasına çok tartışmalara girdi. Fakat daha sonra görüldü ki müstakil bir işadamları derneği oluşturma fikri sadece bir hayal değil, insanlar bizi dinlemeye ve aramıza katılmaya başladılar.

Çünkü işadamları derneği demek hem üyeye fayda sağlamak hem de bireysel olarak erişemeyeceğin birçok yere yapı olarak ulaşmak demektir.”

“İlk yemek: 12 kurucu belirleniyor”

MÜSİAD’ın kuruluş tarihi olarak bilinen, 9 Mayıs 1990’dan önce Erol Yazar ve Ali Bayramoğlu öncülüğünde çeşitli toplantılar gerçekleştirildi. İşadamlarını bir araya getirecek derneğin altyapısı kuruldu.

MÜSİAD’ın kuruluş kararının alındığı ve kurucuların isim isim netleştiği toplantı, Taksim İstiklal Caddesi üzerindeki, Ağa Camii’nin karşısındaki Hacı Abdullah Lokantası’nda yapıldı. Bir zamanlar Necip Fazıl Kısakürek’in Türkiye’de Müslümanların gür sesi olmasına öncülük edecek şeyhi Seyyid Abdülhakim Arvasi Hazretleriyle tanıştığı, onun sohbetlerinden istifade ettiği Ağa Camii’nin gölgesi altında, bu kez Müslüman işadamları, kendilerini gür bir sedaya kavuşturacak olan derneklerini kuruyorlardı.

O toplantı ile ilgili olarak, Erol Yazar, “Daha ziyade MÜSİAD’ın hukuki altyapısının oluşturulması, tüzüğünün netleştirilmesi gibi konuları konuştuğumuz bir toplantıydı. Öncesinde Ali Bayramoğlu, Natık Akyol, Abdurrahman Esmerer ve ŞekibAvdagiç ile detaylı bir çalışma yapmıştık. Hacı Abdullah’taki toplantıya da bu çalışmalarımızı istişare edebileceğimiz dostlarımızı çağırdık” diye anlatıyordu.

“Hacı Abdullah’taki toplantıda kurucular kurulu belirlendi, 5 kişi 12’ye çıktı. ‘MÜSİAD neden kurulmalıdır?’ sorusu üzerinde tartışmalar oldu. O toplantıda ilk defa MÜSİAD’ı detaylı bir şekilde, daha önce hiç haberdar olmayan insanlara anlatma imkanımız oldu. Tepkileri gördük, neler yapmamız gerektiğini fark ettik.

Hacı Abdullah’taki toplantıdan sonra hiç vakit kaybetmeden hukuki işlemlere başladık, derneğimizi kurduk ve Mecidiyeköy’deki yeri tutmaya karar verdik.”

Ali Bayramoğlu da Hacı Abdullah toplantısını kurucuların belirlendiği kapsamlı toplantı olarak nitelendiriyordu:

“Öncesinde yaptığımız toplantıların ardından genişletilmiş bir istişare toplantısı yapmaya ve MÜSİAD’ın kurulması için gerekli çalışmaların başlatılmasına karar verdik. Çünkü bir iş adamları derneğine

ihtiyacımız olduğunu aramızda konuşuyorduk. Hatta tüzük çalışmalarını falan da yapmıştık. İhtiyacımız olan derdimizi, düşüncelerimizi etrafımızdaki işadamları ile paylaşmaktı.

Arkadaşlarla tanıdığımız ve birikimine güvendiğimiz dostlarımızı Hacı Abdullah’a davet ettik. Sanırım 50-60 kişi toplanmıştık. Saatler süren ve ateşli tartışmaların yaşandığı bir toplantı oldu. Sonunda MÜSİAD’ın kurulmasını resmileştirdik ve 12 kişilik kurucular kurulunu netleştirdik.

Fakat şunu söylemek zorundayım, MÜSİAD kurulduktan sonra o gece Hacı Abdullah’ta kimler var ise gönüllü olarak MÜSİAD’a üye oldu.

Sonrası zaten bilinen hikaye...”

Abdurrahman Esmerer, 50-60 kişinin katıldığı Hacı Abdullah toplantısını kamuoyu yoklaması olarak tanımlıyor ve o gece yaptığı konuşmayla Şekib Avdağ’ın öne çıktığını söylüyordu:

“Mecidiyeköy tutulmadan önce, hukuki durumun resmileşmesi ve teşkilat yapısının şekillendirilmesi için Taksim’deki Hacı Abdullah Lokantasında bir toplantı gerçekleştirdik.

İlk yönetimin, hatta kurucu heyetin, alt yapısı Hacı Abdullah’taki toplantıda oluştu. Yani o güne kadar sürekli birbirimizle temas kuruyor ve bir oluşumun temellerini atıyorduk ama genel bir istişare yapmamıştık. Bir nevi kamuoyu yoklaması...

Yaklaşık 50-60 kişi toplamıştık. Bir masanın etrafında saatlerce MÜSİAD fikrini tartıştık. Erol bey önemli bir konuşma yapmıştı. Şekib Bey o toplantıda ön plana çıkmıştı. Akif Gürdağ söz almıştı ve MÜSİAD konusunun çok önemli olduğunu dile getirmişti. Onun yaptığı konuşma diğer katılımcılar üzerinde etkili olmuştu.

O toplantı sonrasında kurucu heyet belirlendi.”

Natık Akyol ise o akşam yemekte bulunan herkesin, daha sonra MÜSİAD üyesi olduğunu kaydediyordu:

“89 yılının sonbaharında Hacı Abdullah’taki görüşme oldu. MÜSİAD fikrinin oluşumuna katkı sağlayanlar etraflarına haber saldı. 50-60 kişi toparlandı. Orada net kararımızı oluşturduk. Kuruluştuk. Ondan sonra

genişleyen halkalarla Büyükdere’de bir toplantı yaptık. Arkası da peş peşe geldi. Demek ki bir ihtiya mış. İnsanlarımızda bir dayanışma ihtiyacı varmış. M S AD fıkriinin kamuoyuna açılması o toplantıda olmuştur denilebilir. O toplantıdaki herkes daha sonra M S AD  yesi olmuştur.”

şekib Avdagiç de o geceki toplantıyı mütedeyyin işadamlarının kabuğunu kırma aşamasında son derece önemli bir eşik olduğuna vurgu yapıyordu:

“Hacı Abdullah’taki toplantıda konuşulan en önemli konu, o zaman ki Türkiye’nin muhafazakar mütedeyyin iş çevrelerinin gündemdeki hususlarıydı. Baskı vardı ve kabuğunu kırmak isteyen işadamlarıyla birlikteydik. Çok geniş bir yelpazede arzu ve istekler gündeme geldi. İşadamları derneği, radyo, TV veya okul kuralım gibi fikirler ortaya çıkıyordu.

 nemli bir duruş sergilendi, bu geniş yelpaze içinde yola çıktığınız zaman cepheyi çok geniş tutmanız durumunda hiç birine başlayamama riskiyle karşı karşıya kalma imkânı vardı. Biz burada kaliteli bir iş adamı derneğiyle ilgili bir vizyon oluşturduk.”

Cihangir Bayramoğlu; “Hacı Abdullah’taki toplantı enteresandı. Bu işten vazgeçelim diyenlerde vardı, çok güzel olur diyenlerde. Korku ve hedef alınma düşüncesi i imize işlemişti.

Fakat hepsi açıldı. 12 kurucu  ye ile birlikte yola çıktık...”

“Evet, M S AD’ın kuruluşu bu salonda gerçekleşti,”

Bütün bu bilgileri aldıktan sonra bir gün Taksim İstiklal Caddesi’nin yolunu tuttum. Ağa Camii’nin yanından sağa döndüm ve Hacı Abdullah Lokantası’nın önüne geldim. Randevum yoktu,  at kapı içeri girdim. Köşede bir masaya oturdum. Etrafımı izliyordum.

“Acaba Abdullah Bey ile görüşebilir miyim?” diye sordum garsona, “M S AD’dan geliyorum.”

“Abdullah Bey’in bir misafiri var. Kendilerine haber vereyim” diye cevap verdi.

Bu arada kabak tatlısı mükemmeldi. Ben tatlıyı yerken sakallı yaşlı bir amca uzaktan bana baktı, yanında biraz önceki garson vardı. Sonra bana doğru yürümeye başladı.

“Hoş geldiniz!”

“Selamun aleyküm” diyerek söze başladım ve önce kendimi tanıtarak çalışmamı anlattım. “İyi bir tevafuk olmuş” dedi Abdullah Korun, gülümseyerek, “o toplantı da işte tam bu masada yapıldı. Erol Bey senin oturduğun yerde oturuyordu.”

Abdullah Bey’in bu sözleri karşısında hayran kalmıştım, çünkü aradan geçen uzun zaman sonrasında dahi hiç takılmadan o toplantıyı hatırlamıştı.

“Evet, MÜSİAD’ın kuruluşu bu salonda gerçekleşti” dedi daha sonra ve anlatmaya başladı:

“MÜSİAD denilince ilk aklıma ‘Medine Pazarı’ kavramı geliyor Elhamdülillah bu topluluk gelenek ve göreneklerine bağlı inançlı bir topluluk helal dairesi içinde düşünen insanlar.

MÜSİAD toplantısı 1989’un sonlarına doğru yaklaşık 50-60 kişilik katılımı, şu köşedeki masalarda gerçekleşti ve yaz dönemi olduğundan herkes kan ter içinde kalmıştı. Ben kasadaydım, uzaktan onları izliyordum. Sesler bir yükseliyor bir azalıyordu. Meraklanmıştım. Akşam se-kiz gibi başladılar, gece ikiyi geçmişti bitirdiklerinde.

Çıkışta “Hacı Amca biz burada daha çok toplantı yapacağız, sen buraya bir klima koysan” diye rica ettiler. Herhalde dua niyetine geçti, o yıl içinde klima taktırdık.”

MÜSİAD’ın iskeletinin şekillendiği bu toplantı, Osmanlı İmparatorluğu döneminde Sultan II. Abdulhamid Han’ın irade-i seniyyesi ile, hayır bereketi ile açılan bu lokantada yapılmıştı.

“Çok mücadele verdim ve büyük riskler aldım”

Erol Yazar, defalarca MÜSİAD’ın müstakilliği konusu üzerinde durdu, bağımsızlığına verdikleri ehemmiyeti, onu korumak için yaptıkları mücadeleyi anlattı. Her defasında bu konu çok önemli diyerek söze başlıyordu:

“Babam hem rahmetli Özal’ı iyi tanırđı, hem de Erbakan Hoca’yı. Hem de iş camiasında tanınan bir insandı. Ben onun için iş camiasında insanlara erişmekte siyaseten veya iktisaden zorlanmadım. O dönemde siyasetin müthiş bir çekim gücü vardı ve dernekler de genellikle siyasi partilerle özdeşleştirilirdi. Benim vizyonum ise, müstakil bir dernek olarak herkes ile iletişim kanalını açık tutmaktı. Onun için siyasetle de aramda çeşitli zamanlarda kamuoyunun bilmediğı gerginlikler olmuştur. MÜSİAD’ın müstakil duruşu üzerine çok mücadele verdim ve büyük riskler aldım. Çünkü siyasetle yakınlaşmak herkesin istediğı bir şeydir. Siyasi olarak da güçlü olanla işadamları birlikte olmak ister. Çünkü iktidar güçtür, iktidar işadamına büyük bir servet transferi gerçekleştirebilir. Fakat benim MÜSİAD’ın müstakilliğini savunan bir fikrim vardı. Onun için de Deniz Baykal ile, Tansu Çiller ile, Mesut Yılmaz ile, Bülent Ecevit ile ve Erbakan Hocamız ile görüşmeler yaptık.

Bu MÜSİAD’ın inandığı değerler açısından çok önemli.

MÜSİAD bazı insanları çok sevebilir, onlarla kendilerini çok daha yakın hissedebilir, ama temas noktasında herkesle temas etmelidir. Çünkü neticede bu ülke hepimizin ülkesi, hepimiz aynı geminin yolcularıyız. Bu müstakil duruş MÜSİAD’a çok şey kazandırdı.

Mesela, Genel Sekreterlerimize yabancı dil bilme zorunluluğı getirdik. İcrayı kesinlikle profesyonellere yaptıracağız dedik. MÜSİAD için gönüllüyüz ama profesyonel kadromuzun da olması gerektiğini açıkça dillendirdik. Yani her iş gönüllüler tarafından yapılamaz.”

“MÜSİAD iş dünyasında yer buluyor”

Görüşmelerimde “MÜSİAD ile nasıl tanıştınız?” diye soruyordum. Bu soru sıradan bir konuya giriş sorusu gibi görünüyordu ama konuştukça böyle olmadığı da ortaya çıkıyordu. Öyle görünüyordu ki, MÜSİAD’ın farklı bir çekim gücü vardı. Başlangıçta yola çıkanlardan hiç kimsenin beklemediği şekilde ilgi görüyordu. İslamî duyarlılığa sahip insanların kurduğu iş örgütü olarak hemen dikkatleri üzerinde toplamıştı; diğerleri tarafından ne yapacağı, gücünün sınırlarının ne olacağı merak edilirken; mütedeyyin insanlarca ise büyük bir umut olarak görülmüştü.

“MÜSİAD ile nasıl tanıştınız?, MÜSİAD’ın derdi ne?” diye soruyorum Cihangir Bayramoğlu’na. “Bilmiyorum” diyerek başlıyor cevabına, ama öyle şeyler söylüyor ki, MÜSİAD’ın ne olduğunu, çekim gücüne nasıl kapıldığını da ifade etmiş oluyordu:

“Ben 12 Eylül’de irticai faaliyetlerde bulunmaktan mahkum edilmiştim. 18-19 yaşlarındaydım. Hatta İmam Hatip Lisesi’nden mezun olmamıştım. Şartlı tahliye edilmiştim. Tahliye edildikten sonra İstanbul’a yerleştik. İstanbul’da Ali Bey (Ali Bayramoğlu) beni bir toplantıya davet etti. “Bir işadamları yapılanması oluşturmak istiyoruz” demişti. Bana görev vermişti. Böylelikle MÜSİAD’ın kuruluş sürecine dahil oldum. Bu arada MÜSİAD’ın en genç kurucusuydum. 27 yaşındaydım. Şimdi 9 Mayıs MÜSİAD’ın kuruluşu, çocuklarımın da doğumu 17 Mayıs 1990. Çocuklarım ile MÜSİAD aynı yaşta. Kuruluş yıllarında MÜSİAD’a yoğunlaştığımdan ikiz oğullarımla fazla vakit geçiremiyordum. Anneleri MÜSİAD düşüncesinin önemini bildiği için bizim yokluğumuzu hissettirmediler onlara. Böyle büyük bir sevdadaydı MÜSİAD.”

Halil Ayan ise MÜSİAD’a giden süreci 1980’li ve 90’lı yıllarda yurtiçi ve yurtdışında İslamî akımların yükselişe geçmesiyle irtibatlandırıyor ve Necmettin Erbakan’ın kuruluş sürecindeki emeğini anlatıyordu:

“1990 yıllarında Türkiye ve İslam coğrafyasında İslami akımların hızla yükselmesi ve İslam’ın gündeme gelmesi tüm inananları heyecanlandırıyordu. Rahmetli hocamız Necmettin Erbakan Kurucu başkanımız Erol Yazar’ı vazifelendirerek bir yemek programı tertip etmelerini istediler. Erol Yazar Bey son derece titiz bir çalışma ile bir yemek programı

organize etti. O yemek programı o kadar başarılı geçti ki hemen işadamları derneğinin kurulması fikri ortaya çıktı. İsim babası olarak Hocamız MÜSİAD, Müstakil sanayici ve İşadamları Derneği olarak çalışma başlatılmasını istediler. O günkü İstanbul İl Başkanı olan Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın İstanbul yönetiminde çalışırken, benimle birlikte Mehmet Turgut Bey'i vazifelendirdi. Erol Yazar'ın çekirdek kadrosuna dahil olduk ve çalışmalara başladık. Kuruluşta düzenlediğimiz yemeğe gelen bazı işadamları, "Bakkal, berber ve lokantacılar derneği mi kuruyorsunuz!" diye bizimle alay ettiler. Aradan yıllar geçtikten sonra o kişilerin tamamı bizim üyemiz oldular."

Mehmet Turgut'un anlattıkları da MÜSİAD'ın kuruluş sürecine dönemin Refah Partisi'nin damgasını vurduğunu gösteriyordu. Kurucuların önemli bir bölümü, o devrin İstanbul il yönetiminde vazife alıyordu. Kuruluş sürecinde ise Genel Başkan Necmettin Erbakan ile İl Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın büyük emekleri bulunuyordu. Turgut, o günleri şöyle anlatıyordu:

"Ticaretle uğraşmaya başlamıştım. Gençtim, ilk fark ettiğim şey, ülkemizde iş dünyasının tamamını temsil edebilecek ve sorunlara çözüm üretecek çalışmalar gerçekleştirecek bir derneğin olmadığıydı. Cumhurbaşkanı, Sayın Recep Tayyip Erdoğan, o yıllarda Refah Partisi İstanbul İl Başkanıydı. Bizi bir toplantıya davet ettiler ve bir işadamları örgütlenmesinden bahsettiler. Erol Yazar, Ali Bayramoğlu, Abdurrahman Esmerer, Natık Akyol, Halil Ayan ve ben o toplantıdaydım. Fatih'teki bir binada çalışmalara başladık. Yaklaşık bir yıl çeşitli toplantılar gerçekleştirdik. 12 kişilik bir çekirdek kadro oluşturduk. Böylelikle hayallerini kurduğumuz derneğin kuruluş çalışmalarında da son aşamaya gelerek resmi başvurmuzu yaptık."

Gülen ise MÜSİAD'ın kuruluş sürecini, kurulmasını ve sonra dönemlerdeki gelişmesini bir çocuğun doğup büyümesine benzetiyordu. Arif Gülen şöyle diyordu:

"MÜSİAD'ın kuruluşu gözümün önünden geçtiği zaman aynı bir çocuğun doğumuna benzetiyorum. Doğum kolay değil tabii. Her doğum sancılı derler ya hani, o şekilde. Çok zor şartlar demeyeceğim de, her şey çok kısıtlı ve hayallerimiz büyük. Fatih'te bir binanın çatı katında az bir grup arkadaşla başlayan çalışmalar heyecanla yayılmıştı. Ben bu toplantılar sırasında dâhil oldum."

“MÜSİAD kurulunca dernek kurmaktan vazgeçtik”

Yusuf Cevahir ise MÜSİAD’dan kuruluşundan hemen sonra haberdar olmuştu. Cevahir, MÜSİAD’ın varlığını öğrenir öğrenmez soluğu Mecidiyeköy’deki genel merkezde almıştı. Çünkü o da iş dünyasında yeni bir birlik oluşturmak için çalışmalar yapıyordu:

“Ben MÜSİAD ile tanışmadan önce iş dünyasından dostlarımla Sultanahmet taraflarında toplanıyordum. Aklımızda iş dünyası içinde bir birlik oluşturmak ve iş dünyasının sorunlarına çözümler aramaktı. Yaklaşık bir yıldan fazla bu çalışmalar devam etti. Sonra bir gün gazetelerde MÜSİAD diye bir derneğin kurulduğu haberini gördük. Haber Müslüman işadamları derneği kuruldu diye veriliyordu. Arkadaşlarla benzer bir örgütlenme içerisinde olduğumuz için istişare ettik ve “Gidip bu derneği kuranlarla görüşelim, kimmişler öğrenelim” dedik. Çünkü eğer bizim düşüncelerimizi kapsıyorlarsa farklı bir örgütlenmeye gerek kalmazdı.

Mecidiyeköy’deki dernek merkezine gittik. Erol Yazar ve Ali Bayramoğlu ile tanıştık. Hiç unutmam, “Bana MÜSİAD’ı anlatın?” demiştim. Gencecik delikanlılardı. Hepsi nur yüzlüydü. Anlattılar. Erol Bey çok güzel konuşuyordu.

Onların yanından ayrıldıktan sonra arkadaşlarımızla aramızda bir değerlendirme yaptık. Bu değerlendirme sonucunda aslında görmek istediğimiz ve gaye itibarıyla de aynı ufku, aynı dünyayı, aynı kalp ve zihin dünyasını bizimle paylaşan bir dernek olduğu kanaatine vardık. Farklı bir örgütlenmeye gerek olmadığına kanaat getirdik ve MÜSİAD çatısı altına girdik.

Fakat orada da temkinli davrandık tabi, önce sadece ben üye oldum ve MÜSİAD çalışmalarına katıldım. Bir taraftan faaliyetleri takip ederken diğer taraftan da ajan gibi çalışıyordum. Sonra verdiğim olumlu bilgiler doğrultusunda diğer arkadaşlarda MÜSİAD’a üye oldular.

Ömer Cihad Vardan da kuruluştan sonra öğreniyor MÜSİAD’ın varlığını. Ona MÜSİAD’ı anlatan dostu, mütedeyyin işadamlarının kurduğu örgüt olduğunu söylüyor. Bu habere Vardan’ın ilk tepkisi ise, nasıl üye olacağını sormak olmuştu:

“Bir akşam, sevgili dostum Vehbi Cebeci’nin evinde oturuyorduk... Bana mütedeyyin işadamlarının bir araya gelerek, MÜSİAD adında bir dernek kurduklarını ve kendisinin de bu derneğe üye olduğunu söylediğinde ilk tepkim, “Ben bu derneğe nasıl üye olabilirim?” olmuştu. Daha sonra müracaat edip, üyeliğim kabul olduğunda beni üye yapan arkadaşım Vehbi Bey haricinde hiç kimseyi tanımadığım bir gruba girmiştım. Böylece MÜSİAD’ın 179 no’lu üyesi oluyordum.

O zamanlar öğle yemeği ile başlayan Çarşamba Toplantıları yapılıyordu. Çocukluğum İstanbul dışında, üniversite hayatım da anarşinin hâkim olduğu ortamlardan kaçarak geçtiğinden ve daha sonra da yurtdışında uzun seneler kalmış olmam nedeniyle İstanbul’da pek fazla tanıdığım yoktu. MÜSİAD’a üye olduktan sonra bu tür toplantılara katılıp, insanları tanımaya başladım.

Kısa bir zaman sonra bir telefon geldi ve beni MÜSİAD Dış İlişkiler Komisyonu’nda çalışmaya davet ettiler. İşte o günden itibaren sürekli MÜSİAD’ın yönetim kademlerinde çalıştım. O zaman, Komisyon Başkanımız MÜSİAD’ın kurucularından ve Genel Başkan Yardımcısı seçildim. Genelde İngilizce konuşulan ülkelerle ilgileniyordum.”

Müslüman aydınlarının buluşuma noktası

Ömer Bolat’ın MÜSİAD ile buluşma hikayesi ise 1993 yılında başlamış. Tarihinde ilk kez hem Genel Sekreter, hem de Yönetim Kurulu üyesi olarak göreve başlayan Bolat, 2004 yılında da MÜSİAD’a üçüncü başkan olarak seçilecekti. Bolat, kurulduğu andan itibaren MÜSİAD’ın mütedeyyin entellektüellerin buluşma noktası haline geldiğini anlatıyor ve bugün AK Parti’nin yönetim kadrosunu oluşturan birçok ismin önce MÜSİAD’da yer aldığına işaret ederek, bu isimler arasında Başbakan Ahmet Davutoğlu’nun, Prof. Dr. Ömer Dinçer’in, Nimet Çubukçu’nun, İbrahim Turan’un da yer aldığını söylüyordu. Bolat, MÜSİAD’ın İslamî camiaya sağladığı en önemli kazanımın özgüven olduğunu beyan ediyordu:

“Ben MÜSİAD’a 1 Eylül 1993’te dahil oldum. Genel Sekreter ve Doğal Yönetim Kurulu Üyesi olarak. Benden önce iki genel Sekreter görev

yapmış. Tabi, kuruluş sürecinde Şekib Avdagiç bu görevi üzerine almış. Sonrasında Murat Özayman bir yıl, Ömer Yararbaş'da 15 ay bu görevde çalışmış. Ben 1993-2000 yılları arasında 7 yıl genel sekreterlik yaptım.

Ben genel sekreter olurken MÜSİAD'ın ekonomi danışmanları da Dr. Adnan Büyükdeniz, Albaraka Genel Müdürü, Allah rahmet eylesin, vefat etti ve Dr. Mustafa Özel oldu. Mustafa Özel uluslararası ekonomi danışmanı, Adnan Büyükdeniz'de makro ekonomi danışmanı olarak başladı. Sonra 1994 sonbaharında Türkiye'ye gelen Sayın Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'da 95 yılında yaklaşık 1,5 yıl kadar bizim dış politika danışmanımız oldu. Ben genel sekreter olarak her üçüyle de yakın çalıştım. 2012 – 2015 yılları arasında Borsa İstanbul eski Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü olan Doç. İbrahim Turan da danışmanımızdı. Merkez Bankası İdare Meclisi üyesi olan Lokman Gündüz danışmanımızdı. Abdurrahman Dilipak Bey o yıllarda basın danışmanımızdı. Avukat Nimet Çubukçu bizim hukuk müşavirimizdi, Avukat Muhammed Aksan'ın yanında çalışıyordu. O da bizim danışmanımızdı.

2000 yılında bir anayasa taslak çalışması hazırladık. O çalışmayı hazırladığımız kişiler; Burhan Kuzu şu andaki anayasa komisyonu başkanı, Prof. Mehmet Aydın biliyorsunuz hükümette iki dönem bakanlık yaptı. Yaklaşık 8 yıl başbakan yardımcılığı, bakanlık yaptı. Avukat Nimet Çubukçu, Ahmet Davutoğlu, Ömer Dinçer. MÜSİAD'ın ilk orta ölçekli işletmelere bürokrasi raporunu yazan iki kişiden birisi Ömer Dinçer, diğeri Prof. Ömer Şencan. Yani bugünkü Ak Parti Türkiye'yi yöneten kadrolar o zaman ki yegane adresi MÜSİAD'tı. Ve MÜSİAD muhafazakar, dindar, mütedeyyin camianın en önemli kuruluşuydu. MÜSİAD'dan başka sadece Birlik Vakfı vardı ve MÜSİAD'la beraber camiaya bir özgüven geldi, bir başarı hikayesi yazabilme özgüveni aşıladı. Ben hep bunu söylerim: MÜSİAD bugün Anadolu ve İstanbul'daki binlerce gönüllü teşekküllerin kuruluşuna rol model oldu. MÜSİAD öncesinde kimse cesaret edemiyordu, böyle bir şeyi ortaya koymayı. Ama MÜSİAD tecrübesiyle özgüven, başarı, başarıma duygusu ve cesaret, rol model olma bütün bunlar MÜSİAD'ın varlığıyla ortaya çıktı.”

MÜSİAD'ın yetiştirdiği parlak isimlerden biri olan Murat Yalçıntaş da Derneğe, 1994 yılında üye olup aktif olarak görev almıştı.

Dernek ile tanışması ise Ali Bayramoğlu vasıtasıyla olmuştu ve hemen Makine Sektörü'nda vazife aldığını naklediyordu:

“1994 yılında tanıştım o zamana kadar yurtdışındaydım. Cidde ‘de İslami Kalkınma Bankası’nda Proje Uzmanı olarak çalışıyordum. 1994 yılında döndüğümde aile şirketinde çalışmaya başladım ve MÜSİAD’ı duydum. Ali Bayramoğlu Beyefendi vasıtası ile oldu. Ali Bey Swiss Otel’de MÜSİAD’ın Genel Kurul toplantısına davet etti. Hem tanışmış olursun hem de üye olursun dedi. İlk izlenimim, ilk tanışma beni kendimi evimde hissettirdi. Çok sıcak bir ortam vardı. Toplantıdan sonra Ali Bey’in yanına gittim ben çalışmak istiyorum dedim.

Döküm Fabrikamız vardı, Ali Bey ‘Senin bölümün Makine Sektörü’ dedi. Mustafa Alkan’ın toplantısına yönlendirdi. Ve o gün o toplantıda 10-15 kişi vardı. Tabii toplantıya geç kalmışım, kapıyı çaldım masanın başında Mustafa Bey oturuyordu. Mustafa Bey’i arıyorum dedim, içeri girdim, tanıştık Mustafa Bey, ‘Ooo, genç bir arkadaşımız geldi’ dedi ve o gün o toplantıda Başkan Yardımcısı seçildim. Daha sonra Yönetim Kurulunda görev aldım. Önce Basım- Yayın Komisyonunda yer aldım, orada çok güzel işler yaptık, ilklere imza attık.”

Selahattin Esim’in üye olması ise komşu durumundan olmuş.

Esim’in ofisi Mecidiyeköy’deki genel merkez binasının yanında imiş, derneği bu vesileyle tanımış ve yöneticileriyle tanışmış:

“Ben yurt dışından yeni dönmüştüm, Mecidiyeköy’de bir ofis tuttum. Bir baktım geceleri birileri geliyor, ofisimin karşısında toplantı yapıyorlar. Önceleri ne yaptıklarını anlayamamıştım. Sonra dikkatle takip ettim, bir iş adamları derneği yapılanması olduğunu öğrendim.

Aslına bakarsanız, benim yurtdışından dönüş nedenim, ülkeme hizmet etme bilincidir. Çünkü Japonya’da her türlü imkana sahiptim, fakat ruhumda bir huzursuzluk vardı. Mecidiyeköy’de ofisimi tutup yanı başımda da MÜSİAD’ı görünce etkilenmemem imkansızdı.

Sonra arkadaşlarla tanıştım ve kendimi biranda MÜSİAD içinde çalışırken buldum.”

Yeni bir medeniyet tasavvuru yolunda

Erhan Erken ise MÜSİAD'ı bir medeniyeti yeniden inşa etme, bir medeniyet tasavvuru oluşturma yolunda işadamlarının gayreti olarak görüyordu. Bir nefer gibi tüm nefesini bu amaç için harcayan Erken, MÜSİAD için tertiplenen konferanslarda sürekli bunu dile getirir. Ona göre yitik medeniyetin peşine düşen işadamları, MÜSİAD şemsiyesinde örgütlenerek, yeniden büyük bir medeniyete doğru yolculuğa çıkarlar. Bu zorlu yolculukta yollarını aydınlatan ışık ise “emir, alim, tacir” ilkesiyle feyzlenen bir fenerdir:

“İşadamı sadece para kazanmayla, iktisadi meselelerle ilgilenmeli, iş adamının kafasında bir medeniyet boyutu olmalı. Sadece teknoloji olmasın, teknolojinin arkasındaki şeyi de düşünsün. Kafasında bir dünya tasavvuru olsun. İlimle irfanla da ilgilensin. Yani tek yönlü, paraya ve güce dayalı bir insan tipi değil, esasında bir medeniyet kurmaya endekslenmiş, onun iktisat tarafında bulunan bir insan tipi olsun. O bizim daha sonraki çeşitli kamuya açık sinevizyonlarımızda filan da geçer. Hani emir âlim tacir gibi bir üçlü vardı.

Yani ne zaman ki bizim tarihimizde bu üçlü birbiriyle dengeli bir ilişki kurduysa orada bizim dedelerimiz iyi bir pozisyonda olmuşlar. O bozulduğu zaman bir şey kaçmış. Yani işte halife düzgünse, siyasi otorite düzgünse, âlimler işlerini yapıyorlarsa ve kendi güçlerinin farkındaysalar, o toplumda iktisadi ve sosyal organizasyon düzgünse işte ahilik çalışıyorsa, fütüvvet ruhu gidiyorsa o zaman bir düzgünlük olmuş. Ama bu kaybolduğu zaman işte ya halifeler bozuksa, âlimler güce karşı boyun eğiyorlarsa, iktisatta hile hurda varsa muhakkak bir tarafı aksak olmuş bunun.

Biz yeni bir dünya istiyorsak bu dünyada da bu üçlünün, başlangıçta bu üçlünün yani en önemli bu üç temelin sağlam olması lazım. Biz bu temelin içinde bir taraftayız. İktisat tarafındayız. Onun için bizim siyasetle de ilimle de manalı ilişkimizin olması lazım. Buradaki ilişkimizde de şey değil, mesela benim tezim hep şeydir; ilim burada hep üstte olması lazım. Yani düşünce üstte olması lazım. Önce adamın varoluşuyla ilgili problemini çözmesi lazım. Sen niye varsın? Sen kul olmak için varsın. Bir vazifeyle geldin. Bu vazifeyi dünyada yapabilmen için kay-

nakların var. Kaynakların da nedir? Kitaptır, sünnettir. Bu kaynaklara bağlı hareket etme ve düşünmen gerekir. Bunun içinde de farklı işler yapabilirsin. İş adamı olarak ne iş yapıyorsun sen? İş dünyasıyla, iktisat dünyasıyla ilgilisin ama burada bilmeden bir şey yapamazsın. Yapacağın bütün işlerde ait olduğun medeniyetle ilgili bilgi seviyen yüksek olması lazım. Dolayısıyla bunu sağlamadan yaptığın her iş yanlış olur. Dolayısıyla senin ilim hayatıyla iyi bir ilişki içinde olman lazım ve ilimin senin yapacağın işin üstünde olması lazım. Ben mesela bizim bültenlerin birinde fıkıh danışmanlığı diye bir yazı yazmıştım 1995'te. Demiştim ki firmaların hepsinde mali danışman var, insan kaynakları var, muhakkak Müslümanların firmalarında bir fıkıh danışmanı olması lazım. Bu bir problemdir. Yaptığın işin Kitab'a, Sünnet'e, bir yere oturması lazım senin diye. O zaman çok ilginç gelmişti insanlara.”

Günümüzün Yönetim Kurulu Üyesi olan Alper Esen ise çok genç yaşta girdiği iş hayatında bir müşterisinden duymuş MÜSİAD'ın ismini:

“Daha 24 yaşındaydım, iş hayatım yeni başlamıştı. Bir müşterim MÜSİAD'ı anlatmaya başladı. Elimde bir gazete vardı, küçücük bir habere takılmıştı gözlerim, “Müslüman İş adamları kuruldu” yazıyordu. İlgimi çekti. Sonra Erol Beyi tanıttım, halı saha maçı falan yaptık. Kendimi gazetede haberini gördüğüm Müslüman İşadamlarının arasında buluverdim.”

Özal ve Erbakan’dan iki hatıra

MÜSİAD’ın kurucularından Cihangir Bayramoğlu, kuruluş yıllarına şahit olmuş bir kişi olarak çok ilginç anılara da sahip. Bizimle paylaştığı iki anıdan biri 8. Cumhurbaşkanı Merhum Turgut Özal’a ait; diğeri ise Türkiye’nin gelenekleriyle bütünleşik bir siyasi yönetime sahip olması için bir ömür çalışan Rahmetli Necmettin Erbakan’la ilgili. Her iki anekdot da, kuruluşundan kısa bir süre sonra MÜSİAD’ın siyasilerin gözündeki ne kadar önemli ve büyük bir yere sahip olduğunu gösteriyordu:

“İşlerinizi birleştirin, büyüyün”

Rahmetli Cumhurbaşkanımız Turgut Özal ile görüşmek için Çankaya Köşkü’ne çıkmıştık. Samimi bir ortam vardı. Rahmetli bizlere öğütler vermişti. Hiç unutmam, “Çocuklar” diyerek kulağımıza eğildi: “Çok iyi bir iş yapmışsınız, dernek kurmuşsunuz, ama size bir şey söyleyeyim, hepiniz ferden çalışıyorsunuz, olmaz, işlerinizi birleştirin, büyüyün.”

Yanlarından ayrıldıktan sonra hepimizin kulağında merhum Özal’ın aynı cümlesi vardı: “Güçlerinizi birleştirin, büyüyün, küçük olursanız sizleri yutarlar.” “Çünkü” demişti Rahmetli Özal, “dünyanın gidişatı belli, büyük balık küçük balığı yutuyor. Onlara kafa tutmak istiyorsanız, büyümelisiniz.”

Yıl ya 92 ya da 93, ne kadar önemli değil mi? Rahmetli ne kadar önemli bir öğüt vermiş, dünya küçüldü ve ne kadar büyük olursanız ekonomi de o kadar çok sesiniz çıkıyor.

“Bu araba gitmiyor mu?”

Erbakan Hocamızı iftarlarımıza davet ederdik, bizleri kırmaz gelirdi. Onun o toplantılarda yaptığı esprileri hiçbir zaman unutamam. Erbakan’ın katılacağı iftarları ben iple çekerdim. Bir defasında havaalanına onu karşılamaya Erol Bey ile birlikte ben gitmiştim. Erbakan’ın bir huyu vardı, mutlaka gecikirdi. Erol Bey’in arabasındaydık, ben kullanıyordum. Güzel bir arabaydı. Erol Bey ve Rahmetli Erbakan Hocamız arka koltuktaydı. İftar yemeği Çırağan Sarayı’nda olacaktı.

Rahmetli Hocamız, “Cihangir” dedi, “bu araba gitmiyor mu?” Erbakan hoca hızlı olmayı severdi. Arabanın kadranda kaç yazıyorsa o hızla gitmesini isterdi.

Eskortlar önde bize yol açmaya çalışıyorlardı. Ben de yol biraz açılınca gaza hızlıca bastım. Aniden hızlandık. İleride trafik sıkışınca aniden yavaşlamak zorunda kaldık. Rahmetli, frenle birlikte koltuğundan öne doğru geldi. Omzumdan tutundu.

“Bak gördün mü?” dedi, “Araba nasılda iyi gidiyor? Hadi evladım devam et...”

Erbakan hocanın freni yoktu, hayalleri ve hedefleri vardı, bunun için de tüm gücüyle çalışırdı.

IV. BÖLÜM

MECİDİYEKÖY, MÜSİAD İÇİN YUVA OLMUŞTU

“*MÜSİAD logosunu çizerken hiçbir ölçü kullanmadım. İçimden geldiği gibi çalıştım, istedim ki bu logoda, gelenek ile teknoloji ve insan buluşsun. O yüzden logo, 3 unsuru birden içeriyordu: MÜSİAD’ın M’sini, teknolojiyi anlatan çarkı ve hepsine hayat veren eşref-i mahlûkat olan insanı...*”

Hasan Aycın
İlk MÜSİAD logosunun çizeri

“İlk toplantı portakal sandıkları üzerinde yapıldı”

Artık MÜSİAD ve Türkiye için yeni bir dönem başlıyordu. Hacı Abdullah'taki görüşmenin ardından derneğin kuruluşu için gerekli resmî çalışmalar yapıldı ve dernek merkezi olması için Mecidiyeköy'de bir yer kiralandı.

MÜSİAD'ın kurucuları, kuruluştan önce kitabın ilk bölümlerinde bahsettiğim gibi çok defa farklı mekânlarda irili ufaklı birçok toplantı gerçekleştirmişlerdi. Daha sonra Mecidiyeköy'de yaklaşık 100 metrekareselik bir ofis kiralanmıştı. Çok geçmeden ise aynı ofisin üst katı ile etrafındaki mekanlar da kiralanarak alan genişletilmişti. MÜSİAD üyelerinin ortaklaşa çalışmalarıyla 2007 yılında Söğütözü'deki Genel Merkez binası inşa edilinceye kadar Mecidiyeköy'deki mekân 17 yıl boyunca kullanıldı.

Erol Yazar'ın anlattıklarına göre ofis için ilk önce Beşiktaş düşünülmüş, ama daha merkezî bir konuma sahip olması sebebiyle Mecidiyeköy'de karar kılınmıştı. Yazar, ilk ofisin tutulmasını ve ilk yılları, MÜSİAD için büyük bir adım olarak nitelendiriyor ve şöyle anlatıyor:

“Mecidiyeköy'deki salonu tutmadan önce başka yerler de baktık. Önce daha küçük ve ucuz olan bir yer turalım diye bir düşüncemiz vardı. Hatta Beşiktaş taraflarında kafamıza uygun bir yerde görmüştük. Fakat etrafımızdan aldığımız güç ve hareketlilikle Mecidiyeköy'deki yeri tuttuk.

Orada çok toplantı gerçekleştirdik, çok insan ağırladık. Mesela Her Çarşamba farklı bir gündemle toplantılar gerçekleştirirdik. Siyasileri davet ederdik. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Köksal Toptan MÜSİAD’ın davetlisi olarak bu toplantılara katılan ilk bakandır. MÜSİAD’ın yavaş yavaş basınla ilk tanışması da orada olmuştur. O salon bereketli bir salondur. Daha sonra o salonu bir üst kata taşıdık. Üst katı komple kiralamıştık. Mecidiyeköy’deki o bina MÜSİAD için önemli bir adımdı.”

Ali Bayramoğlu, kuruluş yıllarında her türlü masrafı 12 kurucunun üstlendiğini hatırlatarak, Mecidiyeköy’deki kiralanan mekanın düzenlenmesi için gerekli malzemelerin alınmasını da üyelerden kendisinin organize ettiğini kaydediyordu. O günlerde insanların samimiyetle hareket ettiklerini belirten Bayramoğlu, Mecidiyeköy’ün MÜSİAD için yuva olduğunu vurguluyordu. Bayramoğlu, o günleri şöylece dile getiriyor:

“O yıllarda Mecidiyeköy’deki ofis hakkında dikkat edilmesi gereken önemli nokta şuydu; MÜSİAD’ın kuruluşu için hukuki süreç başlamış, ofis olarak bir yer kiralanmıştık. Her türlü masrafı için 12 kurucu üstleniyordu. Çünkü daha aidat falan yok, bizim aidat toplanmasını bekleyecek zamanımız da yok. Herkes gücü yettiğince destek oluyor.

Tabi, ben inşaat işleriyle uğraştığım için Mecidiyeköy’deki binan iç tasarımı ve ofis malzemelerinin alınmasını falan ben organize ettim. Para mevzu olunca kimse veremem demedi. ‘MÜSİAD için her şeyi yapmaya hazırız’ diyorlardı. Bu samimiyet ortamı oluşunca Allah’ın yardımı da üzerimizden eksik olmadı.

Zaten ilk sloganımız diye epeyce üzerinde tartıştığımız ‘yüksek ahlak ileri teknoloji’ o günlerdeki samimiyeti anlatıyordu. Çünkü yüksek ahlak sadece ahlaki değerler değil, dini ve manevi değerler olarak düşünülmüştü. Teknolojiyi de iş hayatının olmazsa olmazı diye hissediyorduk. O süreç çok heyecanlı geçti. Mecidiyeköy MÜSİAD için bir yuva oldu.”

Mahmut Ekrem Ensari ise yokluk yıllarında Mecidiyeköy’deki ilk ofisin nasıl para oldukça peyderpey yapıldığını şöyle naklediyor:

“Mecidiyeköy’deki yer ilk tutulduğunda cebimizde toplu bir para olmadığı için içini birden döşeyemedik. Hiç unutmam ilk toplantılarımızı portakal sandıkları üzerinde oturarak yapıyorduk.”

“Bütün tabak takımlarını yüklenelim”

MÜSİAD kurulduktan sonra Mecidiyeköy’deki ilk binasına yerleşmiş ve faaliyetlerine başlamıştı. İş dünyasına MÜSİAD’ı tanıtmak için bir yemek organizasyonu yapıldı. Ramazan ayı olduğu için bu bir iftar yemeği verilmesi kararlaştırıldı.

İlkler önemlidir. Bu ilk yemek de MÜSİAD’ın dışa açılması açısından çok önemliydi. İlk yemek, Ramazan’a rastladığı için ilk iftar olmuştu. Aksiyon dizilerini aratmayan bir heyecan ve talihsizler silsilesinin altında, salih amel için yola çıkmanın verdiği inanç ve samimiyetle kalkılmıştı. Geride ise bugün bile hatırlandıkça, hafızalarda, “Geçmiş zaman olur ki, hayali cihana değer” sözünü hak eden anılar kalmıştı.

“Planladığımızın üzerinde bir katılım olmuştu” diye başlıyordu o yemeğin canlı şahidi Özcan Tokel ve devam ediyor:

“Bir de üzerine yemeklerin gelişi gecikince Erol Bey iyice gerilmişti. Koridorda bir sağa bir sola volta atıyordu. Tabii, sonrası daha da vahim, yemekler geldi ama pir geldi, kaşıklar tabaklar pis, tabakların üzerinde saçma sapan şeyler yazıyor... MÜSİAD’ın kuruluşundaki amatör ruh olmasa o ilk iftar yemeği mahvolmuştu...”

Sonrasındaki gelişmeleri gecenin kahramanları Şekib Avdagiç ve Erol Yazar’dan dinledim. Şekib Bey, ilk yemeği duyunca gülümsedi ve söze başladı:

“Aralarında Eski Milli Eğitim Bakanlarımızdan rahmetli Aydın Bolak’ın da olduğu çok sayıda davetli vardı. Mecidiyeköy’deki merkezi yeni tuttuğumuz için mutfak altyapımızda daha hazır değildi. Erol Bey’in tanıdığı bir firma ile anlaştık. Keşke anlaşılmaz olaydık. Hem yemek geç geldi, hem de malzemeler çok kötüydü. Erol Bey ile hızlı bir çözüm üretmek zorunda kaldık.

Sanırım o iftara katılan hiç kimse bizim o sofrayı nasıl hazırladığımızı anlayamamıştır. İdealist bir ruh taşımamız bize imkansız kelimesini unutturmuştu.”

Bütün ayrıntıları ise Erol Yazar, hâlâ o günü yaşıyor, o heyecanı duyuyor, bir rezaleti önlemek için nasıl çırpındıklarını ve başarıya odaklanan yol arkadaşlarının nasıl bu sonuca ulaştıklarını hikâye ederken, her şeyi bir tek şeye, samimiyetle yola çıkmaya bağlıyordu:

“İlk büyük tanıtım toplantımızı iftar yemeği ile yaptık ki arkasında tabak, çanak ve yemek olayının çok güzel bir macerası var. Hatırladıkça duygulanırım. Espri var ama esasında MÜSİAD’ın kuruluşundaki özgüveni gösteriyor.

MÜSİAD’ı iş dünyasına tanıtmak için bir iftar organize ettik. Sene 1991, bahar aylarındayız, Hacı Abdullah Lokantası’ndaki toplantıdan sonra yerimizi tutma faslımız, ondan sonra oranın döşenmesi, tefriş edilmesi için kendi içimizde 12 kişiyle çalışmalara başladık. Bu süreçte tüm yük bu 12 kurucunun üzerinde olduğu için elbette ki maddi sıkıntılarımız var. Fakat bizim bir sözümüz vardı, 1 yıllık masrafı kurucular karşılayacaktı.

Hatta aidatımızın ne kadar olması gerektiğini konuşurken, ‘Bir tane bile üye bulamayız, bu aidat çok fazla’ diye bir konuşma geçmişti aramızda. Çünkü ben giriş aidatlarını çok yüksek olarak deklare etmiştim. Bazı arkadaşlar bugünkü parayla 50 TL gibi yıllık ücretlerden bahsediyorlardı. Ben 1000 dolar, 1000 mark gibi rakamlar söylediğimde ‘Aman abi, kimseyi bulamayız ne yapıyorsun sen’ dediler. Ben de o zaman onlara TÜSİAD’ın aidatlarını söyledim ve dedim ki ‘Eğer işadamı bu parayı davası için vermeyecekse o işadamı değildir, bizim de üyemiz olmasın. Çünkü o adamlar bize destek değil yük olur’ diyerek bir başkan sıfatıyla onlara dayattım, direttim.

Bugünlere gelmemizdeki en önemli unsurların başında o günlerde aldığımız bu aidat kararı yatmaktadır. Bu karar, MÜSİAD’ı MÜSİAD yapan önemli bir şeydir. Biz bir davayı yüklendiysek para bizim için sadece araç olabilir, onun dışında gündemimizde kalamaz.

İşte Mecidiyeköy’deki merkez hazır ama daha mutfağımız falan yok. Sadece ısıtıcılarımız var. Yeni yeni dekore ediyoruz. Dışarıdan yemek sipariş edelim diye düşündük, yemek işleri yapan bir askerlik arkadaşım vardı, onu aradım, ‘Sen bize yemekleri getir dedik. İftardan önce getirirsin biz de masaları ayarlarız’ dedim. 130 kadar davetlimiz var. Daha doğrusu 200 kadar kişiyi davet etmiştik ama 130 kişi gelir diye düşünmüştüm ki zaten 130 kadar sandalyemiz vardı.

Kimler gelecek, kimler gelmeyecek diye telaşla bekliyoruz, MÜSİAD iş dünyasına açılıyor. 30 – 40 tane üye adayımız çıkar diye düşünüyoruz. İftara 2 saat var, hazırlıklar devam ediyor ama daha yemekler

gelmedi. 3. Kattayız. Asansörün önünde bir sağa bir sola yürüyorum. İçime bir korku düştü, çünkü iftar bu, yemek geç kaldı denmez, ezan okununca çorbalar servis edilmeli.

Heyecanla asansörün orada dolanırken yanılmıyorsam 40-45 dakika kala yemekler geldi. Asansörün kapısı açılınca ben hiddetle yemekçiye çıkıştım. ‘Sen ajan mısın, neden MÜSİAD’ın tanıtımını sabote ediyorsun’ dedim. Hiç konuşturmadan yemeklerin dağıtılacağı yere koşturdum. Orada daha büyük bir felaketle karşılaştım. Bir baktım ki, adamın getirdiği tabaklar melamin ve temiz değil. Biz adamdan hem porselen tabaklar hem de kristal bardaklar istemiştik. Bir de tabakların üzerinde de bir gazinonun ismi yazıyor. Başımdan aşağı kaynar sular indi. Ama o anda bir imtihandan geçiyorum dedim içimden, sabretmeye çalıştım.

Hemen Şekib Avdagiç’in yanına gittim, “Gidiyoruz, Şekib” dedim.

“Nereye gidiyoruz Başkanım” diye Sordu Şekib Bey.

“Gel, tabak çanak alacağız” dedim.

Şekib Bey’in arabasına atladık ve Mecidiyeköy’de tabak aramaya başladık. İftara yarım saat kalmış, koşarak dükkanlara gidiyoruz; ‘Bize 150 kişilik porselen tabak takımı lazım’ diyoruz. Tabii kimsede yok.

‘Herkes 6’lık, 10’luk set satar abi sizin istediğiniz kadar fazlasını buralarda bulamazsınız’ diyorlar. Oradan çıkıyoruz başka dükkâna, oradan çıkıyoruz başka dükkâna, hiçbir yerde yok. Şişli’de meydan-dan döndük. Karamürsel vardı o zaman. Yenikaramürsel’den içeri koşa koşa giriyoruz ve sorduğumuz şey tabak, hani acil yardım lazım gibilerinden. Adama selam dahi vermeden sorduğum ilk şey, ‘100 adet 6’lı set var mı?’ oldu. Satıcı, ‘Abi 100 yok ama 80-90 küsur tane var’ dedi. Ne fiyat sorduk, ne başka bir şey, çabuk paketleyip arabaya yükle dedik. Allah’tan güzel de bir şey çıktı.

Ondan sonra Şekib Bey ile aramızda, “100’ü böyle yaparsak arka taraftaki 30 kişiye de melamin veririz, temizlerinden seçeriz” diye konuştuk.

Çok hızlı bir şekilde arabanın arkasına 100 tane set yerleştirdik. O kadar ağırdı ki koli koli koyduk. Arabanın burnu kalktı.

Bu arada unuttuğumuz bir şey var, yanımızda para yok. Şekib Bey kredi kartını verdi, limit yetecek mi, yetmeyecek mi bilmiyoruz. Yet-

mezse yandık diye düşünüyorduk. Allah'tan yetti. İftara az kaldı, ezan ha okundu, ha okunacak, patinajlar atarak gidiyoruz. Hemen MÜSİAD'ın önüne çektik. Elimizde kolilerle MÜSİAD'a koşuyoruz ve içinde tabaklar var, o sırada da insanlar geliyor yani bizim davetlilerimiz. Tabi asansör 2 taneydi. Asansörün önünde elimizde kolilerle bekliyoruz. Belki de oradakiler başkan olduğumu bilmiyorlar, birazdan foyası çıkacak ortaya.

Ondan sonra tabi arkadaşlar da alıp koşarak çıktılar ve ezan okunduğunda salon tamamen dolmuştu ve herkesin önünde tabakları ve çorbaları hazırды. Hiçbir gecikme olmadan Allah'a şükür sıkıntılı ve sırtımızdan terlerin aktığı olayı atlattık.”

Erol Bey, bu olayı anlatırken hop oturup hop kalkıyor, adeta olayı anlatmıyor, yeniden yaşıyordu.

“Sonra” dedi Erol Bey, “yemek işini hallettik ama benim için başka bir sorun ortaya çıkmıştı.”

“Ben tabakların derdine düştüğümünden ne konuşacağımı falan unuttum. Her konuşma, öncesinde bir konsantrasyon ister. Ben tüm samimiyetimle konuştum ve derdimizi anlattım. Ne anlattığımı, nasıl anlattığımı hiç hatırlamıyorum. Temel felsefemizi davetlilerimize aktarmışım, herhalde.

Velhasıl çok güzel bir toplantı oldu. Çok stresli bir gün olmasına rağmen o gün biz 50'den fazla kişiyi üye yaptık. Hatta o salondaki herkes peyderpey MÜSİAD'a üye olmuştur.

İşte MÜSİAD böyle bir Ramazan iftarında güzel bir hatıra ile iş camiasına ilk önemli ve büyük duyurusunu yaptı. Arkasında da herkesin görmediği böyle tatlı bir hatıra var. O salonda tabi daha sonra çok toplantılar yaptık, orada çok insanlar ağırladık. Bizim her çarşamba toplantılarımız vardı. Siyasileri çağırırdık, önemli insanları çağırırdık. Bir defasında Bülent Ecevit'i orada ağırlamıştık, Rahşan Hanım ile birlikte gelmişlerdi.

MÜSİAD'ın yavaş yavaş basınla ilk tanışmaları da o salonda olmuştur. O salon bereketli bir salondur.”

“Burada ayrı gayrı yok, hepimiz bir aileyiz”

Mecidiyeköy’de gerçekleştirilen toplantılar çoğunlukla akşam saatlerinde başlayıp gecenin ilerleyen vakitlerine kadar devam ediyordu. Bu ise aileler açısından bazan sorunlar ortaya çıkarıyordu. Bunlarda birini MÜSİAD’ın ilk üyelerinden ve İTO eski başkanlarından Dr. Murat Yalçıntaş yaşamıştı. Yalçıntaş, üyelerin akşam üstü başlayıp gece yarısında, bazen de gece yarısından sonra biten toplantılar sebebiyle sıkıntılı anlar yaşadıklarını dile getirip, belki de MÜSİAD toplantılarının sabah vaktine alınmasına neden olacak olan o olaylardan birini şöyle naklediyor:

“Mecidiyeköy’deki toplantılar akşam yemeğinden sonra olurdu. Başlangıç saati belli olur ama bitiş saati bilinmezdi. Çok ateşli tartışmalar yaşanırdı. Yine öyle tartışmanın tavan yaptığı toplantıların birinde saatin kaç olduğunu unutmuşuz. Cep telefonları falan da çok yaygın değil daha, toplantı salonunun dışında profesyonel kadrodan bir arkadaş nöbet tutuyor, çay servisi yapıyor ve telefonlara bakıyordu. Derken kapı çaldı, bu arkadaş kapıdan içeri kafasını uzattı.

Erol Bey tartışmanın da etkisiyle, toplantı bölündü diye biraz sinirli bir şekilde, “Ne oldu, söyle” dedi.

Arkadaşımız Erol Bey sert bir şekilde sorunca çekindi, kem küm etti, “Efendim, Filanca Beye telefon geldi, kendisine iletmem gereken acil bir not var” dedi.

“Oradan söyle” dedi Erol Bey.

“Kendisine söylemem gerekiyor.”

“Burada ayrı gayrı yok, hepimiz bir aileyiz, kimsenin kimseden bir saklısı yok, söyle,” dedi Erol Bey, bu cevabın üzerine.

“Peki” dedi o arkadaşımız, “Filanca Bey’in eşi aradı, ‘Söyle ona bu saate kadar neredeyse orada kalsın, eve gelmesin’ dedi” diye lafı ortaya söyleyiverdi.

Hepimiz bir anda koptuk. Gülmekten gözlerimizden yaş geldi desem eksik söylemiş olmam. O geceki toplantı da bu şekilde bitmiş oldu.”

MÜSİAD yapısını oluşturan komisyonlar

MÜSİAD’ın ilklerinin, köklü ve yol gösterici geleneğinin oluşmasında büyük payı vardı. Bu ilklerden biri de ilk komisyonların kurulmasıydı. MÜSİAD’ın dördüncü başkanı olarak görev yapan Ömer Cihad Vardan’ın verdiği bilgiye göre ilk önce 5 komisyon faaliyete geçmişti. Bu komisyonlar ve MÜSİAD’ın yapısını oluşturan süreci Vardan, şöyle naklediyor:

“İlk kurulduğu günlerden bu yana MÜSİAD’ da 5 komisyon, faaliyetlerini aksatmaksızın sürdürmektedir. Bunlar; Teşkilatlanma, Dış İlişkiler, Eğitim, Araştırmalar ve Yayın ile birlikte Mali İşler komisyonlarıdır.

Teşkilatlanma, yurtiçi yayılması için oldukça önemliydi. Eğer MÜSİAD faaliyetlerini Anadolu’ya yaymak ve oradaki sanayici ve işadamlarının kalkınmasını istiyor idiysek, o halde farklı bölgelerde aynı duygu ve düşünceleri paylaşan kişilere ulaşmak durumundaydık. Bu çalışmalar bugün(2012) hala devam etmektedir ve Genel Merkez’e bağlı 34 şube, 7 temsilcilikle faaliyetlerini sürdürmektedir.

İkinci önemli komisyon faaliyeti Dış İlişkilerdi. Eğer MÜSİAD’ a üye yaptığınız kişileri yurtdışına taşımak, MÜSİAD faaliyetlerini de dışarıdaki insanlara anlatmak, dış gelişmeleri ülkemize getirmek istiyor idiysek, mutlaka dış teması sağlamamız gerekiyordu. O nedenle, Dış İlişkiler Komisyonu, üyelerimizi yurtdışına götürme, dış heyetleri MÜSİAD’ da ağırlayıp, onları üyelerimizle tanıştırma, fuar ve forum düzenleme vb. dış ilişkilerde yapılması gerekenleri yapan bir birim olarak MÜSİAD bünyesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

Kurulduğumuz günden bu yana faaliyetlerine devam eden üçüncü komisyon ise “Eğitim Komisyonu”dur. Yine aynı temel hedeflere yönelik, üyelerimizin kişisel ve kurumsal gelişmelerini sağlamak amacıyla kurulan Eğitim Komisyonu, temel konuların yanı sıra gerekli olduğu düşünülen güncel konularda da eğitim vermeye devam etmektedir.

Nihayetinde vazgeçemediğimiz dördüncü komisyon ise MÜSİAD’ın entelektüel birikimini yansıtan ve ülkenin sıkıntı duyduğu alanları tespit ederek, çözüm önerileri üreten “Araştırmalar ve Yayın Komisyonu”dur. Öyle ki, bu komisyonda bizzatıhi çalışan, danışmanlık yapan, rapor hazırlayan veya hazırlanan raporlara görüş ve yazılılarıyla

destek veren birçok değerli zevat, bugün hükümet kadrolarında karar mekanizmalarının içinde yer almaktadır. Hatta bu raporların bazılarında önerilen görüşler, bugün uygulama imkânı bulmaktadır.”

“Logoyu görünce hepimiz onayladık”

MÜSİAD kuruluş sürecini ne denli özümseyerek gerçekleştirmişse, tersine logosunun çalışılması da o kadar hızlı hatta saatlerle, dakikalarla ölçülebilecek bir sürede ortaya çıkmıştı.

Kuruluşun tamamlanıp açıklamanın yapılmasına neredeyse saatler kala, kuruluşun isimsiz kahramanlarından ve kurucularından Arif Gülen, MÜSİAD yapısını markalaştıracak ve kamuoyunda tanınmasını sağlayacak logonun sabahki toplantıya yetiştirilmesi görevini üstüne almıştı. Arif Gülen, logonun hikâyesini şöyle anlatıyor:

“Bürokrasi Raporu’nun tanıtım toplantısı yapılacaktı, MÜSİAD ilk raporunu hazırlamıştı, zaten bir logo oluşturma fikri aklımızda vardı ama bu iş onu öncelememize neden oldu. O dönemde kültür işleri ile ben ilgilendiğim için bu sorumluluğu da üzerime ben aldım. Hemen ne yapabilirim diye düşündüm. Önümde koskoca bir gün vardı.

Hasan Aycın’ı hem birlikte çalıştığımız için hem de kültür çalışmalarından dolayı tanıyordum. MÜSİAD logosu için en doğru isimdi; çünkü, bizimle aynı damardan beslenen, çizginin tartışmasız en büyük ustalarından biri, gönül insanı Hasan Aycın’dı. Ne var ki, Hasan Aycın o sıralarda iş yoğunluğu bakımından en hareketli günlerini yaşıyordu. Bu talep karşısında o dervişane tavrını ortaya koydu, “Yetiştiririz inşallah” dedi.”

25 yıl sonra logonun hikayesini dinlemek için Hasan Aycın’ı aradım. Bir ikindi sonrası Yedi İklim Kültür ve Sanat Dergisi’nin Üsküdar’daki merkezinde buluştuk. Hasan Aycın, Arif Gülen’in gelişini, logonun yapılışını bana şöylece hikaye etti:

“En yoğun olduğum, evime bile gidemediğim bir dönemdi. 1992 yılıydı, sanırım. MÜSİAD’ın kurucularından Arif Gülen benden logo talebinde bulundu. Ben de 2 hafta süre istedim. ‘Yarın sabaha teslim edilmesi gerekiyor’ dedi, ısrar etti.

Bir yanda ertesi güne yetiştirileceğine dair söz verilmiş işler, diğ er yanda ise Arif Gülen'in anlattığı iş adamları örgütünün logosu... Arif Gülen'in ısrarlarını kıramayınca, her ikisini de çözecek bir formül ürettim. Hastanede yatan ve işleri yürütebilecek nitelikte olan kardeşim Mustafa Aycın'ı o gece, yattığı Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nden kaçırdık. Mustafa'yı pijamalarıyla Cağaloğlu'na getirdik. Üzerimdeki işlerin bir bölümünü ona devrettim. Arif Bey'le birlikte MÜSİAD logosu hakkında düşünölüp taşınmaya başladık. Sabaha da daha çok vardı! Arif Bey anlatıyor, ben bir şeyler çıkarmaya çalışıyordum. Sonra sabah namazı için ara verdik. Sabah namazından sonra 10 dakika içinde MÜSİAD logosu ortaya çıktı.

“Bu logo 25 yıldır kullanılıyor, çizerken ölçülendirme yapmadınız mı? Cetvel, pergel falan kullanmadınız mı?” diye merakla sordum, o ise sakince cevapladı:

“Hayır, kullanmadım, içimden geldiği gibi çalıştım, istedim ki bu logoda, gelenek ile teknoloji ve insan buluşsun. O yüzden logo, 3 unsuru birden içeriyordu: MÜSİAD'ın M'sini, teknolojiyi anlatan çarkı ve hepsine hayat veren eşref-i mahlukat olan insanı...”

Hasan Aycın'ın çizdiği bu logo MÜSİAD kurucuları tarafından büyük bir beğeniyle karşılandı. Ali Bayramoğlu, logo hakkındaki görüşlerini ve duydukların heyecanı şöyle anlattı:

“Sanayiye en güzel temsil eden şey dişlilerdir. Eskiden sanayiye görsel yolla anlatmak isterseniz mutlaka dişlileri kullanmak zorunda kalırdınız. Bizim MÜSİAD logosunda önce insan, bütün sistemi olan, arkasından hedef anlamındaki olan mihrap konusu ön plandaydı. Dişliyi kaldırsanız bu bir insan; şu gördüğünüz iki tane boşluk, hedefleri içeren mihrap; şu sanayi kimliği; şuradaki üstteki de kolları açılmış olan hali de MÜSİAD'ın ‘M’ logosuydu. Bu çok hoşumuza gitti.”

İlk tanıtım filmi için 20 bin lira istediler

MÜSİAD’ın üyelerine yönelik hazırladığı ilk tanıtım filminin hikayesi ise daha da ilginçti. Bürokrasi raporunun tanıtımı için yaptırılacak sinevizyonun hem profesyonel olması, hem de MÜSİAD’ın bütçesine uygun olması lazımdı. O dönemde sinevizyon öncesi kullanılan makineler vardı. Mecidiyeköy’de bir ajans da bu işi çok profesyonelce yapıyordu. Ancak fiyatı pahalıydı. O tanıtım filminin nasıl yapıldığını, bütçesinin Mustafa Alkan’ın ustaca pazarlığıyla nasıl yüzde 50 indirildiğini Ali Rıza Yapar anlattı:

“İlk defa MÜSİAD’ı anlatacak bir görselimiz olması lazımdı. O zaman şu fotoğrafların değiştiği sinevizyon öncesi ilkel bir sistem vardı. Fotoğrafları ard arda göstermek için, böyle bir sürü kamera konur ve onlar değişir görseller geçerdi. İlk defa ondan yaptırıyoruz. O zamanın parasıyla 20 bin lira istedi ajans, Mecidiyeköy’de. Mustafa Alkan Ağabey de iyi pazarlık ederdi. Biz gidip pazarlık edelim, paraya dayanamaz kimse, dedi. Gittik Mecidiyeköy’deki ajansla pazarlık etmeye. O zaman çok ünlü bir yerdi. Sinevizyon öncesi gösterim cihazı neyse onu kullanıyor, fotoğraflarla çok etkileyici bir görsellik oluşturuordu.

Tahmin ediyorum bürokrasi raporunun sunumuydu. Gittik, pazarlık ediyoruz, Mustafa Abi başladı pazarlığa. Sıcak paraya kimse dayanamaz dedi, cebinden 10 binlik bir deste çıkardı. Dedi, al 10 bin lirayı, el sıkışıyoruz. Ve biz 20 bin lira yerine 10 bin liraya anlaştık. Daha sonra böyle çok büyük para ödeyince dediler ki, bunun cihazı var, bunun üzerine biz onu aldık. 7-8 bin lira gibi bir rakamdı galiba.

7-8 bine iyi para ama parasını çıkartacağız. Kocaman bir alet. Onu taşımak için alüminyumdan bir çantada yaptırmışız, zarar görmesin diye, her yere taşıyoruz. Arabanın bagajına koyuyoruz, onu gidip kuruyorum, onu da öğrenmişim. Bazan ses gider görüntü gelir, görüntü gelir ses olmaz. Tüm arızalarını gidermeyi de öğrenmişim. Bir şey olunca, Ali Rıza gel yap derlerdi. Ben de teknik eleman gibi çalışıyordum.”

V. BÖLÜM

ULU BİR ÇINAR OLMA YOLUNDA

“Eğer MÜSİAD bana ne verir diye bir düşünceye sahip olup da MÜSİAD’dan bir insan uzak duruyorsa, hatayı MÜSİAD’da değil kendisinde arasın. Bu sözü ben de söylemiştim ama MÜSİAD’ın içerisine girdiğimde ne verdiğini o zaman anladım.”

Rahmetli Ahmet Olgunharputlu
MÜSİAD Kayseri Şubesi Kurucu Başkanı

“Türkiye’nin dört bir yanını dolaştık”

Kurumsallığın önemli bir adımı ülke çapında teşkilatlanabilmektir. MÜSİAD bu düşünceyle kuruluş yıllarında hiç vakit kaybetmeden teşkilatlanma çalışmalarına başladı.

“Kuruluş aşamasını tamamladıktan sonra” diyordu Erol Yazar, “ilk olarak iç yapılanmamızı organize ettik. Yönetim Kurulu içinde Başkan yardımcılarımız ve komisyonlarımız belirlendi. İlk komisyonlarımız teşkilatlanma, dış ilişkiler, mali işler, eğitim ve yayındır.”

MÜSİAD karar defterlerini karıştırırken alınan ilk karar çok dikkatimi çekmişti.

20.11.1990 yılında karar defterine işlenen kararlardan;

Derneğin yönetim kuruluna; Erol M. Yazar, B. Ali Bayramoğlu ve Natık Ak-yol seçilmiştir.

Derneğin Başkanlığına; Erol M. Yazar seçilmiştir.

Kurucular arasında görev dağılımı aşağıdaki şekilde yapılmıştır.

Başkan: Erol M. Yazar

Başkan Yardımcıları: B. Ali Bayramoğlu, Natık Aktol

Sekreter: Şekib Avdagiç

Muhasip: Abdurrahman Esmerer

Veznedar: Arif Gülen

Denetleme Kurulu: Ahmet Yıldırım, Mehmet Turgut, Cihangir Bayramoğlu

Disiplin Kurulu: Halil Ayan, Mahmut Ensari, Mehmet Gönenç

Dernek merkezi olarak; Mecidiyeköy, Mecidiye Cad. No:7, Kat:3’te kaim gayrimenkulün kiralanmasına, kira kontratı tanzim ve şartları hususunda Erol M. Yazar’ın yetkili kılınmasına,

Erol Bey, görev dağılımını sonra aktif hale getirdikleri teşkilatlanmaya büyük önem veriyordu. Teşkilatlanmanın müstakillik özelliğiyle birlikte gerçekleşmesini arzu ediyordu. Bu amaçla ilk kurucular büyük bir şevkle yola çıkıyor ve Anadolu'nun her köşesinde MÜSİAD'ın anlatan konferanslar tertipliyorlardı. Bu çalışmaların neticesinde ilk şube Kayseri'de kuruluyordu. Kurucu Başkan Yarar, bu süreci şöyle ifade ediyor:

“Aramızda şu şekilde bir iş paylaşımı yaptık; Natuk Bey yurt dışı, Ali Bey Yurt içi teşkilatlanmayı üstlenmişti.

Ali Bayramoğlu siyasetten geliyordu, teşkilatlanma nedir çok iyi biliyordu. Fakat MÜSİAD kurulunca o siyaseti bıraktı.

Hatta aramızda şu şekilde bir konuşma geçmişti; ben Ali Bey'e, 'Senin siyasetin içinde olman bizim müstakillliğimize zarar verir. Ya siyaseti ya da derneği seçeceksin' dedim.

Beyoğlu önemli bir ilçe, Ali Bey ilçe başkanı, Tayyip Bey İl başkanı olmadan önce o görevde bulunmuş.

Ali Bey seçimini yaptı, aynı düşüncelere sahiptik. İstifa etti ve MÜSİAD yönetimi içinde yer aldı.

Bu önemli bir MÜSİAD prensibidir. Çünkü biz müstakiliz diyoruz. Bizim üyelerimiz siyaset ile ilgilenebilir ama yönetim kurulu seviyesinde aktif siyasetin içinde olan kimse bulunamaz.

Ali Bey, teşkilatlanmayı çok güzel organize etti, kısa süre içerisinde MÜSİAD Türkiye'nin birçok noktasında bilinir hale geldi. İlk şubemizi de Kayseri'de açtık.

Birincisi, biz hemen Anadolu'yu ziyarete başladık. Kayseri'nin ilk şubemiz olması bir neticedir. Bir yer şube olmadan önce oraya çok fazla ziyaret yapıyorsunuz. Ticaret Odasında konuşmalar yaptık. Orada işadamlarını topladık. Kendimize yakın olan kardeşlerimizle bir müteşebbis heyet kurduk. Çünkü benim o zaman getirmiş olduğum bir kriter vardı. Bir şube olabilmesi için 3 tane temel adım diyorduk buna. Birincisi, bir ilde bir tane güvenebileceğimiz bir isim olacak. İkincisi, bir 10 kişi olacak. Üçüncüsü ondan sonra da şube olması için 50 kişiye çıkaracak.

Hüdaverdi Çakır. Ankara’da onların bir dernek kurulumu yaptıklarının haberini aldık. Biz o zaman Kayseri şubeleşmemizi bitirme arifesindeydik. Kayseri şubemizi dualarla açtık. Ankara’ya, Kayseri’ye, Adana’ya, Maraş’a, Konya’ya çok gidiyorduk. Konya şubemizi açmakta geciktik, çünkü Konya’da işin içine farklı insanlar girdi. MÜSİAD’ı etki altına almak istediler. MÜSİAD’ı kontrolleri altında tutmak istediler. Biz buna tepki gösterdik. Onun için Konya bölgesine aylarca gitmedik. Müstakilligimizi korumak için yaptık. Ve şu anda en güçlü şubemiz Konya’dır. O direncimizden dolayı eğer biz Konya’yı belirli insanların yeri haline getirerek şubeleşmesine razı olsaydık şube çok daha çabuk kurulacaktı. Ama biz bunu reddettik, çünkü işadamlarının kendilerinin sahip olacakları bir dernek olsun dedik. Bundan dolayı Konya şubemiz potansiyeline rağmen en geç kurulan şubelerdendir.

Ankara şubemiz bir oluşum yapacaklardı. Biz gidip o toplantıda onları ikna ettikten sonra onlar o oluşumdan vazgeçtiler. O oluşum için bir araya gelen arkadaşların tamamı Ankara şubemiz haline geldi. Zaten Ankara merkezli bir derneğin Anadolu’yu kuşatamayacağını gördüler. Çünkü MÜSİAD’ın vizyonu, uluslararası vizyonu çok önemliydi. Böyle bir şeyi Ankara’dan yönetmek zaten mümkün olmaz. Onun için bütün mesele vizyonu ortaya koymaktır. Bizim ortaya koyduğumuz uluslararası vizyonumuz karşısında Türkiye’de o vizyona sahip başka bir dernek yoktu. TÜSİAD’da da böyle bir vizyon yok, amaç yok. Yerel olsun genel olsun böyle bir amacı olmadığı için Türkiye’de MÜSİAD’ı tek olarak aldık.

Kuşkusuz Ali Bayramoğlu, MÜSİAD’ın teşkilatlanmasında en önemli isimlerden biriydi. Çünkü Bayramoğlu, hem ilk kuruculardandı, hem de uzun süre teşkilatlanmadan sorumlu genel başkan yardımcılığı görevinde bulunmuştu. Siyasetin içinden gelen Bayramoğlu, sıcak ve güçlü ilişkiler kurabilme kabiliyetini kısa zaman içinde teşkilatlanma faaliyetlerini yansıtmayı başararak, Anadolu’nun her tarafından MÜSİAD’ın kök salmasında önemli rol oynamıştı.

İlk teşkilatlanma gayret ve faaliyetlerini şöyle anlatıyor Ali Bayramoğlu:

“Anadolu’nun yapılanmasında o kadar ciddi zorluklarımız oldu ki bazı zamanlarda ne yapacağımıza karar vermek için çok düşündük. İlk olarak Kayseri’ye gitmiştik, iki arabayla. O zamanlar da ben Kayseri’de iş yapıyordum. Kayseri yapısını çok iyi bilen bir insandım. Arkadaşlara dedim ki “Eğer biz bunu Kayseri’de tutturursak Anadolu’nun her tarafında tutar” Onun için ilk şubemiz Kayseri olsun. Sekiz kişi Kayseri’den bir kişi ile görüşmek için yollara düştük. Allah rahmet eylesin, Kayseri’de Ahmet Olgun Harputlu ile görüştük. Kayseri’de iş yaptığım bir dostum, “Siz Ahmet Beyi ikna ederseniz, Kayseri’de bu iş tutar” demişti. “Çünkü herkes Ahmet beyi sever, onun sözünü dinler...”

Ahmet Olgun Harputlu ile görüştüğümüzde bize dedi ki, “Bu iş bize ne verecek kardeşim? Sen bize hikaye anlatıyorsun, ben hem para vereceğim, hem de zamanımı vereceğim, peki bu iş bize ne verecek?”

İlk başta moralimiz çok bozulmuştu, cevap verememiştik. Erol Bey ile MÜSİAD’ı detaylı bir şekilde anlatmaya çalıştık. Sonunda da ikna ettik.

İki sene sonra hiç unutmuyorum İstanbul’da yaptığımız bir toplantıda Ahmet Olgun Harputlu söz almıştı, sanırım Genel İdare Kurulu toplantısıydı, “Eğer MÜSİAD bana ne verir diye bir düşünceye sahip olup da MÜSİAD’dan bir insan uzak duruyorsa, hatayı MÜSİAD’da değil kendisinde arasın. Bu sözü ben de söylemiştim ama MÜSİAD’ın içerisine girdiğimde ne verdiğini o zaman anladım” demişti.

Ahmet Olgun Harputlu, iyi bir insandı, MÜSİAD’ın Anadolu’da maya tutması için çok çalışmıştı. Allah rahmet eylesin, trafik kazasında kaybettik. Onun vefat haberini aldığımızda Konya’da toplantıdaydık. Çok samimi bir insandı.

Kayseri Şubesi’nden sonra Konya’ya geçtik. Konya’nın kuruluşu da maceralıydı. Birkaç farklı grup biz şube olalım diyeretti. Aralarında birlik kuramadılar. Biz de bu husumet var olduğu sürece hiçbirine yetki vermedik. Sonra husumet giderildi ve Konya Şubesi kuruldu. En aktif şubelerden biri haline geldi, en çok üye sayısına sahip olan şubelerimizden biridir. Konya iş dünyası için önemli bir şehirdir.

Daha sonra Karadeniz Ereğlisi ilk ilçe teşkilatımız oldu. Oradaki fabrika iş dünyasını diri tutuyordu.

Bu minval üzerine Anadolu teşkilatlanmalarını devam ettirdik. Temel niyet hep iş hayatını eğitmek, yönlendirmek, uluslararası tecrübe kazandırmaktı. Dünya genelinde de İslami hassasiyeti olan, hak ve adalet kavramını kendisine özümsemiş, o fikre sahip olan kişilerin bu mücadeleyi yapması gerektiğine ve bundan da hiçbir surette bir netice beklememesi gerektiğine inanıyorduk. Çünkü uzun soluklu bir yola çıkıyorsunuz. Tarihi derinliklerine baktığımızda gelişmiş ülkelerde bu ve benzeri hadiselerin çok uzun yıllar ancak bir noktaya gelebildiğini görebiliyorsunuz.”

Ali Bey bütün bunları anlattıktan sonra bir süre sessiz kaldı. Derin bir nefes aldı, sonra şöyle devam etti:

“Şimdi siz bir yere gidiyorsunuz, içinizde hiçbir içten pazarlık yok. Samimiyetle, dürüstlikle bütün doğruları insanlara anlatıyorsunuz.

Çünkü bizim inancımız şunu gerektiriyor: iki doğru insanın üçüncü ortağı Allah’tır. Ben birine doğru bir şey anlatıyorsam Cenab-ı Hakk’ın yardımı ve doğruluğu da onu destekleyen bir fonksiyondur. İnsanlar sizi o noktada kabulleniyor.

Çünkü biz zaten samimiyeti görmediğimiz hiçbir yerde arkadaşlara görev vermedik. Bunu ben sadece kendi kişisel menfaatim olarak kullanacağım diye hissettiğimiz bir arkadaş varsa onu hemen ayırdık kenara. Onun için temel çok sağlam kuruldu MÜSİAD’da.”

O dönemin şahitleri MÜSİAD’ın yurtiçi teşkilatlanması hakkında benzer şeyler söylüyorlardı. Sözgelimi Abdurrahman Esmerer, Bayramoğlu önderliğinde başlayan Anadolu teşkilatlanması için şu tespitte bulunuyordu:

“Teşkilat çalışmalarına önem vermiştik. Anadolu’daki iş dünyasının gücünü dünyaya göstermek istiyorduk. Ali Bayramoğlu önderliğinde teşkilatlanma çalışmalarımız devam ederken diğer taraftan da önemli ve daha önce ihmal edilen konularda raporlar hazırladık. Akademi dünyası ile iş adamlarımızı sık sık biraraya getirdik. Böylelikle ülke çapında bir kalkınma hareketi doğdu.”

Teşkilatlanma denilince önemli isimlerden biri de Natık Akyol’dur. Akyol, bin üyeye ulaşınca nasıl heyecanlandıklarını, Kayseri Şubesi kurulunca da bu işi başardıklarına yürekten inandıklarını

ifade ediyordu. Çünkü bir teşkilat, Kayseri’de tutarsa, Türkiye’nin her yerinde tutar:

“MÜSİAD ilk kurulduğunda sürecin nasıl ilerleyeceğine dair tahminlerimiz vardı ama ne olacağını merakla bekliyorduk. İlk 1000 üyeye ulaştığımızda çok heyecanlandık, çünkü tahminlerimizden çok daha kısa bir zamanda ilk hedefimize ulaşmıştık.

İlk şube Kayseri’de açtık. Rahmetli Ahmet Bey vardı, “Bu iş Kayseri’de tutarsa tüm Türkiye’de tutar,” demişti.

Güzel günlerdi. Hayatımı gözden geçirdiğimde pişman olmadığım, yine olsa gözümü kırpmadan yine yaparım dediğim ve ardımda hoş bir sada bırakmasını ümit ettiğim işlerin başında MÜSİAD kuruluşunda görev almak gelir. Allah’ın izni ile bu işten çok mutluyum. Elbette ki beşeriz, hata yapıyoruz, kalp kırabiliyoruz ama önemli olan bu hataları anlayıp telafi etmek için çalışmaktan geçiyor. Önemli olan aramızda bir hak geçişinin olmamasıdır. Dayanışma içerisinde kol kola her işi başarabiliriz.”

Cihangir Bayramoğlu da teşkilatlanmanın zorlu bir süreç olduğunu ifade ediyordu. Bu zorluk hem insanları ikna etmekten, hem de uzun yolculuklara katlanmaktan dolayı gerçekleşiyordu:

“Teşkilatlanma zor bir süreçtir, önce ikili ilişkilerinizle gideceğiniz şehirde bağlantılar kurmaya çalışırsınız, ilk görüşmeler daha samimi bir ortamda olur, sonra kurumsal görüşmeler takip eder. Eskiden biz bütün bu görüşmelere kendi araçlarımızla giderdik. Birkaç şehri sıraya koyar ve 4-5 günlük yolculuklar yapardık. Güzel hatıralar biriktirirdik. Sabah namazı vakti başlayan yolculuklar, yolda yenen yemekler ve sohbetler çok güzel olurdu. Erol Bey ve Mehmet Bey (Mehmet Gönenç) çok hızlı araba kullanırlardı. Yusuf Bey (Yusuf Cevahir) sürekli dua ederdi, çoğu zamanda uyarılarda bulunurdu. Binlerce kilometre yol yaptık.”

Ömer Bolat ise teşkilatlanmada Konya - Kayseri hattının önemine inananlardandı:

“MÜSİAD’ın ilk şubesi 1991 sonlarında Kayseri’de kurulmuş. Benim geldiğim günlerde Konya şubesi açılıyordu, Eylül 1993.

Türkiye'nin mayasında özellikle Konya-Kayseri çok önemli bir yer tutar. Bir de Konya-Kayseri her yerde olduğu gibi komşu şehirler arasında rekabetler vardır. Ekonomik rekabet, ticaret rekabet, siyasi rekabet hep vardır.”

Alper Esen de teşkilatlanma komisyonunda görev alanlardandı. Bir süre toplantıları ihma eden Esen, Komisyon Başkanı Bayramoğlu tarafından nazikçe uyarılmış ve MÜSİAD'ın iş hayatında birinci sıraya koyulmasını istemişti:

“1993 yılının sonları veya 94'tü. Teşkilatlanma komisyonunda görev almıştım. Komisyon Başkanımız Ali Bayramoğlu idi. O dönemlerde cep telefonu falan daha yaygın değildi, haberleşmeler sabit telefonlar üzerinden yapılıyordu. Ben 15 gün kadar MÜSİAD'ı ihmal ettim. Bir gün Ali Bey beni aradı, “Bak Alper'ciğim hayatının birinci öncelikli işi MÜSİAD olacak. Aileni bir kenara koy, aileni katmıyorum ama hayatının birinci öncelikli işi MÜSİAD olacak. Eğer birinci öncelikli iş MÜSİAD olmazsa biz büyüyemeyiz, gelişemeyiz. İkinci plana atmaya caksın,” dedi. Bu söz o gün bugündür kulağında kúpedir.”

Türk cumhuriyetleri arasında bir gümrük birliği kurulabilir mi?

MÜSİAD'ın neredeyse gerçekleşmeyen tek projesi Pamuk Birliği idi. Pamuk Birliği, Türk ve Müslüman ülkeler arasında bir gümrük birliği kurulması hayaliyle oluşturulmuştu. Kamuoyuna çeşitli isimler altında lanse edilmişti. Bazen tarihi İpek Yolu'nun yeniden canlandırılması, bazen pamuk birliği, bazen de gümrük birliği adı altında kamuoyu ile bu görüş paylaşılmıştı. Bu fikre büyük emek veren kişilerden biri de Kurucu Başkan Erol Yazar'dı. MÜSİAD'ın yurt dışı faaliyetlerini anlatırken, Türkiye Cumhuriyetlere yönelik yapılan seyahatlerden bahseden Yazar, gümrük birliği projesini ve o ilk ziyaretleri şöyle anlatıyor:

“İlk yurtdışı seyahatimiz 1991 yılında gerçekleştirdiğimiz Türk Cumhuriyetleri gezimizdir. Önce Kazakistan'a gitmiştik. Bütün uluslararası büyük şirketlerin CEO'ları oradaydı. Büyük bir Kazakistan

toplantısı gerçekleşti. Nazarbayev ile ilk orada tanıştım. Biz orada bir devlet töreni ile karşılandık. Kazakistan'dan sonra Özbekistan'a geçtik. Tabi Türkiye'den işadamları geliyor diye MÜSİAD'a fazlasıyla itibar ettiler.

O toplantıda konuşma yapacaktım. Yaklaşık 450-500 tane işadami vardı. Türkiye'deki sanayicileri temsilen konuşma yapacağım belir-tince orada bulunan bütün CEO'lar not almaya başladı. Çünkü orada Müslüman olan tek bizlerdik. Diğerleri hep batıdan gelmişlerdi. Konuşmamı İngilizce yaptım ve şunları söyledim: 'Sizler buraya bir mad-di menfaat için, şirketlerinizin, ülkelerinizin menfaatleri için geldiniz. Ama biz yüzyıllardır birbirinden uzak kalmış dostlarımızı ziyarete gel-dik. Bizimki bir kardeş ziyareti, bir menfaat ziyareti değil. Onun için sizlerin ziyareti ile bizlerin ziyaretinin arasında çok büyük fark var.'

Konuşmamın ardından yanıma biri geldi ve Sayın Cumhurbaşkan-ı'nın beni beklediğini söyledi. 10-12 kişinin olduğu bir toplantı oda-sına girdim. Nazarbayev ile ilk görüşmem orada olmuştur. Kendisi konuşmamı dinlemiş ve etkilenmiş. Nazarbayev 2 sene sonra Kazakis-tan'a Turgut Özal ile gittiğimden beni hatırladı.

O toplantı da Nazarbayev'e bir soru sordum. 'Sayın Nazarbayev, Türk cumhuriyetleri arasında bir gümrük birliği sizce kurulabilir mi? Avrupa Birliği gibi bir ortak pazar kurulabilir mi?'

Odada bulunan 12 kişi biranda bana baktı. Çünkü orada bulunan Alman uzmanlar Kazakların madenlerini biliyordu. Biz ise Kazakis-tan'ın madenlerinden ve doğal kaynak rezervlerinden bihaberdik. Ka-zakistan'ın haritada yerini bilmezdik o zamanlar. Çünkü bize Sovyetler Birliği'nde Müslümanların yaşadığı yıllarca öğretilmemişti ki. Sovyet-ler Birliği parçalandıktan sonra biz onun içinde Müslüman unsurlar ol-duğunu öğrendik. Ondan önce Sovyetler Birliği Türkiye'nin en büyük düşmanıydı.

Sonra Moskova'ya gittik, Rusya, St. Petersburg. Türk Cumhuriyet-lerinden sonra Moskova'ya gittik. O da MÜSİAD açısından çok önemli bir gezidir. Önemli bir vizyon açmıştır. Ondan sonra Almanya'da fuar-lara gittik. Bizim ortaya koyduğumuz önemli şeylerden birisi de fuar-lara MÜSİAD'lı işadamlarının katılmasıdır. 1993 yılında ilk fuarımızı kendimiz yaptık."

Rusya'ya gerçekleştirilen çıkarma

MÜSİAD'ın yurt dışındaki faaliyetleri de kuruluşunun ardından kısa bir süre sonra başladı. Rusya'da gerçekleştirilen bir fuara kalabalık bir heyetle sağlanan katılım tüm dikkatleri MÜSİAD'ın üstüne çekmişti.

Abdurrahman Esmerer Rusya ziyareti hakkında konuşurken, bu gezinin MÜSİAD'ın Türkiye'de de tanınmasını etkilediğini, hatta yıllar sonra Bülent Ecevit'in bile MÜSİAD'ı bu ziyaret sebebiyle tanıdığını söylediğini aktarıyor:

“Türk siyasilerinin bizleri tanınmasının güzel bir hatırası var. Rusya'da gerçekleştirilen bir fuara adeta çıkarma yaptık. O fuar ile birlikte hem diğer işadamları dernekleri, hem de farklı görüşe sahip siyasiler bizi tanıdı. Yanlış hatırlamıyorsam, Bülent Ecevit bir ziyaretimizde bize o fuarı ve MÜSİAD'ı o şekilde tanıdığını anlatmıştı. Rusya'daki o fuarda 40 - 50 MÜSİAD üyesi bir arada stand açmıştık. Gerçekten çok heyecanlıydı.

MÜSİAD kurulduğunda bu sebepten ötürü hızlı bir üye artışımız oldu, diye düşünüyorum. Tabi, MÜSİAD'ın ana felsefesini tam olarak kavrayamadan üye olanların büyük çoğunluğu ilk zorlukta döküldü. 28 Şubat turnusol kâğıdı gibi ak ile karayı ayırdı. Fakat hem bu yapıdan istifade edeceğim hem de bu yapıya destek vereceğim, bu yapı ileride en azından Müslüman İşadamlarını temsil eden bir yapı olacak niyetine sahip olanlar, bu yükü sırtlarından hiç bırakmadılar.

Allah lütfetti, yardım etti. Erol Bey'in şahsi vizyonu da getirilmiş olduğu göreve layık bir çizgideydi. Gerçekten o tarihlerdeki bu yapıya destek veren ticaret ehli veya imalatçı arkadaşlarımıza baktığım zaman teşkilatçılık organizasyonu açısından olsun, ticari çap açısından olsun, uluslararası vizyon bakışı açısından olsun Erol Bey'in çok gerisindeydik. Ondan çok şey öğrendik.

Mesela, Erol Bey o dönemlerde fuar nedir biliyordu. Müslümanın fuarlara bakış açısı nasıl olmalı, oralardan ne kazanılır biliyordu. O, uluslararası ticaret gibi birçok vizyonu bizlere kazandırmıştır. Kendimden bahsedeyim, ihracatın “i”siyle alakalı hiçbir alt yapıya sahip değilken MÜSİAD'ın vizyonu ile uluslararası pazarlara açıldık. Şuan 17-18

ülkeye ihracat yapıyoruz. Bunların hepsi de Avrupa ülkesi.

Örneğin Mustafa Alkan var, ihracatı vardı ama azdı, kuruluş yıllarında aramıza katıldı ve MÜSİAD ile beraber ciddi bir gelişme gösterdi. Şuan kaç ülkeye ihracat yaptığını kendisine sorarsınız.”

MÜSİAD’ın ufkunu açtığı işadamları da kapı kapıyı açar

Biz de Mustafa Alkan’a sorduk. MÜSİAD’ın yurtdışı fuarlar atağının kenisini nasıl etkilediğini anlattı. Ama önce Rusya olayından bahsetti. Heyete merhum 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal’ın başkanlık ettiğini söyledi ve devam etti:

“Rusya’da bir fuar gerçekleşti, Rahmetli Özal’da bizim heyetin başındaydı. Ben uçakta, o yıllarda Kayseri başkanımız olan rahmetli Ahmet beyle birlikte yolculuk ettim. O uçakta ilk defa MÜSİAD olarak ticari bir ilişki kurduk.

Ahmet Bey muhabbet ederken dedi ki; “Benim Kayseri’de takım tezgahları mağazalarım var sende bunları kullanıyorsun, makine imalatı yapıyorsun, bu takımları sana ben vereyim.”

Bende hiç düşünmeden, “İstanbul’dan almak varken, sen bana Kayseri’den nasıl vereceksin” diye sordum.

Ahmet Bey, “Faturamı al faksla, ben yüzde 20 daha ucuz göndereceğim” diye cevapladı.

‘Ya olur mu olmaz mı’ derken Rahmetli Ahmet Bey ile anlaştık.

Daha sonra Kurucu Başkanımız Erol Bey, ‘Sen bu kadar güzel ürünler yapılabiliyorsun, makineler yapılabiliyorsun, bunu yurt dışına neden satmıyorsun?’ diye sordu.

‘Nasıl satayım ki’ dedim, “ne yabancı dil biliyorum ne de nasıl yapacağımı. Öyle kolay değildir herhalde!”

‘Sen sektörünle ilgili araştır, yurt dışındaki bir fuarda senin makinelerini teşhir edelim’ dedi Erol Bey, “Bir de tercüman buluruz.”

Araştırdık, Almanya'nın Köln şehrinde bizim sektörle ilgili konfeksiyon makinaları fuarı bulduk. Gerekli işlemleri yapıp o fuara katılan ilk Türk firması olduk.

Orada hayatımda unutamayacağım çok önemli bir hadiseyi yaşadım. Avusturalya'dan bir Yahudi müşteri geldi ve dedi ki, "Bu makineleri nerede yapıyorsunuz?"

"Türkiye'de yapıyoruz" dedim.

"Ben İtalyan ürünlerini satıyorum ama bu ürünlerde fena değil" dedi, "Birkaç eksikleri var gördüğüm kadarıyla, ama bunları da düzeltirseniz ben sizin ürünlerinizi Avusturalya'da satarım."

O fuarın sonrasında biz eksikliklerimizi giderdik. Sonra o adamla iletişim kurduk ve bir konteyner siparişi gemilerle Avustralya'ya gönderdik.

Aradan bir süre geçti, o adam hem yeni ürün istedi bizden, hem de "Benim Güney Afrika'da bu makineleri satan bir arkadaşım var" dedi, "Ben senin ürünleri ona gösterdim beğendi, senden ürün alacak." İşte böylelikle Güney Afrika'ya da makine göndermeye başladım. Aradan bir yıl geçti bu sefer Avustralya'daki o adam beni Amerika'daki bir arkadaşı ile tanıştırdı, ona da bizim ürünlerden verdik.

O Avustralya'daki adam vefat etti, toprağı bol olsun, çocukları başka işler yapmaya başladı. Güney Afrika'daki iş fazla büyük olmadı ve bir süre sonra azaldı ama Amerika'ya hala makine gönderiyoruz. 1991'de yaşandı bu olay.

Bu iş benim için bir misyondur. MÜSİAD'ta Avustralyalı bir Yahudi'nin nasıl bir bağlantı ağı olduğunu anlattım, MÜSİAD'ın da böyle bir görevi olmalı diye düşünüyorum. Kayseri Şube Başkanımız Rahmetli Ahmet Bey ile olan iş ilişkim buna bir örnekti. Aramızdaki ticari ilişkileri artırmalıyız.

Almanya'da fuardayız. Stuttgart şehrinden bir Alman geldi. Makinelerimizi inceledi. Hepsini almak istediğini söyledi. Konuştuk, anlaştık. 'Fuar bittikten sonra ben hepsini buradan gelip alırım' dedi. Paranın dörtte birini avans olarak verdi. Akşamda fuar kapandıktan sonra makineleri yükledi. Paranın geri kalanı için bizi Stuttgart'a davet etti. 'Hem

yerimizi de görmüş olursunuz’ dedi. Bize bir kroki çizdi. ‘09.00’da buluşmak üzere’ diyerek yanımızdan ayrıldı.

Sonra akşam yemek yerken arkadaşım ile birlikte karar değiştirdik, ‘Bu krokiye göre trenle gideceksin, istersen benim araba ile gidelim, gezerek gitmiş oluruz’ dedi arkadaşım. Bu fikir benimde aklıma yatmıştı. Sabah erkenden yola çıktık. Biz daha erken varacağımızı düşünürken otobanda kaza olmuş, trafikte saatlerce bekledik. Kısaca 09.00’da orada olamadık. Bir saat kadar geciktik. Sekreter bizi karşıladı. Patronu bizi beklemiş, biz gelmeyince başka bir toplantıya gitmiş. Bize de bir not bırakmış, yarın sabah aynı saatte gelsinler diye.

Ertesi gün 09.00’da sekreterin önünde olduk.

‘Siz Türkler kafanıza göre iş yapıyorsunuz’ diyerek söze başladı Alman Dostumuz, ‘iş dünyasında planlama ve zaman önemli.’

O günden sonra uzun süre bu Alman dostumla iş yaptım, ondan çok şey öğrendim. Benim onunla tanışmama da MÜSİAD vesile olmuştur.”

“Neden İzmir?”

1993 yılında MÜSİAD fuarları, ilk kez İzmir’de başladı. Kuşkusuz bunda İzmir’in yerleşik fuar geleneğine sahip olmasıyla, o dönem İzmir Belediye Başkanı olan Burhan Özfatura’nın etkisi vardı. Yine de Kurucu Başkan Erol Yazar’a, “Neden İzmir?” diye sordum. O ise şöyle cevapladı bu soruyu:

“O dönemde MÜSİAD’ın dünya çapında bir fuar vizyonu vardı ve o zamanlar İstanbul’da bir fuar merkezi yoktu. Fuar merkezleri küçük-büyük iş hanlarının altındaki büyük salonlarda yapılıyordu. Yani İstanbul’da 10 metre yükseklikte bir fuar alanı yoktu. Onun için İzmir’i seçtik. İzmir Türkiye’nin fuarlar şehriydi. Bütün o yüksek salonlar İzmir fuarındaydı. Ben de İzmir fuarına 7 yaşımdan beri katılıyordum. Benim gençliğimin bir kısmı rahmetli babamla birlikte İzmir’deki fuarlarda geçmiştir. Samsun’da da fuarlara giderdik. Samsun ve İzmir fuarlarıyla ünlüydüler. Hemen arkadaşlara dedim ki; ‘İzmir’de fuar geleneği var, biz de fuarımızı İzmir’de başlatalım.’

O zaman fuarcılığın başında Resul İzmirli vardı. Burhan Özfatura’yı da tanıyorduk. Hem bize yakın insanlar, İzmir’de ilk fuarımızı yapalım dedik. Zaten yer hazırды. İşadamlarımızı da Anadolu’dan oraya getirmemiz zor olmadı ve İzmir’de ilk fuarımızı 1993 yılında yaptık.

İzmir’de başlayıp İstanbul’da devam eden MÜSİAD Fuarları’nın canlı tanıklarından Özcan Tokel, bu gelişimi şöyle resmediyordu:

“İlk fuar ‘Fuar Forum İzmir’de başladı. İş bizim umduğumuzun fevkinde gerçekleşti bu sebeple bunu İzmir’de devamlılığını sağlayabilmek mümkün değildi. İstanbul’a taşındık CNR’ın o dönemde 3 salonu vardı. Biz 1 numaralı salondaydık. Stantların satılması aşamasında profesyonel bir şirketle anlaşıldı. Fakat şirket bu konuda mesafe alamadı. Bana dediler ki Özcan sen bu işi devir al, sen çalış. Bundan sonra ben hemen seyahat planladım. Birçok ilde üyelerimizi ziyaret ederek fuaradaki tüm salonların dolması sağlandı. Bereketli oldu. Hayatında ilk defa MÜSİAD ile bu tür fuarlara katılan, yurt dışına çıkanlar oldu. Çay, sandviç servislerini ilk toplantılarda çay servis eden kişiydim.”

VI. BÖLÜM

MÜSİAD İŞ DÜNYASINI SALLIYOR

“Öncelikle bir konu
üzerinde mutabık kalmamız
gerekıyor. Kemmiyet mi
önemli, keyfiyet mi?”

Mahmut Ekrem Ensari
MÜSİAD Kurucu Yönetim Kurulu Üyesi

1994 yılı Türkiye için önemli bir yıldır

MÜSİAD kurulduktan bir süre sonra ülke gündeminde yer almaya başlamıştı. Dinamik ve etkin bir teşkilatlanma ağı kurmuş, Türkiye'nin her köşesine ulaşma gayretinin ötesinde dünyanın her köşesine Anadolu'yu açmaya başlamıştı. Dönemin Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın gösterdiği ilgi de gözlerden kaçmamıştı. MÜSİAD'ı büyük bir yangını alevlendirecek güçlü bir kıvılcım olarak değil de, ilk parlamada sönecek bir alev gibi görenler yanılmıştı. Hızlı gelişim, Anadolu iş dünyasının MÜSİAD'ı bağrına basması, Anadolu'nun örgütlenip yeni bir ruhla oyuna dahil olacağının kesin sinyali ortaya koyması, bazı kesimleri rahatsız etmişti. Tüm bu süreci, Erol Yazar'dan dinledim:

“MÜSİAD hem üye sayısını artırıyor hem de farklı konularda görüşlerini bildirerek iş dünyasında farklı bir bakış açısı geliştiriyordu. Toplumu kuşatarak Anadolu'dan yükselen bir MÜSİAD olgusu geliyordu. MÜSİAD muhalefet yapmıyordu. MÜSİAD doğru bildiklerini söylüyor, ülke menfaatlerini ön planda tutuyordu. Tezleri değerlendiriyor, raporlar hazırlıyor ve dergiler çıkarıyordu.

Bu süreçte 1994 yılının Kasım ayında ortaya kara liste diye bir şey çıktı. Bir reklam ajansı kullanılarak, bu firmalardan mal almayın, diyecek bir kara liste yayınladılar. Bu kara liste MÜSİAD'ı sevmeyen MÜSİAD'ın gelişiminden rahatsız olan bir zümre tarafından yayımlandı.

Bir şekilde MÜSİAD'ın üye listelerini almışlar. Topluma ‘Bu İslamcılar, dinciler Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkelerini değiştirmek

istiyorlar, bizi geri götürmek istiyorlar’ diyerek bunlardan mal almayın dediler. ‘Aldığınız her mal ülkemize zarar’ dediler.

Biz bunlara cevap vermedik, ama toplumda yansımaları oldu. Bunu destekleyen haberler ve ‘Bu listeyi siz de tanıdıklarınıza fakslayın’ diyenler oldu. Bu, MÜSİAD’ın başına ilk defa geliyordu.

Anladım ki sivil bir grup MÜSİAD’ın gelişiminden, Anadolu sermayesinden rahatsız ve MÜSİAD’ın önünü kapatmak istiyor. Fakat etkili olamadılar, lokal etkileri oldu ama bizim gelişimimizi engelle-yemediler.

1994 yılı önemli bir yıldır, Recep Tayyip Bey İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı oldu. İBB’yi kaybetmek diğer taraf için büyük bir yıkımdı. İlk defa bir büyükşehir kaybedilmişti.

Aynı anda Melih Gökçek’de Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı oldu. Bu seferde MÜSİAD ile bu belediyeler birleşip güçlenecek diye bir karalama kampanyasına giriştiler.

Buna toplum mühendisliği denir ve sivil bir güç ile gerçekleştirilir. 28 Şubat sonrasında da birçok paşa açıklamalarında, ‘Bizi sivil unsurlar kandırdı’ demişlerdir. Yani Türkiye’de hiçbir darbeyi kesinlikle askeri-ye yapmamıştır. Askeriye tahrik edilmiştir. Askeriyeyle yakın olan aske-riye ile ilişkileri iyi olan zümreler, gruplar askeri tahrik etmişlerdir. 28 Şubat esasında askeri darbe değildir, o da sivil bir darbedir.

Türkiye’de sivilliğin temsil etmiş olduğu bir grup tarafından bunlar hala tezgâhlanıyor. Ama şu anda sesleri fazla çıkmıyor. Hâlbuki onlar çalışıyorlar. Fırsatını buldukları an ortaya çıkarlar. Şu anda hasıraltı ça-lışıyorlar.

Rahmetli Özal döneminde MÜSİAD basının gündemine gelmişti. Rahmetli Özal MÜSİAD ile yakın ilişki kurdu. Bizi Çankaya’da kabul etti, yurtdışı gezilerine götürdü. Özal ile birlikte Türk Cumhuriyetleri-ne gittik. Bu önemli bir geziydi, lakin döndükten bir hafta sonra vefat etti. Son gezisinde 15 gün birlikteydik. Çok konuşmalarımız, sohbetle-rimiz oldu. O vefat edince 1993’te siyasi hava Demirel ile beraber de-ğişti. Demirel MÜSİAD’a hiç şefkatli davranmadı. Çok mesafe koydu. MÜSİAD’ı siyaseten Özal ve Erbakan Hoca’ya daha yakın görüyordu. Bu yüzden bizi kendisine yakın görmedi. İlişkilerde bulundu ama hep

göstermelik oldu. Tansu Çiller, Erbakan Hoca'yla ortak olduğu için 1996'da MÜSİAD'a çok daha yakın durdu. Sonraki süreçte de yakın durdu. Mesut Yılmaz ile rahmetli Özal'dan sonraki süreçte ne uzak ne yakın ilişkiler kurduk. Siyasetin MÜSİAD'a karşı belirli tavırları vardır. Ama MÜSİAD, tepede kim olursa olsun hiçbirine karşı bir tavır, bir tepki göstermedi. Şahıslar üzerinden değil uygulanan politikalar üzerinden fikir yürüttü.

Mesela 1994 yılında "İflas 1999" diye bir raporumuz var. Bu rapor Türkiye'nin 1 numaralı raporudur. Biz, böyle giderse devletin hazinesinin 1999 yılında iflas edeceğini söyledik. Bunu 1994 yılında söyledik. 2001 yılında Türkiye iflas etti. Peki, niye 2 sene sonra iflas etti?

Çünkü arada 1 yıl Erbakan Hoca'nın hükümeti vardı. O iflası geciktirdi. Çünkü Erbakan bütçe disiplinine, faizlere dikkat eden bir insandı. Çok büyük hizmeti vardır. Denk bütçe konsepti vermişti. Havuz sistemi getirmişti. Kaynakların israfını engellemişti. Türkiye o 1 senenin içinde müthiş bir iktisadi gelişme kaydetti. Yüksek faizler bir anda düşüşe geçti."

Krizleri önceden haber veren raporlar

MÜSİAD, bazı siyasetçiler tarafından dışlanmaya, görmezlikten gelinmeye çalışılsa bile, sağlam öngörüsüyle etkisini her yerde hissettiriyordu. Özellikle Türkiye'nin ekonomik ve sosyal meselelerine ilişkin hazırladığı raporların doğru ve isabetli tespitleri MÜSİAD'ın görmezlikten gelinemeyeceğinin de ispatıydı. Çünkü MÜSİAD, halkla, Anadolu iş dünyasıyla kurduğu güçlü iletişim ağı sebebiyle sorunlara doğru teşhisler koyuyordu. Ali Bayramoğlu da tıpkı Yazar gibi düşünüyor ve bu gerçeğe şöyle işaret ediyor:

“94 yılında hazırladığımız bir rapordu, '99 İflas', fakat tutturamadık. Çünkü arada Refahiyol hükümeti oldu. Kriz 2001 yılında yaşandı. O raporu hazırlayan arkadaşlarımız daha sonraki süreçlerde çok önemli görevleri yerine getirdiler. O rapor MÜSİAD'ın topluma ne kadar faydalı insanlar kazandırdığının ve önemseyerek çalıştığının göstergesidir.

MÜSİAD raporları özenle hazırlanırdı. Mesela, 2001 krizinden sonra Anadolu'da tiyelerimizle birlikteyim, 'Sakın krize aldanmayın, esas kasırğa arkadan geliyor' dedim. 2002 yılında, Mart ayında büyük felaketi yaşadık. O tedbirlerle, insanlara yaptığımız uyarılarla en azından kendilerine çeki düzen verip zarar etmekten kendilerini korumuştuk.”

Ömer Cihad Vardan da raporların önemine vurgu yapıyor ve ilk raporun daha sonra Başbakanlık Müsteşarı ve Milli Eğitim Bakanı vazifelerinde bulunacak olan Ömer Dinçer tarafından hazırlanan Bürokrasi Raporu olduğunu belirtiyordu. Vardan, şöyle konuşuyordu:

“MÜSİAD'ın hazırladığı ilk rapor, bugünkü Milli Eğitim Bakanımız, Prof. Dr. Ömer Dinçer Bey ve Üsküp'teki Uluslararası Balkan Üniversitesi Rektörü olan Prof. Dr. Hüner Şencan tarafından 1993 yılında kaleme alınmıştı. Raporun adı “**Orta Ölçekli İşletmeler ve Bürokrasi**” idi. Hala tam anlamıyla düzeltilmediğimiz bürokrasiden o gün bahsediyor ve işletmeleri sıkıntıya sokan bu düzenin değişmesi gerektiğini savunuyorduk.

1994'te rahmetli Dr. Adnan Büyükdeniz ile hazırladığımız ekonomi raporunda ise,” **Devletin Borç Krizi, İflas- 1999**” diyerek, ülkede o gün için uygulanan ekonomik sistemin devam ettirilmesi halinde, 1999'da Türkiye'nin iflas edeceğini öngörmüştük.

İlgili raporun son paragrafını sizinle paylaşayım:

“1995 SONRASI DÖNEM TAHMİNLERİ

1995 sonrası dönem için tahminlerimiz toplam bütçe gelirleri ve bütçe vergi gelirlerinin borç faiz giderlerini karşılama kabiliyetini giderek zayıflatacağı yönündedir. Buna göre;

a- Borç faiz giderlerinin toplam konsolide bütçe gelirleri içindeki payı 1999 yılında % 100 ‘e yaklaşacaktır. Diğer bir deyişle, toplam bütçe gelirleri 1999 yılı sonu itibariyle borç faiz giderlerini karşılamaya ancak yetecektir. Borçlanma trendinin aynı seyri izlemesi durumunda toplam bütçe gelirleri faiz giderlerini karşılamaya bile yetmeyecektir.

b- Borç faiz giderlerinin toplan vergi gelirleri içindeki payı 1998 yılında vergi gelirleri faiz giderlerini karşılamaya yetmeyecektir.

BU DURUM “DEVLET BÜTÇESİNİN İLAN EDİLMİŞ İFLASI”NDAN BAŞKA BİR ŞEY DEĞİLDİR.”

Sonucun ne olduğunu sanırım söylemeye gerek yok. Zaten herkes, 1999’ da ve sonra 2001’de ne olduğunu biliyor. Aslında biz o gün, bugünkü Yunanistan’ın durumundan beter bir haldeydik.”

MÜSİAD için ne önemli?

Mahmut Ekrem Ensari, ilk yıllarda tartışılan bir başka konuyu gündeme getiriyordu. Ensari, MÜSİAD'a üye seçiminde nasıl bir yol izleyeceklerine karar vermenin zorlu bir süreç sonrasında gerçekleştiğini söylüyordu:

“Öncelikle bir konu üzerinde mutabık kalmamız gerekiyor. Kemmiyet mi önemli, keyfiyet mi?

MÜSİAD olarak üye seçiminde nasıl bir yol izlemeliyiz?

Bazı arkadaşlar üye sayısı ne kadar çok olursa faaliyetlerimizi daha rahat yapabiliriz diye düşünüyordu. Özellikle ülke genelinde teşkilatlanmamızı daha kolay yapardık.

Fakat MÜSİAD Yönetimi olarak biz bu görüşte olmadık. Temeli daha sağlam olan ve davasına güvenen az sayıda işadama ile birlikte yürümeye karar verdik.

Zaten hedeflediğimiz kitlenin belli bir potansiyeli var ama biz derdimizi iyi anlatabilirse, kendimizi iyi tanıtabilirse bunu başarabiliriz dedik ve öyle de oldu.”

Genç MÜSİAD ve UTESAV üzerine... Biraz da özeleştiri...

Erhan Erken, Genç MÜSİAD'ı kuran üç kişiden biri. Diğerleri ise Zekeriya Erdim ve Nuri Görenoğlu. Çünkü bu 3 isim Yönetim Kurulu tarafından gençlerin MÜSİAD ruhuyla buluşmasını sağlamak üzere görevlendirilmişti. Erken, Genç MÜSİAD'ın kuruluşunu anlatırken, MÜSİAD Yönetim Kurulu'nun diğer kurum ve kuruluşlarının yönetiminden çok farklı olduğunun da altını çiziyor. Bizim yönetim kurullarında çok geniş, her şey konuşulurdu” diyen Erken, şöyle sürdürüyordu konuşmasını:

“Türkiye'nin her meselesi konuşulurdu orada. Sadece iktisat anlamında değildi. Onlar güzeldi. Genç MÜSİAD bizim dönemimizde kuruldu. Hatta onu ilk kuran Zekeriya Bey, ben, Nuri Görenoğlu idi.

Üçümüz yönetim kurulunda vazifelendirilmiştik, gençlerin de MÜSİAD ruhuyla buluşturulması amacıyla. Burada bizim gençlerin önüne ne tür rol modeller koyduğumuz meselesi geliyor. O çok önemli. Bizim gençlerimizin rol modelleri kimler olacak? Hem İslami yönü olan, hem teorik yönü olan, hem pratik yönü olan rol modelleri gençlerin önüne koymamız lazım. Ne kadar bu modellere sahibiz? Onlar üzerinde çalışmamız lazım. Çünkü bir dönem sonra gençler de ihtiyarlıyor ve devreye giriyorlar.”

Erken, UTESAV’ı ise MÜSİAD’ın bir düşünce kuruluşu olarak tasarladıklarını belirtiyor ve bu konudaki düşüncelerini ve yaşadıklarını bizimle paylaşırken aslında bir özeleştiri de yapıyor:

“UTESAV, iyi düşünülmüş bir şeydi ama bir dönem çok fonksiyonel olamadı, şimdi son dönemde iyi. Yani MÜSİAD’ın bir think tank kuruluşu, fikir üreten yeri gibi. MÜSİAD üniversitelerle filan temas etti. Bir dönem daha yoğundu o temas. Ama mesela MÜSİAD bu düşündüğü, kurmak istediği dünyayla ilgili teorik çalışmaları, özellikle üniversitelerdeki teorik çalışmaları destekleyerek hem İstanbul’da hem Anadolu’da üniversitelerden daha fazla istifade edebilirdi. Bu çok fazla yapılamadı. Niye yapılamadı, bilmiyorum. Bizim dönemimizde de az üniversite vardı belki. Sonra çok yayıldı bu üniversiteler. Mesela bence o iyi bir hedef olması lazım.

Hatırlarım ben mesela bir ara 40-50 tane konu hazırlamıştım araştırılacak konular diye. Bunlara bir doktora rakamı ayarlayalım, her sene bundan beş tane, altı tane tezi destekleyelim. Proje gibi bir şey çıkarsa, çıkanları bir teorik çalışmanın alt zemini gibi değerlendirelim. Birkaç bir şey yaptık ama çok fazla yapamadık. Mesela Perşembe toplantılarımız o zaman yoğundu. Onları bugün üniversitelerde daha fazla yapabilir miyiz? Bizim dönemimizde kalkınma planlarına başladık, o mesela önemli bir işti. Yani bölgesel kalkınma planları oluşturalım, özellikle bulunduğumuz illerdeki odalar, üniversitelerle beraber. Bir dönem onunla ilgili bir çalışma yaptık ama çok verimli bir şey çıkaramadık oradan. Sonra bizim insanlarımızın büyük bir bölümü odalarda filan yönetimlere geldiler. O hazırlık olsaydı mesela biz MÜSİAD olarak Türkiye’nin bölgesel gelişmesine çok ciddi katkı sağlardık.”

MÜSİAD, Azerî Ordusuna Tank Satın Aldı

MÜSİAD’ın sosyal sorumluluk olarak nitelendirilebilecek yardım çalışmaları 1991 yılında başlıyor. Irak’ın Kuveyt’i işgali sonrasında gelişen olaylar, Irak’tan Türkiye yüzbinlerce insanın sığınmasına yol açmıştı. Erol Yazar, hem ilk yardımı, hem de o günleri şöyle anlatıyor:

“Yardım faaliyetleri MÜSİAD’ın önemli bir faaliyetidir. İlk faaliyetimiz de yardım faaliyetidir. İlk yardım faaliyetimizi de 1991 yılında 280 bin kişi bizim Irak sınırımıza dayandığı zaman yaptık. O Türkiye’nin aldığı en büyük göç dalgasıdır. Biz hemen iş adamlarımızdan yardım topladık. Ve o yardım ile su bidonları, battaniyeler aldık. Yanılmıyorsam 4 büyük kamyonu. İstanbul Valisi’ni davet ettik. İlk defa bir toplantımıza Vali geliyordu, bizim için çok büyük işti.

O ulusal ilk iç yardımımızdı. İkincisi de Azeri kardeşlerimize de yardım etmek için MÜSİAD’ dan yardım topladık. Yönetim kurulu üyemiz Mehmet Yıldız vardı. Mehmet’e yüklü bir miktar dolar verdik. Ve onu Azerbaycan’a gönderdik. O paralarla Rus tanklarını satın aldı. Azeri kardeşlerimize de Rus tankları hediye ettik. O zamanlar 10 bin dolara tank veriyorlardı. Çünkü Ruslar para için bütün malzemeleri satıyorlardı. Bizim paralarla Azeri ordusuna tank aldık. MÜSİAD’ın ilk dış yardımıdır. “

VII. BÖLÜM

İSTANBUL DÜKALİĞİNİN DÜŞEN KALESİ: İTO

“*Ya Rab, Gecenin bu saatinde
biz hakikaten Türkiye için güzel
şeyler yapmaya çalışıyoruz, ihlasla
çalışıyoruz, ne olur yarın bizim
boyumuzu bükük bırakma burada.*”

*Dr. Murat Yalçıntaş
MÜSİAD Yönetim Kurulu Eski Başkan Yardımcısı*

İTO seçimleri

MÜSİAD'ın önemli dönemlerinden biri de İTO seçimlerine dâhil olma süreciydi. İTO seçimlerinde adını söz ettiren MÜSİAD'ın İTO başta olmak üzere diğer oda ve borsalara damgasını vurmak için biraz daha beklemesi gerekecekti. İTO seçimleriyle ilgili mücadele, 1991 yılında başlamıştı. Peki, İTO seçimleri neden bu kadar önemli ve simgesel bir anlam taşıyordu? Erol Yarar, bu konudaki görüşlerini ifade ederken ortaya çıkıyordu ki, İTO, MÜSİAD üyeleri için ufuklarına konmuş bir kıvılmaydı, başarılması gereken çok önemli bir hedefti. Bu hedefe ulaşırsa, artık yeni hedeflere ulaşmak hiç de o kadar zor olmayacaktı.

“O dönemde arkadaşlarla, ticaret odası seçimlerine hazırlanalım mı diye konuşuyorduk” diye girdi konuya Erol Yarar ve devam etti:

“Yapısal olarak ticaret odalarını eski model arabalara benzetiyorduk. Oraya üyelik zorunluydu, biz de ise gönüllülük esasına göre idi. Ticaret odaları hantaldı, bizim yapımız ise genç ve dinamikti. Fakat ticaret odalarının elinde çok fazla yetki var. O yetkiler düzgün kullanılmayınca iş camiasında çözümler üretileceği yerde problemler oluşuyor. Bu sebeple ticaret odalarını da ehlileştirmemiz gerektiğini hissettik. İşin ehli arkadaşların oralarda görev almaları gerekiyordu. 1995 yılından itibaren müthiş bir teşkilatlanma çalışması yapıldı ve Türkiye’de bütün ticaret odası seçimlerine girme kararı aldık.

Fakat sistem bizim aleyhimizydi. Ticaret Odası’nda elimizde telsizler, listelerle müthiş bir çalışma yapıyorduk. Polisler ara sıra bizim telsiz

konuşmalarına giriyordu. Çünkü bizi dinliyorlardı. O günün İl Emniyet Müdürü, İstanbul Ticaret Odası'na geldi ve bizi içeri almak istemedi. Bizim arabalarımızı kaldırılmak istendi. Bize zorluklar çıkardılar.

Çetin geçen bir seçimden sonra 40 kişiyle Ticaret Odası'na adım attık. Hiç unutmam, Demirel o günkü yönetime 'Kaleyi korudunuz' demişti. Çünkü yönetimi devirememiştik. Ticaret Odası onların kale-siymiş, bunu en üst ağızdan öğrenmiştik. 'O zaman burayı almak farz oldu,' dedik. 1996 yılında Ticaret Odası ilk defa gazetelerde yer almaya başladı. Gazeteciler Ticaret Odası'nın bütün aktivitelerini takip etmeye başladılar. O günkü yönetim, 'MÜSİAD aramıza girdi ilgili bizim her toplantımız takip edilir hale geldi' demişti. Çünkü her toplantı bir olay oluyordu. Tam 4 yıl Ticaret Odası meclis üyeliği yaptım. Çok sert konuşmalarımız, çok sert ideolojik tartışmalarımız oldu. Çok fazla yapısal ve bütçesel tartışmalar oldu."

"Acaba hazır mıyız?"

Abdurrahman Esmerer, İTO seçimlerine başka bir bakış açısı getiriyordu:

"MÜSİAD fikri ilk oluştuğunda dahi bu konular üzerinde belirli düşüncelerimiz vardı. Yani belirli bir güç oluşturulduktan sonra ileri ki adımlarda iş adamları temsil edilen kurumlarında artık bizim insan-larımızı tarafından yönetilmeye başlanması çünkü buralardaki yö-ne-timlerin hiç de milli olmadığı gerçektir. Kendi bireysel ya da dar bir zihniyetin insanların elinde olduğu ve buralarda suistimalin çok aşırı yaşandığı bize o tarihte anlatılanları içerisindeydi.

Erol Beyler ile ilk bu konu gündeme gelmeye başladığında, "Acaba hazır mıyız?" diye kendi kendimize sorduğumuz bir dönem olmuştu. Sonra gücümüzün yettiği kadarıyla seçimlerde çalışma yapmaya karar verdik.

O yıllarda hiç unutmam Hürriyet Gazetesi'nde, "İTO Kalesi Düş-medi" diye bir manşet atılmıştı. Bizim bu kadar sıkı çalışacağımızı hiç biri düşünememişti.

Türkiye’de 1970’li yıllara giderseniz. 70’li yıllarda bizim talebelik dönemlerimiz Müslüman ticaret ehli veya üretici olarak ne kadar insanımız var diye bakacak olsak; sağdan sayardık iki üç kişi; soldan sayardık iki üç kişi. Onun haricinde temayüz etmiş Müslüman tacir alt yapımız yoktu. Siyasi hareketle beraber Müslümanların birçoğu cesaret olarak ticari hayatlara atıldılar diye düşünüyorum ben. Genelleme olacak bir şey değil, ama istisnalar kaideyi bozmaz, kendi çevreme baktığım zaman o siyasi çıkıştaki özgüven ve cesaretin kendi insanıma da çok ciddi katkısı olduğunu düşünüyorum. Yani babadan ve üst kuşaklardan ticari hayatın içerisinde olan üye profilimizin çok az olduğunu düşünüyorum.

70’li yıllarda sağda solda sayı çok düşük iken bugün Elhamdülillah... Gerçi çapları itibariyle öyle büyük çaplarda çok ciddi bir üye sayımız olmayabilir, ama bundan 20 sene sonra zannediyorum, çok daha büyük çaplarda, çok daha büyük sayılarda bu duyarlılığa sahip iş adamlarıyla inşallah bu ülke bunlara sahip olacak.”

“İlk defa en doğru cümleli kullandın”

İTO seçimleri deyince Ali Bayramoğlu’nun adını zikretmemek olmazdı. Bayramoğlu, hem İTO Başkanlığı adaylığı, hem de bu konudaki ateşli ve meydan okuyucu konuşmalarıyla hafızalardaki yerini koruyordu. Öyleki MÜSİAD 40 kişiyle İTO Meclisi’nde temsil edilmeye başlanınca, hem kalite hem de tartışmaların seviyesi yükselmişti. Ali Bayramoğlu, dönemin İTO Başkanı olan Mehmet Yıldırım ile yaşadığı bir olayı şöylece paylaşıyor bizimle:

“Yurtiçi teşkilatlanma çalışmalarımız devam ederken bir taraftan iş dünyasını bilgilendirmeye bir taraftan da yurt içi yapılanmamızı genişletmeye gayret ediyoruz. İlk önemli sıkıntımızı 93 ve 94’lü dönemlerde o günkü hükümetin aldığı kararlarda yaşadık. Biliyorsunuz sabit kur politikası vardı birden serbest bırakıldı. Serbest bırakılınca kur o zaman altı yüz bin liradan bir milyar sekiz yüz bin liralara çıktı. 94’te büyük bir mali kriz yaşandı ve biz iyi kötü o dönemde çok büyük çaplı iş adamları değil, daha ziyade orta ölçekli olduğumuz için çok yıpranmadık.

Ama siyasetin ekonomi üzerindeki etkisi bizde çok daha fonksiyonel olarak ön plana çıkmıştı. O mücadelede MÜSİAD'ın hep iddia ettiği fikirler çok fazla konuşulur, televizyonda, medyada tartışılır konuma gelmeye başlamıştı. Bu dönem aslından bizim kamuyla ilk bütünleştiğimiz süreçtir. Çünkü insanlar kriz yaşadığında yeni ve farklı şeyler duymak istiyor. Siyasetçinin söylediğine güvenmiyor. O dönem MÜSİAD için rüşünü ispatlamaya başladığı bir dönemdi. O yıllarda ayrıca yoğun bir ticaret odası seçi süreci de yaşadık.

Ticaret odaları iş dünyası için önemlidir. Çünkü bütçesi, yapısı, profesyonel gücü, kamu gücü ve uluslararası gücü elinde olan bir kurumu doğru düşüncelerle yöneterek, mevcut kaynakları ülkenin ve üyelerin menfaati için kullanmak var; bir de o kurumu kendi çıkarlarınız kendi düşünceleriniz için kullanmak var. İkisi arasındaki farkı görmek zor değil.

MÜSİAD bir sivil toplum kuruluşu, bir kaynağı var, gücü var, kadrosu var. Sınırlı imkânlarla büyük hayallerin peşindesiniz, hal böyle olunca da üyelerinizle birlikte iş dünyasının farklı kurumlarında söz sahibi olmak ve bu kurumların doğru çalışmasına katkıda bulunmak için çabalıyorsunuz.

Biz 94 - 95'te seçime girdik. Ben bizim grubun başkan adayıydım. Yüz altmış bir tane meclis üyesi vardı. Kırk bir tanesini biz kazandık. Orada çok önemli bir çalışma planı yapmıştık. Meclis gündeminde Erol, ben ve diğer arkadaşlar farklı farklı konularda görüşlerimizi serdettik. Dolayısıyla mecliste biz gelirken çoluk çocuklar geliyor, bunlar da kim, nerden çıktı diye algı yönetmeye çalışan o dönemdeki yöneticiler, meclisin içerisine girdiğimizde meclisin ilk defa kalite standardının yükseldiğini kendi ağızlarıyla ikrar etmek durumunda kaldılar.

Hatta çok iyi hatırlarım, bir gün o dönemki İstanbul Ticaret Odası Başkanı Mehmet Yıldırım'ı bir gazeteci sıkıştırıyor; "Bu kadar mücadele ettiniz, MÜSİAD grubu geldi, mecliste kavga olacak falan filan deniliyordu, bu durum hakkında diyorsunuz?"

Mehmet Bey, gülümseyerek cevap verdi; "Ne kavgası? Derslerine o kadar çok çalışarak geliyorlar ki mecburen benim de yirmi dört saatimi çalışmam lazım ki onlara cevap vereyim diye yetiştirmeye uğraşıyorum."

Ben de bu konuşmanın ardından kendisine dedim ki: ‘İlk defa en doğru cümleli kullandın.’

Ali Bayramoğlu’na İTO Başkan adaylığını da sordum, şöyle cevapladı:

“Evet ama benim başkanlık adaylığım MÜSİAD’ın müstakilliği içindi. Erol Bey’e şöyle demiştim; ‘Erol, şu anda seçime gidiyoruz. Kazanıp kazanmamamız çok önemli değil ama biz bunu bir görev olarak yapıyoruz. Gideceğiz.’ Tabii o zaman sadece İstanbul’da çalışmıyoruz, Anadolu’da gücümüzün yettiği her yerde seçim çalışması yapıyorduk. ‘Eğer sen başkan adayı olmak istiyorsan bu senin müktesep hakkın. Aday ol, sonuna kadar seni destekleyelim. Yani hem orda devam et, hem MÜSİAD başkanlığında devam et. Ama MÜSİAD’a zarar gelmesin, yıpranmasın diyorsan sen kenarda dur, ben o zaman başkan adayı olayım’

Çünkü aday olmak ayrı bir konu, seçimi kazanmak ayrı bir konu. Biz bir senede koskocaman odaya birden girip de seçimi kazanıyorum deme hakkını kendimizde görmüyorduk. Fakat biz kalelerin kapılarını silkeledik. İki dönem meclis üyeliği yaptım. Daha sonra kazandığımız seçimlerde başkanlığı Murat Yalçıntaş’a bıraktık.”

“Gecenin bir vaktinde yerinde tatbikat yaptık”

İTO kalesini fetheden MÜSİAD’ın ilk başkanı da Murat Yalçıntaş idi. İTO konusunu ona da sordum. Bir zamanlar başkanlık yaptığı Oda’nın adını taşıyan İstanbul Ticaret Üniversitesi’nin Söğütözü Kampüsündeki odasında konuştuk onunla. Başkanlıktan öğretim görevliliğine geçmişti. Pratikten teoriye gelmişti. Bir ikinci vakti, İTO seçimlerinde yaşadıklarını paylaştı benimle:

“İTO Başkanlık seçimlerine hazırlanıyoruz, yıl 1995. Seçimlerden bir gün önce yoğun bir hazırlığın içindeyiz. Geç saatlere kadar bir toplantı gerçekleştirdik. Biz umuyoruz ki toplantı bitecek eve gideceğiz, üzerimizi değiştireceğiz. Saat gece üç gibi Erol Başkan, “Hadi” dedi, “gidiyoruz, seçim binasına.”

Tabii biz şaşırdık. Bindik arabalara yola çıktık. (Seçim eski binada yapıldı, şimdi rektörlük binası). Ertesi sabah seçim olacağı için güvenlik görevlileri çıktı dışarı, Erol Başkan yaptığımız toplantıyı yerinde göstererek anlatıyordu. Pankartlar buraya asılacak, insanlar burada duracak, diyordu.

Gece sabaha karşı 4'te binaya baktım: "Allah'ım" dedim, "Gecenin bu saatinde biz hakikaten Türkiye için güzel şeyler yapmaya çalışıyoruz, ihlasla çalışıyoruz, ne olur yarın bizim boyumuzu bükük bırakma burada."

Bu anı İTO Başkanı olarak seçildiğim ilk gün aklıma geldi. 10 yıl sonra şükürler olsun ki oraya başkan olarak seçildim."

"Oy kullanmaya yetişirken pantolonumu yırttım!"

Cihangir Bayramoğlu ise İTO seçimlerinde oy vereceğim diye badireler atlatandan birisiydi aynı zamanda. O mücadele günlerini bir de onun ağzından dinledim:

"Ticaret Odası seçimlerinde yönetimde bazı fikir ayrılıkları olmuştu ama istişarenin sonucunda çıkan karar ticaret odası seçimlerine katılmamızdır. Ciddi çalışmalar yapıldı o zaman. Tabii ticaret odası seçimlerine ilk defa organize bir şekilde girecektik. Tabi çoğunluğu elde edemedik, ama ciddi bir meclis üyesi kazandırdık yönetime yani ticaret odasına, meclise. Oldukça fazla üye kazandırdık. Tabi o seçimde benim iki tane enteresan anım var.

İlki Yalım Erez'in kardeşi ile aramda geçen bir olay hakkında. Seçim gününde içkili bir şekilde gelip ağza alınmayacak laflar ederek üzerimize gelmişti. Ben de dayanamayıp ona bir yumruk atmıştım. Ortalık karışmıştı.

Bir gün sonra da otomotiv sektörü için sandığın başında bekliyordum. Fakat reklam işleri ile ilgili bir şirketim daha olduğu için reklamcılık komitesi içinde oy kullanmak istiyordum. Oy kullanma işleminin bitmesine 10 dakika kala otomotiv sandığını bırakıp, üst kattaki reklamcılık sandığına doğru koşmaya başladım. Sanırım heyecanla kendi-

mi kaybedip merdivenleri ikişer üçer çıkmaya başlamışım, pantolonumu yırttım. Fakat oyumu kullandım.

İşin güzel tarafı benim pantolonumu yırtmak pahasına koştüğüm ve oy kullandığım sandıktan birkaç oy farkla seçimi bizim arkadaşlar kazandı. Mesela İlhan Soylu o seçimin ardından İTO Meclisi'ne girdi.

Şimdi merak ediyorsun, yırtık pantolon ile ne yaptınız diye; ceketimi belime bağladım, öyle dolaşmıştım.”

“Konuşarak insanları etkileyebiliriz!”

Selahattin Esim de İTO seçimleri için çalışan ekibin içindeydi. Bir an olsun, kaybedeceklerini düşünmemiş Esim:

“İTO seçimleri sırasında benimde hiç unutamadığım bir anım var. İTO’da dört farklı komitede çalışmalara katıldım. Bunlardan biri 45. Komiteydi, her nevi makine ve rulmanlar komitesi. Adnan Topçu ile stratejik bir çalışma gerçekleştirdik. Sabah erkenden kalkıp seçimin yapılacağı yere gittik ve neler yapacağımızı, neden orada olduğumuzu ve kendimizi insanlara anlattık.

Burada önemli olan noktalardan biri, o seçimlerde biz yedek listeyiz, aslında arkadaşlarımız için çalışıyoruz. İnsanlarla konuşuyoruz. Konuştuğumuz insanların bizden etkilendiğini de hissediyoruz. ‘Adnan, biz kazanacağız herhalde’ dedim.

“Nasıl kazanacağız abi” diye sordu.

“İnsanlardan bu elektriği alıyorum” dedim.

Bir baktık öğleden sonra beş, altı tane mini etekli kız bizim karşımızda atağa geçtiler. Aynı taktiği onlar da yapmaya başladılar ama geç kalmışlardı. Çünkü oy kullanacakların çoğu sabah öğleye kadar gelmişti. Ondan sonra akşama doğru sandık kapandı. O tarihi bir çalışmaydı. Biz 45. Komitede 25 oy farkla kazandık.

Bak şimdi çoğu kişi bilmez. Benim mesela bu çalışmayı yaptığımı. Çoğu kişi unutmuştur. Ben hiçbir zaman İTO’nun ne yönetim kurulunda, ne meclisinde yer almadım.

“Bayiliklerinizi iptal ederiz”

Alper Esen, İTO seçimlerinde bayilerine baskı yapan büyük şirketlerin varlığından söz ediyordu. O bu konuşmasında sadece bir tanesinin ismini vererek, şahit olduğu bir olayı anlattı.

Ama aynı yöntemi, Türkiye’nin öndegelen birçok firması da uygulamıştı. Oysa şimdi, birçok platformda, üyesi bulundukları başka derneklerde, kendileri için oy kullanılmamasını istedikleri MÜSİAD’lılarla birlikte çalışıyorlar. Değişen ne olmuştu? Kim kime yaklaşıyordu? Alper Esen, bu tartışmalara girmeden oy kullanma hürriyetini engelleyen yaklaşımı naklediyordu:

“95 seçimlerinde zücadeye ve mutfak eşyaları sektöründe hizmet gösteren 7-8 tane aile firmamız vardı. Sektördeki birçok firmayı da yakından tanıyorduk. Listemizi hazırladık ve seçimlere girdik. Karşımızdaki rakipte Paşabahçe idi. Daha önceki yıllarda hep onlar çoğunluğu sağlamışlar. Biz programlı olarak hareket ettiğimiz için seçim günü tüm tanıdıklarımızı oy kullanmaya çağırıyoruz. Seçimi kazanacağımızı düşünmeye başladık.

Akşam saat dörttü galiba, ya da beşti sandıkların kapanması. Geçmiş gün tam hatırlamıyorum. Sandıkların kapanmasına 15-20 dakika kala iki otobüs geldi, Paşabahçe yazıyor üstünde. Seçim elden gidiyor diye yedekte tutulan bayiler oy kullandırılmak üzere getirilmiş. Aralarında tanıdığımız arkadaşlar vardı. “Neden buradasınız?” diye sordum.

“Gelmezsek bayiliğinizi iptal ederiz, dediler” diye cevap verdiler.

Sonuç olarak 20-30 oy farkla seçimi kazandılar. Fakat o seçim bizim için bir milat oldu.

İTO kalesi sallandı ama yıkılmadı.

İTO'da hem başkan yardımcılığı hem de Meclis Başkanlığı yapan Şekib Avdagiç, hem içeriden hem de dışarıdan biri olarak seçim süreci hakkında şunları söylüyordu:

“MÜSİAD olarak İTO seçimlerine ilk olarak 1991 yılında iştirak ettik. Fakat kurumsal bir hazırlık yapmadık ve bireysel katılım gösterdik. Bu seçim bizim için bir hazırlık oldu.

Daha sonra bizim organize olarak seçimlere müdahil olduğumuz tarih 1995 yılıdır. 1995 yılında o zaman ki 160 üyeyle İstanbul ticaret odasında 41 üye ile meclise girdik.

İTO kalesi sallandı ama yıkılmadı. Dönemin başbakanı da dahil olmak üzere ki bunu seçimi kazanan kişinin doğrudan belirttiği için söylemekte beis görmüyorum, “MÜSİAD’a İTO kalesini teslim etmediğiniz için teşekkür ederim” demişler.

Yani MÜSİAD sadece orada karşı bir sandıktaki karşı listeyle değil, çok uzun zamandır orada yönetimde bulunan bir kadroyla ve onlara tam destek veren siyasi kadro ile yarışmış. MÜSİAD o seçimde azınlıkla da olsa meclislere girdi. Peki ne oldu? İTO daha düzgün çalışmaya ve bütçe doğru şekilde kullanılmaya başladı.

Dolayısıyla hakikatten o kısıtlı kadroya göre ciddi olarak varlığımızı gösterdik ki bu ortaya konan tavırla takip eden yıllarda 99’da daha iyi bir noktaya geldik. 2005 yılında da ticaret odasını zorlu bir süreç sonunda MÜSİAD’ın desteklediği liste yönetime gelme imkanı buldu. Aynı şekilde bunun yansımaları Türkiye’de ki diğer odalarda ve borsalarda da yaşandı. Anadolu’da ki arkadaşlarımızı da yönlendirdik. Tavsiyelerde bulunduk onlara çalışma formatları paylaştık.”

VIII. BÖLÜM

28 ŞUBAT YA DA
ÖLDÜRMEYEN YARA GÜÇLENDİRİR

“ *Erol Bey hep Asya diyorsunuz
ama ne varsa Avrupa’da var!* ”

Tansu Çiller
T.C. Eski Başbakanı

28 Şubat: Yeniden kuruluş dönemi

MÜSİAD'ın tarihinde 28 Şubat 1997 tarihinden sonra başlayan ve post modern darbe olarak nitelendirilen 28 Şubat sürecinin son derece önemli bir yeri vardır. Çünkü 28 Şubat, Refah yol hükümetine karşı yapılan, siyasi olarak Refah Partisi'nin temsil ettiği fikri ortadan kaldırmanın ya da pasifize etmenin yanı sıra hızla uyanışa ve yükselişe geçen inançlı ve geleneklerine bağlı iş dünyasına karşı da yapılmıştı. Bugünün Cumhurbaşkanı, dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çok açık bir şekilde ifade ettiği gibi 28 Şubat aslında MÜSİAD'a, MÜSİAD'ın temsil ettiği geleneklerine bağlı iş dünyasına, Anadolu iş alemine karşı yapılmıştı. 28 Şubat süreci, sadece o tarihten itibaren var olan bir süreç değildi elbette. Önceden başlayan, bu başlangıcın işaretlerini veren, derin ve kapsamlı bir hazırlık devresinden sonra ortaya çıkan bir darbeydi. Erol Yarar, 28 Şubat'ı hazırlayan ortamı ve Tansu Çiller ile aralarında geçen bu minvaldeki bir konuşmayı şöyle naklediyor:

“1996'da Erbakan Hoca'nın başbakan olmasıyla birlikte MÜSİAD iş camiasında bir anda gündemin en önüne oturdu. Çünkü daha önceden çağrılmadığımız gezilere en etkin şekilde çağırmaya başladık. ‘Avrupa’ya baka baka milletin boynu tutuldu. Hocam Malezya’ya, Singapur’a, Endonezya’ya gidelim, gelişen bölge Asya’ya gidelim’ dedik. Hoca onun üzerine ilk gezilerini İran, Pakistan, Malezya, Singapur, Endonezya’ya yaptı. O ilk gezide biz Hoca’nın yanındaydık ve Türkiye’ye yepyeni bir vizyon, Asya vizyonu kazandırıyorduk.

Her ne kadar Asya vizyonunu o dönemde taşımasa da Tansu Hanım bizleri dinliyordu. Bir gün, “Erol Bey hep Asya diyorsunuz ama ne varsa Avrupa’da var!” diyerek bana takılmıştı.

Çiller’de Avrupa dışında bir vizyon yoktu. “Türkiye’nin vizyonunu geliştirin. Bir sürü gelişen pazar var. Rusya var, Uzakdoğu var, Çin var, Afrika var. Bunlara önem verin” diyordum.

Bakın AK Parti’nin bugün uygulamakta olduğu politikaların temeli 1996’da o seyahatlerde yapılan tespitlerin üzerine inşa olmuştur. Çok önemlidir. O dönemde, şimdiki Başbakanımız Sayın Davutoğlu Malezya’dadır. O dönemde akademisyendi. Ben o dönemde öğrencilere

gidip konferans vermiştim. Türkiye'nin gelişiminden, vizyonundan, global açılmasından Türkiye'de çok rahatsız olanlar oldu. Bu sefer, o 1994'deki kara listeyi yayınlayan inisiyatif, Türkiye'nin iktisadi denge- sinin işadamları açısından MÜSİAD tabanına kaydığını gördü. Kendi tekellerinden uzaklaştığını gördü ve adeta bir Bizans baskısıyla 28 Şu- bat sürecinin tezgâhlarını hazırladılar.

İmam hatipler üzerinde müthiş bir baskı vardı. MÜSİAD ile beraber adeta yurt içinde büyük bir mücadele başladı. MÜSİAD bütün STK'ları topladı. O zaman Türkiye Gönüllü Teşekküller Vakfı da kurulmuştu. Orada en etkin STK başkanı olarak bulunuyordum. Ankara'ya ziya- retlerimiz oldu. Taksim mitinglerinde aktif rol aldık. İmam hatiplerle ilgili mitingi düzenledik. Erbakan Hoca'yla defaatle yaptığım görüşme- ler oldu. Hazıranda hükümetin düşmesi, yeni hükümetin kurulmasının Tansu Çiller'e verilmeyip Mesut Yılmaz'a verilerek ve DYP'nin için- den bazı milletvekillerinin transferleriyle kurulan yeni hükümet, Mesut Yılmaz hükümeti oldu. Ardından Türkiye'nin kaosa sürüklenmesi... MÜSİAD'a açılan kapatma davası... Benim DGM'de yargılanma süre- cim ve çeşitli davalarla mücadele etmemiz..

1997 yılının Temmuz'unda o davaları kazanıp MÜSİAD'ı aklayın- caya kadar geçen süreçte farklı bir faza girdik. O dönem bizim için gelişim değil adeta Yıldırım Beyazıt'tan sonraki Çelebi Mehmet döne- miydi. Adeta yeniden kuruluş dönemiydi. Çünkü orada zayıf olan, MÜ- SİAD'ın gücünden faydalanmak için gelen birçok insanın MÜSİAD'ı terk etmesi ama bizim çekirdeğe, öze dönmemiz ve tekrardan yapılane- rak 2002 sonrası adeta bir 4-5 yıllık bir hazırlanma dönemi oldu. Ben zaten o davaları kazandıktan sonra MÜSİAD başkanlığını bıraktım.”

“28 Şubat süreci zorlu bir süreçti”

28 Şubat, zorlu bir süreçti, ak ile karanın, iyi ile kötünün ayrıldığı bir dönemdi. Büyük iz bıraktı ve bu iz sonraki dönemlerde bir kızıl elma olarak kendini gösterdi. Ali Bayramoğlu, 28 Şubat'ı kötü bir darbe olarak vasıflandırıyor ama yaşanmış olmasını da bir şans olarak görüyor:

“28 Şubat sürecini çok farklı platformlarda çok kez anlattım. Arkadaşlara da anlattım ama burada bir daha altını çizmek istiyorum. 28 Şubat hakikaten kötü bir darbedir. Fakat benim ve bizim açımızdan çok önemli bir dönüm noktası olarak gördüğüm bir yapıdır. Ben 28 Şubatı başka bir tarafından ele alıyorum. İyi ki 28 Şubat yapılmış, iyi ki toplum ne yapıldığını algılamış. İyi ki o ön plana çıkmış, biz kendi içimizdeki safralardan kurtulmuşuz. İyi ki o plan olmuş, insanlar birbirine daha çok kenetlenmiş ve ondan sonra bugünün altyapıları oluşmuş.”

Abdurrahman Esmerer ise bir daha o günlerin yaşanmamasını diliyor. Tıpkı Mehmet Akif’in “Allah bir daha bu millete İstiklal Marşı yazdırmasin” dediği gibi, o da “Allah bu millete bir daha o günleri yaşatmasın” diyor:

“28 Şubat’ı Allah bu millete bir daha o günleri göstermesin. 28 Şubat’ın derdi neydi? Müslümanların her sahada varlıklarının artık ön plana çıktığı bu ön plana çıkış şeklinin toplumun bütününe etkilediği ve istikametinin artık gücü elinde bulunduranların elinden çıkma ihtimalinin ön plana çıktığı bir tablo netleşti.”

“Davalar bizi birbirimize kenetledi”

Dönemin Genel Sekreteri ve Yönetim Kurulu Üyesi olan Ömer Bolat’ın anlattıkları, 28 Şubat’ı gerçekleştirenlerin neden MÜSİAD ile uğraştığını da ortaya koyuyordu. Bolat’ın da isabetle kaydettiği gibi MÜSİAD, itilmeye, dışlanmaya, sürekli baskılanmaya alıştırılmış bir camianın içinden çıkıp da özgüveninden zerre kadar kayıp vermeden hakkını savunan, dik duruşunu koruyan, her konuda söyleyecek sözü olan bir iş dünyası oluşturmuştu. MÜSİAD’la birlikte mütedeyyin insanlar, yeni bir uyanış yaşamaya başlamışlardı, bu bir nevi neleri kaybettiğini hatırlayıp tekrar kazanmak için hazırlıklara başladığının habercisiydi. Ömer Bolat, MÜSİAD’ın yaşadığı o zorlu ve sıkıntılarla dolu dönemi çok güzel özetliyor:

“MÜSİAD her konuda duruşu, görüşü olan ve camiada da söz söyleyebilen, temsil yeteneği olan herkesin arkasında durduğu bir kuruluş

konumundaydı. Refah-yol hükümeti düşürüldükten sonra bu süreç daha da devam etti. Eğitim alanındaki baskılar, dini eğitim alanındaki baskılar, ibadet alanındaki baskılar, tesettür hürriyetine yönelik baskılar, düşünce ve ifade özgürlüğüne yönelik baskılar, medyaya yönelik baskılar öylesine azmıştı ve had safhaya varmıştı ki MÜSİAD da bu baskılardan nasibini almıştı.

Üyelerine yönelik soruşturmalar, vergi cezaları, sigorta cezaları, MÜSİAD’ a yönelik baskılar, polis baskınları, iki genel başkanımız Erol Yazar, daha sonraki genel başkanımız Ali Bayramoğlu’na yönelik dava açmalar, dava açmalar ve bunu MÜSİAD’la ilişkilendirip kapatma davalarına dönüştürmeler.

O zaman çok zor bir dönemden geçtik.

Erol Bey, Eylül 97 Kızılcahamam’da bir otelde inşaat sektör toplantısında, Melih Gökçek başkan da vardı o dönemde, Kızılcahamam Belediye Başkanı da vardı. 15 ağustosta kesintisiz eğitim yasası, imam hatiplerin orta kısımlarını kapatan ve imam hatip liselerini budamaya başlayan o kanun çıkmıştı, bir ay kadar sonra Erol Yazar oradaki konuşmasında kesintisiz eğitim kanunuyla alakalı “Bu olsa olsa kesin dinsiz eğitim kanunu olur” diye bir ifade kullandı.

Cumartesi günüydü. Pazartesi günü hemen Çevik Bir Ankara DGM Başsavcılığı’na şikayet başvurusu, suç duyurusunda bulunuyor. Onlar da anında soruşturma açıyorlar ve davaya da dönüştürüyorlar.

Bu dava 1 yıl, 12 celse sürdü. Biz MÜSİAD Genel Merkez’den ve bazı Anadolu şubelerimizden yönetim kurulları her seferinde Erol Bey’in yanında destek amacıyla o davalara gittik, geldik. Sonra Erol Yazar hapis cezası aldı ve 5 yıl süreyle bir daha işlememek kaydıyla o cezası ertelenmişti.

Benzeri bir şekilde Haziran 99’da daha iki üç haftalık genel başkan Ali Bayramoğlu Kayseri’de gerçekleştirilen Genel İdare Kurulu toplantısında kullandığı bir söz yüzünden yargılandı. Ali Bayramoğlu’nun davası daha kısa sürdü. O da aynı cezayı aldı, hapis cezası. 5 yıl içerisinde bir daha işlememek kaydıyla erteleme aldı. O dönemler böyleydi.”

“Bizi diz çökecek sandılar”

28 Şubat sürecinde yapılmak istenenleri en veciz şekilde özetleyen Erhan Erken’di. Erken, iş dünyasına yönelik hazırlanan listelerden, uygulanan baskılardan bahsederken, Müslümanların sistem dışına itilmek istendiğine işaret ediyor, MÜSİAD’ın bu zorlu dönemi diz çökmeden, savunduğu değerlerden vazgeçmeden başarıyla geçtiğinin altını çiziyor:

“Listelerin hazırlandığı bir dönemdi, Müslümanları sistem dışına iten bir dönemdi, Müslüman bir tüccar olmaktan dolayı karalandığım bir dönemdi. O dönemlerde ortalıktan kaybolanlar sonradan geldiler. Her an Türkiye’de öyle şeyler olabilir. Orada iyi bir imtihan geçirdi MÜSİAD ve çökmedi, kapanmadı, sözlerinden vazgeçmedi.

Bakarsanız her lafı ettik o zaman. Mesela çok güzel bir örnektir, ordu tarafından MÜSİAD kara listeye alınmış, onlardan mal alınmayacak diye Milliyet’te bir yazı çıktı. Sonra biz baktık ki öyle bir resmi yazı yok. Bu birilerinin kulağına fısıldanmış. MÜSİAD’da bir toplantı yapıldı. Bununla ilgili Milliyet Gazetesini bütün üyeler dava etsin diye bir karar alındı ve bunu deklare ettik. Bin kişi dava açacaktı. Bunu duyunca Milliyet Gazetesi hemen geldi. Derya Sazak, hiç unutmam, dedi ki “Bunu tamir edelim.” Milliyet gazetesinde bir düzeltme yazısı yayınlandı.”

“Milliyet Gazetesi dize getirilmişti”

Abdurrahman Esmerer de, Milliyet’in yayınladığı listeye karşı çok ciddi yasal bir sürecin başlatılmasının kararlaştırıldığını aktarıyordu. Bir anda binlerce MÜSİAD’lı tarafından açılan dava ile karşılaşma tehlikesi karşısında Milliyet, haberinin arkasında duramayacak ve çark ederek düzeltme yayınlıyacaktı. Esmerer, MÜSİAD’ın bu sert ve kararlı tavrının diğer medya organlarına da ders olduğunu söylüyor:

“O dönemde Milliyet Gazetesi ile çok ciddi bir takışmamız oldu. MÜSİAD hakkında mihiyeti itibariyle iftira çizgisinde, şu an manşetini

tam olarak hatırlayamadığım, bir haber yayınlamıştı. Haberin içeriğinde Erol Bey’in söylemediği bir şeyi, İslamî olarak da meşru kabul edilemeyecek bir şeyi, Erol Bey söylemiş gibi haber yapmışlardı. O haberin yayınlanması karşısında MÜSİAD gerçekten çok güzel bir yöntemle iyi bir dayanışma sergiledi. Üyelerimizin büyük çoğunluğu bireysel olarak Milliyet gazetesine dava açtık. Bir gün içinde Türkiye’nin farklı illerinde onlarca dava açıldı. Milliyet Gazetesi bu şekilde bir dayanışma ile karşılaşacağını düşünemezdi herhalde. Sonrasında da hiçbir gazete o şekilde bir iftira kampanyasına girişemedi.

Bu dayanışma onların gözünü korkuttu, yani medya ondan sonra MÜSİAD’la ilgili haber yaparken biraz dikkatli olmaya mecbur kaldı. Hatta Milliyet Gazetesi daha sonra özür diledi, yaptıkları haberi düzelttiler.”

“Havadan nem kapıyorlardı”

Mustafa Alkan’ın o dönemde bizzat yaşadığı olay, mütedeyyin işadamları yok etmek için kesin kararlı bir grubun varlığını gösteriyordu. Alkan, ordudan aldığı ihaleyi, o dönem kaybetme tehlikesini nasıl savuşturduğunu hikaye ederken, aslında Türkiye’de hem de yakın bir zaman öncesine kadar ne kadar trajikomik olayların yaşandığını da anlatıyor:

“Erbakan Hoca başbakan, işlerin sıkıştığı dönem. Bizde askeriye-den bir ihale aldık. Bizim fabrikada ürünleri, makineleri ürettik, testlerini yaptık. Askeriden bir heyet gelerek kontrollerini yapacaklar ve teslim alacaklar.

İşi beraber üstlendiğim dostum, “Hacı abi ortam gergin, sen hacı adamsın, MÜSİAD’ın içindensin, bu askerler sana takarlar ve vazgeçerler, onlar geldiğinde sen yurt dışında ol” dedi.

Bende o şekilde yaptım ve yurt dışına çıktım. Fabrika duvarlarında asılı bulunan tabloları falan kaldırdık. Askeriyeye şirin görünmeye çalışıyoruz. Hoşlarına gidecek gazeteler dahi masa üstlerine konmuştu. Sonuç olarak o işi almışız.

Fakat arkadaşların anlattıklarına göre o gün başımıza bir olay gel-

miş, gelenler tam ayrılacakları zaman bizim fabrikanın duvarındaki besmele yazısını görmüşler. Az kalsın vazgeçeceklermiş. 28 Şubat döneminde biz bu şekilde bir dönemden geçtik.”

“28 Şubat, bir turnusol kâğıdıdır”

Şekib Avdagiç, uzlaşmacı kişiliği ve sakin tavrıyla tanınır çevresinde. Söz 28 Şubat’a gelince o da dayanamıyor ve 28 Şubat’ın baskıları karşısında MÜSİAD’ın kararlı duruşunu, büyük bir kahramanlık olarak tanımlıyordu. Avdagiç, kesintisiz eğitime karşı koydukları o muhteşem tepkiyi, kimsenin konuşamadığı o devirde, MÜSİAD’ın, kara tahtanın önüne geçip bundan sorumlu olanların isimlerini o tahtaya yazdığını gururla anlatıyordu. Tek üzüntüsü ise bu imtihanı kaybedenler içindi, çünkü MÜSİAD bu süreçte ciddi üye kaybına uğramıştı:

“Bence MÜSİAD kuruluşundan sonra en önemli duruşunu 28 Şubatta göstermiştir. Belli sayıda arkadaşımız maalesef MÜSİAD’dan istifa etti. Ama bu böyle kitlesel yoğun bir istifa olarak olmadı. Bunların bir kısmını saygıyla karşılıyorum, bir kısmını açıkçası sindiremiyorum. Bir kısmına çok üzülüyorum. Ama herkesin tercihidir, neticede bu gönüllü bir iştir. Kimseye niye buradan çıktın niye gittin demek durumunda değiliz.

28 Şubat’ta bu bir turnusol kâğıdıdır. Kim kaldı kim gitti çok net bilmemiz lazım. O dönemde bir takım kurumlarımız kapanırken, bir takım okullarımız kapanırken, MÜSİAD çıktı kara tahtayı arkasına koydu, bütün o isimleri yazdı bunların takipçisi olacağız, dedi. Bunun dışında kimse bu cesareti gösteremedi. O durumda birçok kişinin sahneden indiği ve kenara çekildiği bir durumda MÜSİAD çok net doğru ve kaliteli bir duruş sergiledi.

O anlamda ben o dönemde MÜSİAD’ın belli üyeleri kaybetmesini bir arınma olarak görüyorum. Allah’ın bir lütfu olarak görüyorum. Dolayısıyla onların bir kısmı tekrar MÜSİAD’a gelse de açıkçası benim nezdimde bitmişlerdir.

Ben 28 Şubat'ı çok önemsiyorum. O dönemde sadece siyasi olarak değil bazı önemli holdinglerimiz de MÜSİAD'çı işadamlarına karşı ciddi bir mücadele yürüttüler. Özellikle Erol Yazar Başkanımın o zamanki duruşu, çıkışları son derece takdire şayandır.

Başkanımızın o zaman doğru duruşu diri duruşu net duruşu gerçekten o çok anlamlı şanlı diye bildiğimiz kurumların tepe yöneticilerini kendilerini tekrar geri çekilme noktasına getirmiştir. O kadar bu işin ucuz ve kolay olmayacağını anlamalarını sağlamıştır. Çünkü neticede bu toplum hassasiyetleri olan ve belli konularda ortaya çıkıp görüşünü serdeden insanlara bunu çok basın yoluyla gazete yoluyla açıklama imkânı olmasa da duruşuyla alışverişiyle pazara yansımalarıyla yansıtmayı çok iyi bilir. O anlamda herkesin kendine çekidüzen vermesine de sebebiyet vermiştir, o zamanki MÜSİAD'ın ve o zamanki başkanımızın duruşu. O anlamda önemli bir imtihan dönemi olduğunu ve bu imtihandan MÜSİAD'ın gerçekten başarıyla durduğunu geçtiğini ispat etmek istiyorum. Bugün çok fiyakalı bir şekilde piyasada görünen bazı iş adamları derneklerinin de o zamanki hal ve hareketlerinin de bir inceleme, bir tez konusu olması gerektiğini düşünüyorum.”

IX. BÖLÜM

ATEŞTEN GÖMLEK GİYENLER

“ **MÜSİAD Başkanı olmak ateşten bir gömlektir. 3 boyutu vardır. 3 tane ateşten gömleği üstüne giyiyorsun. Bir tanesi üyelerine karşı sorumluluktur. İkincisi ailenin, çocuklarının vaktinden çalacak, onlarla geçireceğin güzel anları minimize edeceksin. Çocuklarını adeta yetim gibi koyacaksın. Üçüncüsü de ilahi sorumluluktur. Sana bu makam verildi. Bunun hesabını vereceksin. Bu 3 tane ateşten gömleği giydiğin zaman eğer hissediyorsa yakar. Bütün bunlarla mücadele etmek zordur. Bu yüzden MÜSİAD Başkanı olmak kolay bir görev değildir.** ”

*Erol Mehmet Yazar
MÜSİAD Kurucu Genel Başkanı*

KURUCU BAŞKAN: EROL MEHMET YARAR

Kurumsal kimlik ön plana çıksın

MÜSİAD kurulduktan sonra hızlı bir şekilde kamuoyu önüne çıktı. 8 yılın sonunda iş dünyasının önemli bir temsilcisi konumuna gelmişti. Bütün bu süreci Erol Yarar Başkanlığında gerçekleştirmişti. MÜSİAD kurulduğunda diğer derneklerden farklı olmanın önceliğini kurumsallaşmaya vermişti. Bunun için Başkanlık süresi dahil birçok konu planlanmıştı. Erol Yarar’a başkanlık konusunu sordum. Kişiyi değil de ilkelere bağlı bir süreci nasıl başlattıklarını anlattı bana:

“Kapatma davası lehimize neticelendi. Benim şahsi davalarım lehime neticelendi. Kuruluşumuzdan 9 yıl sonra arkadaşlarla istişare ederek benim MÜSİAD başkanlığını bırakıp, artık eden ele geçen bir sisteme oturtmamız gerekti. Çünkü benimle çok özdeşleşmişti. Hatta arkadaşlar, ‘MÜSİAD değil sen gözüküyorsun,’ dediler. Bu süreçte ben de bunu uygun gördüm ve genel kurulda MÜSİAD başkanlığından ayrılacağımı söyledim. Kimse önceden bir şey bilmediği için herkes şok olmuştu. Niye bize sormadın diyenler oldu. O gün arkadaşlar açısından üzüntülü bir tabloydu.

“Ben görevi Ali Bayramoğlu’na bırakıyorum,” dediğim zaman herkesin şok olduğunu gördüm. Bütün üyeler şok oldu ve Ali Bayramoğlu seçildi. Ondan sonra MÜSİAD’da karar aldık. 4 senede bir başkan değişecek diye. 4 yılda bir başkan değişsin böylece insanlar değil kurumsal kimlik öne çıksın dedik. Böylece 6 senede bir yönetim kurulu değişecek, 4 senede bir başkan değişecek diye kurallar koyduk ve ben MÜSİAD başkanlığını o şartlarda bıraktım.”

“Başkan yastık gibi olmalı”

Kurucu Başkanın hikayesi aslında kuruluşun hikayesidir. Aynı zamanda Kurucu Başkanın 9 yıllık görev süresince ortaya koyduğu yönetim anlayışı da MÜSİAD’ın yazılı olmayan anayasası, yazılı olmayan geleneğidir. Böylesi bir geleneği, istişare kültürüyle oluşturup yerleştiren MÜSİAD’ın Kurucu Başkanı Erol Yazar, MÜSİAD başkanlarına yaptığı tavsiyeleri söylerken, aslında nasıl bir başkan geleneği oluşturduklarının da ipuçlarını veriyor:

“Ben Başkan olacak bütün arkadaşlara aynı şeyi söyledim. “Başkan yastık gibi olmalı. Birisi sinirlendiğinde, size vurduğunda geri ses vermeyin yastık gibi olun. Birisi bir derdini açıkladığında da başını koyduğu yastık gibi olun dinleyin ve sizde huzur bulsun. Çünkü yastık huzur veren bir şeydir.” Bir başkanı özetlerken hep bu yastık örneğini veririm. Size birisi kızdığında tepki verirsiniz tartışma çıkar. Başkanın eleştirileri absorbe etmesi lazım. Yani yüreği geniş bir insan olması lazım. Yastığa vurduğunda ses vermez. İnsanlar dertlerini anlattığında da onlar sizde huzur bulsunlar. Başkanlar çok eleştirilen insanlardır. Çünkü sorumluluk alan insanlardır. Ben eleştirilmeyi önemserim. O eleştiriyi kabul edersiniz ya da etmezsiniz ama dinlemeniz lazım.

Başkanların da bir baba, belki bir anne gibi şefkatli olması lazım. Eğer o sıfat bir liderde, başkanda olursa o grubunu iyi kontrol eder. İnsanlar arasındaki birleşmeyi çok daha güzel yönetir. Onun için başkanların taraf olmaması lazım. Bu çok önemli bir özelliktir.

Liderlik ayrı bir sanattır. Herkes liderlik yapamaz. Yönetici olabilirsiniz, iyi bir yönetici olarak kurallar, kaideler koyarsınız; ama liderlik etmek, insanları bir hedefe doğru odaklamak apayrı bir iştir. Oradaki gerekli olan sıfatlar apayrı sıfatlardır. Onun ön şartı da bu kavrayıcı kimliğe sahip olmaktır. Fıtratınızda yoksa bile bunda kendinizi yetiştirmeniz lazım. Fıtratınız çok sert olabilir.”

“Başkan olmak, ateşten gömlek giymektir”

MÜSİAD başkanlığı talep edilebilen bir şey midir? Ya da MÜSİAD başkanlığı birilerin tarafından talep edilmiş midir yoksa bu bir bayrak yarışı mıdır? Tüm bu merak edilen sorulara cevaplayan bir açıklama yapıyordu Erol Yazar:

“MÜSİAD Başkanı olmak ateşten bir gömlektir. 3 boyutu vardır. 3 tane ateşten gömleği üstüne giyiyorsun. Bir tanesi üyelerine karşı sorumluluktur. O insanlar senden vaktini vermeni ve bunun yanında hiçbir maddi kazanç elde etmemeni ama onlar için çalışmanı istiyorlar. Bu fedakârlığı yapacaksın. İkincisi ailenin, çocuklarının vaktinden çalacak, onlarla geçireceğin güzel anları minimize edeceksin. Çocuklarını adeta yetim gibi koyacaksın. Seni çok az görecekler. Üçüncüsü de ilahi sorumluluktur. Sana bu makam verildi. Bunun hesabını vereceksin. Bu 3 tane ateşten gömleği giydiğin zaman eğer hissediyorsa yakar. Bütün bunlarla mücadele etmek zordur. Bu yüzden MÜSİAD başkanı olmak kolay bir görev değildir.

Eğer insanlar bu görevin bilincinde olsalar bu göreve hiç talip olmazlar. Ben de talip olmadım zaten. Ancak verildiği için mesuliyet ile bu götürülür. Eğer istenildiği takdirde üstlenmezsen ehliyetin varken, bu tek sebepten reddedilir; ‘Ben ehil değilim bu işi yapamam’, ama sende o ehliyetin varsa ve yapmıyorsan mesuliyet getirir bu. Onun için MÜSİAD Başkanı olmak kolay bir şey değildir. Ailenden, kendinden çok fazla fedakârlık yapacaksın. Bir de bunun hesabını vereceksin. Onun haricinde güzel yanı nedir? Bu hizmeti yapıp da yıllar sonra hayırla yâd edilersen, bu da onun en büyük mükâfatı olur. Çünkü o endişeli günler, o uykusuz gecelerin neticesinde duyacağın bir teşekkür, senin o bütün yorgunluğunu alır. O açıdan da bunu başarabilersen lezzetli bir şeydir.

MÜSİAD başardı mı?

El-cevap: “Daha gidecek uzun bir yol var”

MÜSİAD’ın kuruluşunun üzerinden tam 25 yıl geçti, çeyrek asır. Bu dile kolay sürede, MÜSİAD, büyük ilkeler, büyük ülküler ve büyük amaçlar için yola çıktı. Acaba başlangıçta yola çıkarken sahip olduğu hedeflere ulaştı mı? O vakitler düşünülen projeler, başarıyla uygulanabildi mi? Sözün özü; MÜSİAD başarmış mıydı? Kurucu Bakan Erol Yazar, bu soruya uzun bir cevap verdi. Cevabı teşkilatlanmadan başlıyor, Nuh’un hikayesiyle sona eriyordu. Anlaşıyor ki, MÜSİAD çok şeyi başarmış, çok şeyi de başarmak için gelecek nesillere bırakmıştı:

“MÜSİAD her geçen gün farklı bir fazda ilerliyor. Boyutlar değişiyor, yapılan çalışmalar çeşitleniyor. Her teşkilatın kendi zaafı vardır. Büyümenin de zaafı vardır. Hızlı büyümenin de başka zaafı vardır. Burada bir kere niyet çok önemlidir. Bütün ameller niyetle tartılacak. Onun için bir kere niyetlerimizi halis kılmamız lazım. MÜSİAD’ın Yönetim Kurulu ve MÜSİAD organlarında yer alan insanların halis niyetle topluma, İslam âlemine, ülkemize hizmet etme amacı duyması ve başka hedeflerinin olmaması beklenir. Bu halis niyet çok önemlidir. Beşerdir, yanlış iş yapar, eksik iş yapar. MÜSİAD’ ı şimdi analiz etsek bir sürü eksiklikleri çıkar. Ama bu eksiklikler genel başarıyı gölgelemez. MÜSİAD şu an olması gereken yerin yüzde 15-20’sindedir. Daha gidecek çok uzun yolu var.

Sözgelimi Uluslararası teşkilatlanmasını çok güçlendirmesi gerekiyor. Elbette, bu sadece MÜSİAD ile de alakalı değil. Örneğin Irak’ta, Suriye’de, Mısır’da, Libya’da, Pakistan’da nasıl teşkilatlanacaksınız, oralara nasıl gideceksin? Bir de genel konjonktür var. Onun için Allah’ın bize vermiş olduğu zaman ve imkânları azami derecede seferber edip çalışıyorsak o bizim iyi noktada olduğumuzu gösterir. Onun için MÜSİAD iyi bir noktadadır.

Ama daha gidilmesi gereken çok yolumuz var. Bu bayrak yarışı devam edecek. 25. yılımızdayız. 25 yıl önce bir küçücük halının üzerinde toplanan MÜSİAD, bugün 5 bin kişiyi bir araya getirip Cumhurbaşkanlarını, Başbakanları ağırlıyor. Kendi içinden nice kıymetli insan yetiştirebiliyorsa, profesyonel kadrosuyla gönüllü kadrosuyla beraber çalışma

yapıyorsa bu canlı bir organizmadır. Ama sürekli iç değerlendirmeye ihtiyacı vardır. Sürekli ‘Doğru yerde miyiz?’ sorusunu sormamız lazım.

Biz gemiciyiz, yerimizi bulmamız lazım. Okyanusta gidiyoruz. Fırtına olacak, durgun deniz olacak. İlerleyemeyeceksin. Rüzgâr olmazsa gemi nasıl gidecek? Ama rüzgâr çok sert eserse de direklerini kırar, ters yöne eser, gitmen gereken yere gidemezsin. Ama kaptanın ve mürettebatın aynı hedefe kilitlenmiş olması çok önemli. Çeşitli arazi şartlarından, hava şartlarından dolayı çeşitli yerlere dümen kırmak zorunda kalabilirsin ama niyetimiz halis ve hedefimiz baki olduğu sürece hedeften şaşmayız. Peygamber Efendimiz (sav) hepimize hedef koymuş. Hepimizin hedefi belli. Ben isterim ki hepimiz şurada yaptığımız çalışmalarından dolayı öncelikle Allah’ın rızasını kazanalım. İkincisi de cennette buluşalım. Bizim için bundan daha büyük hedef olur mu? İnşallah cennette bugünleri hatırlayalım. Bütün amacımız o sonsuz mekânda Peygamber Efendimize (sav) layık bir ümmet olmak ve gönül kırma-dan hedefimizden şaşmadan bir tuğla koyabiliyorsan tuğla koy, minare dikebiliyorsan onu dik, hiçbir şey yapamıyorsan dua et. Elinde imkân yoksa aç ellerini dua et. En büyük dua fiili yapılan iştir. Amelden daha büyük dua olur mu? Amelini bağlasalar hiç olmazsa dua edersin. Ama Allaha şükür bu kadar fırtınadan, yokluklardan ve sıkıntılı süreçlerden sonra gelinen nokta ülkemiz açısından, MÜSİAD camiası açısından çok sevindirici.

MÜSİAD’ın bugün istişare organları var. İstişaremiz daim kaldığı sürece bu gemiye zarar gelmez. Ben bunu Nuh’un gemisine benzetiyorum. Nuh’un gemisinin dümeni de yoktu. Allah ‘O gemi bizim gözetimimizde gidiyor’ buyuruyor. Müminin işi böyledir. Mümin muhlis olmakla sorumludur. İkincisi elindeki imkânları azami derecede kullanmak için mücadele etmek zorundadır. Gerisi takdiri ilahidir. Bizim hiçbir zaman bu temel ikiliyi bırakmamamız lazım. Sürekli istişare ve birlik beraberlik içinde aynı hedefe yürümek, hedeften şaşmamak lazımdır. Biz Allah’a şükür hedeften şaştığımızı görmedik. MÜSİAD’ın istişare organlarının çalışmadığını görmedik. Belki şimdiye kadar hiçbir teşkilatta olmadığı kadar istişare ediliyor. Allah böyle çalışan kim olmuşsa muzaffer kılmıştır, neticeye götürmüştür.”

Nöbet değişim süreci nasıl başarıldı?

Erol Yazar dönemini değerlendiren Abdurrahman Esmerer de, başkanların görev sürelerinin 4 yıl ile sınırlandırılmasının kendiliğinden doğan bir fikir olduğunu belirtiyordu. Esmerer, 28 Şubat sürecinde özverili bir şekilde gayret gösteren Erol Yazar'ın ticari olarak büyük zarar gördüğüne işaret ediyor ve o günleri şöyle resmediyor:

“Kendi içyapısında bir zorlanma olmadı ama fikrin ortaya çıkışı nasıl oldu, nasıl etti bilmiyorum. Biraz da Erol Bey'in kendi ticari hayatında 28 Şubat etkilerinden biraz fazlaca sarsıntı geçirmesi söz konusuydu. Ve Erol Bey'i orada çok ciddi biçimde zora soktular. Ve oradaki denge bozukluğunu bütün iş sahasına finans kaynaklarına yansıtınca Erol Bey bayağı yıprandı. Bu yıpranmanın MÜSİAD'a zarar verme ihtimali de gündem konusu olduğu için bu konu yönetimde yeni yüzlerin olmasının doğru olacağı istikametinde bir fikri ortaya çıkardı.

Aslında bu fikir ön plana çıktığında, bir sene önceden yeni bir başkanın seçilmesi daha uygun olur şeklindeki kanaat belirdi. Ama yönetimin tümünde değil de, kurucular arasında daha öne çıktı. Daha kapsamlı istişarelerin bir sene devam etmesi konusunda adım atıldı ama bir senenin arkasında da elhamdülillah kazasız belasız, hiç çekişmesiz yine yönetimin müşterek aldığı kararlarla, 4 yıl bir sınırı haline getirildi. Dernek tüzüğüne konan bir madde haline getirildi. Elhamdülillah o çizgi aynen devam ediyor, gidiyor.”

Şekib Avdagiç, MÜSİAD'ı diğer iş derneklerinden ayıran en önemli özelliğin başkan merkezli bir yapıya sahip olmaması olduğunu altını özenle çiziyordu. Avdagiç, MÜSİAD'ın başarısını da istişare yapısına bağlıyor, bu yapı sayesinde en tehlikeli görünen süreçlerin bile suhuletle geçildiğini belirtiyordu. Erol Yazar'dan Ali Bayramoğlu'na geçiş süreci de meşakkatli bir devir teslim yerine, istişare ve ortak akılla gelen kolaylık dolu bir geçiş haline getirilmişti. Bu dönemin canlı tanıklarından biri olan Avdagiç, çok güzel özetliyordu bu geçiş sürecini:

“Bence MÜSİAD'ın en kaliteli en önemli unsurlarından bir tanesi de başkan merkezli bir yapı olmadı hiçbir zaman. Her zaman bu istişare yapısı ve bir yönetim kadrosu vardı. Mutlaka bu kadronun bir

başkanı vardı ama hiçbir zaman tek adam üzerine kurulu bir yapı olmadı kurulduğundan bu yana. Hep o yönetim kolektif bir şekilde devam etti. Dolayısıyla Erol Bey'in başkanlığı bırakacağına netleşmesinden sonra yine o zamanki genişletilmiş yönetim kurulu tamamen çok açık bir istişareyle, hararetli bir istişareyle, ama hiçbir zaman herhangi bir kavgaya ve çatışmaya yol açmadan, sahip olduğumuz hem itikadi hem de insani kalitelerimizi muhafaza ederek, çetin ama kaliteli bir süreçle bir istişare mekanizması çalıştırıldı. Ve bundan sonra Ali Bayramoğlu ismi üzerinde mutabık kalındı. Ve Erol Bey'den sonra Ali Bayramoğlu Bey başkanlığı başladı.”

Ömer Bolat da geçiş döneminin biraz sancılı olduğunu kabul ediyordu. Ama bütün zorluklar istişareyle aşılmış, MÜSİAD'ın geleceğe taşıyacak gelenekler de böylece oluşturulmuştu. Detaylara girmeden o günleri şu şekilde özetliyordu Bolat:

“Özel detaylara girmeyeyim. O süreç sancılı bir süreç oldu. Daha sonra bu durum yönetim kurulu üyeleri arasında bazı uzun toplantıları beraberinde getirdi. Nihayet istişareler sonucu, Ali Bayramoğlu MÜSİAD'ın ikinci genel başkanı olarak belirlendi, genel kurulda da seçildi.”

MÜSİAD'a Erol Yazar'dan sonra ikinci başkan olarak seçilecek olan Ali Bayramoğlu ise, görevi bırakmak isteyen Erol Yazar'ı, 28 Şubat süreci sebebiyle bir sene daha görevde kalmaya kendilerinin zorladığını ifade ediyordu. Bayramoğlu, şöyle diyor:

“28 Şubat'tan önce aslında Erol Bey başkanlığı bırakma kararı almıştı. Erol Bey bırakma kararı aldı fakat hep birlikte, başta ben olmak üzere kendisine dedik ki: “Eğer sen bu dönemde bırakır gidersen, bu korktu kaçtı izlenimi oluşturur. Bu MÜSİAD'a da zarar verir, kişisel olarak sana da zarar verir. Bir yıl daha devam et, bir yıl sonra bu değişimi yapalım.” Öyle bir yıl daha devam ettik o süreç içerisinde. Sonra 99'de ben genel başkanlığa geçtim.”

KURUCU İRADE: BAYRAM ALİ BAYRAMOĞLU

“Onların temeli çürük, sizinki sağlam”

MÜSİAD’ın hikayesinde birçok kahraman var, fakat Erol Yazar ve Ali Bayramoğlu’nun yeri başkadır. Çünkü onlar ilk adımı atanlardır, MÜSİAD fikrini yüklenip omuzlarında yükseltenlerdir. MÜSİAD’ın ikinci dönem başkanı, 2 numaralı üyesi Bayram Ali Bayramoğlu idi. Onunla MÜSİAD üzerine konuşmaya anılarla başlıyoruz. Kendine has üslubuyla önce 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal’ı ziyaretlerini ve TRT’de ana haber bültenine çıkışlarını anlatıyor Bayramoğlu:

“MÜSİAD içerisinde geçen yıllarımı hiç unutamam. Hayatımın en güzel yıllarıydı dersem eksik söylemiş olmam. O kadar çok anı var ki hepsini dün gibi hatırlıyorum. 28 Şubat sürecindeki yaşananlar, Avrupa’daki bu holdinglerle yaşadığımız süreç içerisindeki dolaylı tehditler ve daha neler neler...”

Allah rahmet eylesin, Rahmetli Cumhurbaşkanımız Özal’ı ziyarete gitmiştik, gençlik o zamanlar, MÜSİAD yeni kuruluyor, yerimizde duramıyoruz. Rahmetli hepimizi karşısına aldı ve şöyle dedi: “Çocuklar, ben bu ülkenin geleceğini çok daha iyi görüyorum ama bu bizim sayemizde değil, sizler sayesinde. Yani böyle bir gençlik grubu bir araya gelmiş bu heyecanı yaşıyorsunuz. Onun için adı ne olursa olsun, gücü ne olursa olsun, etkisi ne olursa olsun sakın kimseden çekinmeyin ve onları gözünüzde çok büyütmeyin. Onların temeli sizin temelinizden çürüktür.”

Bu söz beni çok etkilemişti. Rahmetli şöyle devam etmişti: “Sizin bir temeliniz var, maneviyatınız var, öz kaynağınız var, gücünüz ona yetiyor ama öbürlerinin temeli hep çürük. Devlete dayanmış, onun gelirlerine dayanmış bir kitle. Yani onların yıkılması ve rüzgârın onları etkilemesi son derece önemliydi.”

Biz MÜSİAD olarak kuruluş yıllarımızda Rahmetli Özal’ın çok desteğini gördük ve onun öğütleri kulağımıza hep küpe oldu.

Rahmetli Özal’ın yayından ayrıldıktan sonra Kayseri’de bir toplantıya giderken yaşadıklarımızı da hiç unutamıyorum. Kırşehir dolaylarına gelmiştik, bir benzinliğe çektik, akşam haberlerini izliyoruz. Çünkü televizyonda ilk defa göreceğiz kendimizi. Böyle bir heyecanla bir benzinliğe girdik. Adam da şaşırdı.

“Televizyon var mı?” diye sordum, “Haberleri aç, haberleri.”

Adam ne olduğunu anlayamadı. Şaşkınlıkla televizyonu açtı. O zamanlar sadece TRT var ve haberler oradan izleniyor. Dikkatle haberleri bekliyoruz, “Bundan sonra çıkacağız” diyoruz her haberden sonra. Sonunda spiker konuştu: “Cumhurbaşkanı Özal bugün adı Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği olan MÜSİAD’ı kabul etti.”

Hepimiz sandalyelerden fırladık. “Aaa bakın biz oradayız” falan gibi sözler çıktı ağızımızdan, bir taraftan da kendimizi alkışlıyorduk. O heyecan hiç unutamayacağım. Yirmi dört sene oldu.”

“MÜSİAD geleceğe emanet edilen bir hediyedir”

Ali Bayramoğlu, Başkan seçilmeden önce, 9 yıl teşkilattan sorumlu Genel Başkan Yardımcısı olarak görev aldı. Anadolu’nun neredeyse tüm şehirlerini dolaşmış, tüm yollarında görünmüş, neredeyse her benzin istasyonunda tanınır hale gelmiş, en güzel yıllarını MÜSİAD’ın Anadolu ile buluşması için harcamıştı. Onun tuttuğunu kopartan, gözüünü budaktan sakınmayan, inatçı yapısı olmasaydı, MÜSİAD bu kadar kısa zamanda, bu kadar etkin ve isabetli bir örgütlenme gerçekleştiremeyebilirdi. Bayramoğlu o günleri, derin bir iç geçiriş eşliğinde, tekrar yaşamak için her şeyi vermeye hazır bir şekilde anlatmaya başladı. Onu dinlerken, MÜSİAD’ın kişilerin

omuzlarında nasıl yükseldiğini, her kişinin ona samimiyet ve fedakarlıkla ne büyük emek verdiğini bir kez daha gördüm:

“Bir de Anadolu yollarında yaşadıklarımızı unutamam, o yollarda kar kış demeden yol alırdık. Kim bilir kaç defa yollarda kaldık. Benzinlikte yattığımız zamanlar oldu. O zaman teknoloji, cep telefonu falan da yok. 93’lü yıllarda ilk araç telefonu başladı. Ondan sonra iletişimimiz biraz yoğunlaşmaya başlamıştı. Ama o günlerin getirdiği çok büyük heyecan vardı.

Şöyle söyleyeyim; bugün olsaydı yani 1990 değil de bugün bir MÜSİAD kurma çalışması yapmış olsaydık, MÜSİAD bu konuma, bu güce, bu birliğe, bu heyecana hiçbir zaman sahip olamazdı. O mücadele azminin, o itilmiş kakılmışlığın getirdiği ilave azim önemli. Bir de maddi gücünüz çok fazla değilse, koltuk sevdanız çok fazla değilse o zaman her türlü çalışmayı yapabiliyorsunuz. Ama maddiyat ve koltuk insanlar üzerinde hakikaten ciddi bir dejenerasyona sebebiyet verebiliyor. Bir tek şu anda duyduğum en önemli endişe bundan sonraki süreçte böyle bir sıkıntı en azından o günkü temel idealleri, hedefleri, o mihrap dediğimiz, hedef diye ortaya koyduğumuz o hedefleri inşallah akamete uğratmaz.

Bir düşüncem ve temennim var. O da bizden sonraki nesillere bu anlamda çok önemli bir örnek teşkil etsin. Benim rahmetli babam hep derdi ki: “Ben yıllarca ayağымda yırtık lastiklerle iş hayatına gittim, ama ben oğlumu beş yaşındayken kösele ayakkabıyla tanıştırdım.” Şimdi ben babamın eğer lastik ayakkabıyla çektiği ıstırapı hiç düşünmeden hayatımı devam ettirirsem onun yaşadıklarına saygısızlık yapmış olurum.

Benim şu andaki neslim benim yaptığım ve benzer nitelikli arkadaşların yaptığı bu mücadeleye “Eh canım!” falan diye bakarsa bu onlara çok büyük saygısızlık olur. Biz, bizden evvelki dönemde bu ülkeyi kurtarmak için o imkânsızlıklar içerisinde, gecesini gündüzüne katmış, Çanakkale’lerde şehit olmuş, Kurtuluş Savaşında mücadele etmiş atalarımızın hangi şartlarda o mücadeleyi vererek bu toprakları bize emanet ettiğini düşünmezsek, onlara çok büyük saygısızlık ve haksızlık yapmış oluruz.

Bu nedenle o manevi ölçüleri ve dejenerasyonu bu anlamda toplumu muza çok iyi öğretmemiz, algılatmamız lazım. Umarım ki MÜSİAD da bundan sonraki süreç içerisinde aynı şekilde çalışmalarını devam ettirir.”

“Herkes MÜSİAD Başkanı olabilir”

Osmanlı İmparatorluğu’nun 600 sene hüküm sürmesini analiz eden tarihçiler, önemli bir neden olarak toplumsal katmanlar arasında geçişkenliği çok iyi gerçekleştirmesini örnek verirler. Sıradan bir köylü çocuğu, ülkenin geleceğinde söz sahibi olacak bir sadrazam olabilirdi. Yeter ki, bu vasıflara sahip bulunsun, bu yetenekte olsun. İmparatorluklara ömür veren bu ilke, MÜSİAD için de geçerliydi. MÜSİAD da ne tek adam yönetimi, ne de başkanlığın belli bir grup arasında gidip geldiği bir yapı vardı. MÜSİAD’a samimiyet ve sadakatle bağlı, ona katkı yapacak, bu teşkilatı yükselteceğine yürekten inanılan, evrensel ilkeleri hücrelerine kadar duyumsamış herkes MÜSİAD’a başkan olabilirdi. Son derece önemli bu gerçeği, “Herkes MÜSİAD Başkanı olabilir” diye ifade eden Ali Bayramoğlu, şöyle sürdürüyordu sözlerini:

“Mesela Mecidiyeköy’de Genel Sekreter arayışımız vardı. Üç tane arkadaş finale kaldı, içlerinden Ömer Bolat’ı seçtik. Ömer Bey çok zeki bir insandır. Ömer Bey bizde Genel Sekreter olarak çalıştı sonra iş hayatına girdi. Sonra üyemiz oldu, MÜSİAD Yönetim Kurulu’na girdi, başkan yardımcılığı yaptı. Benim dönemimden sonra Genel Başkan oldu. Bu aslında bir kişinin kendini işine verirken, heyecanını yansıtırken ne kadar önemli bir şey olduğunun göstergesidir.

Diğer bir örnek, bugün Nail Bey’e sorabilirsiniz, önceden sıradan bir üyeydi, yönetim kuruluna davet edildi. Sonra MÜSİAD’a verdiği katkılarla takdir kazandı ve MÜSİAD Genel Başkanı oldu. Nail Bey, Genel Başkan seçilmeden önce bizlerle bir görüşme yaptı. Ona şunu söyledim.

“Kurumun işleyişini sen kendin nasıl yaşadıysan, senin döneminde aynı şekilde yaşatacaksan bu görevi al. Çünkü sen bir örneksin buna.”

Yani sen şimdi bir üye isen şunu bilebiliyorsun ki, beş sene altı sene sonra iyi çalışıyorsan, heyecanın varsa, böyle bir misyon ve vizyonun varsa MÜSİAD’ın yarın bugün Genel Başkanı olabilirsin. Bunda hiçbir mahsur yok. Çünkü sistem onu tetikliyor. Bu oluşum bizim açımızdan son derece önemli oluşumdu. Onun için ben bunu iddia ediyorum.

MÜSİAD Türkiye’nin en önemli kurumlarından biri olmakla birlik-

te; MÜSİAD, Türkiye'nin en önemli kurumsal yapısını oluşturmuş tek dernektir. Bütün başkanlar ayrılırken bir korku oluşur acaba bir kırılma olacak mı, diye. Bu Erol Bey'de de, bende de bende sonra da oldu.”

“Kurumsallaşmayı biz onunla tamamladık”

Şekib Avdagiç de Ali Bayramoğlu ile benzer görüşlere sahipti. Ona göre de MÜSİAD'ın başkanlarla kaim olmayan yapısı Ali Bayramoğlu'nun başkan seçilmesiyle tescillenmişti. Bir anlamda kurumsallık Bayramoğlu ile birlikte tamamlanmıştı. Şekib Bey, Ali Bayramoğlu ile ilgili şunları söylüyordu:

“Ali Bayramoğlu Bey kuruluştan beri MÜSİAD'ın içinde olan ve Erol Bey'le beraber bu sürece en fazla katkı veren bir arkadaşımızdı. Dolayısıyla üye profilini çok iyi tanıyan, Ankara'daki siyasi iktidarla son derece etkin ilişki kurabilen, belagati kuvvetli bir arkadaşımız. Onun döneminde MÜSİAD hem yatay hem dikey olarak daha etkin ve daha yaygın bir yapıya kavuştu. Teşkilatlanma çalışması hızlanarak devam etti.

O dönemde de başka bir zor bir dönem yaşadı Ali Bey. 2001 Krizi onun döneminde oldu. 28 Şubat'ta siyasi açıdan sıkıntılı bir süreç vardı. Ama 2001'de çok ciddi bir ekonomik kriz yaşadı Türkiye. Bu ister istemez tüm bu tip STK'lar gibi MÜSİAD'ı da olumsuz etkiledi. O dönemin de doğru ve iyi yönetilmesi konusunda Ali Bey'in fevkalade yapacağı faaliyetleri oldu. O dönemde de özellikle üyelerimizin bu krize yakalanmaması için, krizden evvel işaret fişekleri attık. Bu krizin geleceğini, kriz dönemine en az hasarla girip çıkmak konusunda ne yapmaları gerektiği konusunda reçeteler ortaya koyduk. Bu reçetelere uyanlar, bunun çok doğru olduğunu gördüler. Aynı şekilde kriz döneminde bu krizden en az etkiyle çıkmaları için arkadaşlarımıza yine çok nitelikli reçeteler hazırladık. Bunu üyelerimizden de kamuoyuyla paylaştık.

Ali Bey'in Başkan olduğu dönemde bu kriz dönemi çok doğru ve üyelerin ve ülke ekonomisinin yararına çalışmalar yapılarak yürütüldü. Bu anlamda bence MÜSİAD'ın kendini geliştirdiği bir dönem olarak, kurumsallaşmayı da daha da tabana yaydığı bir dönem olarak görüyo-

rum. Çünkü bu dönemde Erol Yerar Bey’le beraber birçok şubemizde de yönetim değışiklikleri başladı. Orada da süreyi dolduran arkadaşlar yeni gelen arkadaşlara görevleri devretmeye başladılar. Dolayısıyla İstanbul’da Erol Yerar’dan sonra Ali Bayramoğlu Bey’in gelmesiyle başlayan değışim, şubelerde de yeni kadroların göreve gelmesiyle devam etti. Bu anlamda sadece İstanbul bazında değil, Anadolu bazında da kurumsallaşma çok daha ayağı yere basan hale geldi. Tamamen bir Türkiye genelinde kurumsallaşmayı tamamlamış olduk.”

MAHÇUP ANADOLU DELİKANLISI: ÖMER BOLAT

Ömer Bolat, ilk iki başkandan farklı özellikleriyle hemen dikkati çekiyordu. Her şeyden evvel onun hayatı, sadece kendisi için değil, MÜSİAD için de bir başarı hikâyesiydi. İyi bir eğitime sahipti. MÜSİAD öncesi İKV’de geçen başarılı bir çalışma dönemi mevcuttu. Ayrıca, vizyoner bakış açısı, dünyayı yakından takip eden tecrübesi, teori ile pratiği bütünleştiren yapısı onu hemen öne çıkartıyordu.

MÜSİAD’da hem Genel Sekreterlik, hem de Başkanlık döneminde getirdiği en büyük yenilik, ilk iki başkan döneminde temeli atılan ilkelerin, kurumsallaşma teşebbüslerinin gerçek anlamıyla bir MÜSİAD algısına dönüşmesini sağlamasıydı. Bu mahcup Anadolu delikanlısı, Anadolu’nun büyük umut bağladığı MÜSİAD’ın Başkanlık koltuğuna oturduğu gün verdiği beyanatla, büyük sermayenin ülkenin kanını emmesine karşı çıkacağını açıklıyordu. Bu açıklamasıyla da MÜSİAD’da yepyeni bir dönemi başlatıyordu.

Artık maruz kalan değil, belirleyen bir MÜSİAD devri kesin olarak açılmıştı. Onun hakkında herkes söyleyecek bir söze sahipti. Çünkü o kurumunu temsil ederken, ne kadar kararlı bir tavır takınıyorsa, ikili ilişkilerinde de o kadar insanların kalbine girecek bir özelliğe sahipti.

Natık Akyol, Ömer Bolat’ın bu özelliğini ilk keşfedenlerdi. Onu ilk görüşünü şöyle anlatıyor:

“Ömer Bolat’ın geldiği ilk günü hatırlıyorum: Mahcup delikanlı. Anlattıklarıyla veya bulunduğu ortam itibariyle benim gözüme girdi. Allah ona değişik bir özellik vermiş. Hafızası kuvvetli. O, 20 sene öncesindeki Galatasaray- Beşiktaş maçındaki gollerin dakikalarını veya kimin attığını söyleyebilir sana.

Bir takım şirketlerin arşivleri vardır, video bankaları vardır. MÜSİAD için hepsi Ömer Bey’in hafızasındadır. Kendisinin akademisyen olması, vaktiyle de TÜSİAD’ın içinde belli görevleri almış olması, sürecin ve hayatın nasıl çalıştığına dair bilgi sahibi olması bizim MÜSİAD’ın inkişafında, gelişmesinde çok katkı sağlamıştır. MÜSİAD’ın mutfağı oydu.”

Ömer Bolat’ın Genel Sekreter adayı olarak ilk görüşmeleri yaptığı kurulda Necmi Sadıkoğlu da bulunuyordu. Sadıkoğlu onun için şunları söylüyor:

“MÜSİAD’daki çalışmalarım içerisinde en önemlilerinden bir tanesi Ömer Bolat’ın Genel Sekreterliği kabulünün benim komitem zamanında olmasıdır. İşe alınırken Ömer Bolat ile yapılan görüşmelerde, mülakatlarda bizzat ben bulundum. Benim de içinde bulunduğum ekip tarafından göreve kabul edildi. Bugün Ömer Bolat arkadaşımızın ne kadar başarılı olduğunu hepimiz biliyoruz. Genel Sekreterlik yaptıktan sonra Başkanlık da yaptı, çok önemli katkılarda bulundu.”

Alper Esen’in Ömer Bolat için tanımlaması ise oldukça farklıydı:

“Ben Ömer Bolat için asrın sahabesi diyorum. Birçok imkâna rağmen gerçekten sahabe gibi yaşamayı becerebilen çok enteresan bir adam Ömer Bolat.”

“Arkadaşlara Haber Verin Sinirleniyorum”

MÜSİAD’ın efsanevi genel sekreteri Ömer Bolat’ı, ondan sonra genel sekreterlik yapan bir başka efsane isim Nihat Alayoğlu anlatırken bir kez daha anlıyorsunuz ki, Ömer Bolat’ın birlikte çalıştığı arkadaşlarına davranışları da farklıydı. Hiçbir kalbi incitmemek onun temel ilkesiydi. Belki de sadece bu yüzden, onun hakkında hayırdan başka bir söz işitilmez kimseden. Alayoğlu, en

kızgın anlarına şahit olan yakın çalışma arkadaşı olarak, bu öfke anlarından birini şöyle naklediyor:

“Ömer Bey hakkında bir sürü anımı anlatabilirim ama özellikle unutamadığım biri var. Tüm çalışma hayatım boyunca Ömer Bey’in sesini yükselttiğine şahit olmadım. İnanılmaz derecede insan ilişkilerinde hassastır. Şu anda nedenini hatırlamıyorum, ama bir gün bir şeye çok kızmış. Beni yanına çağırdı; “Nihat” dedi, artık onu kızdıran arkadaş kimse onu hatırlamıyorum ama o sözü zaman zaman söylerim, “Bak söyle arkadaşlara kızacağım” dedi.

Ömer Bey’in kızacağını dahi haber veren bir nezaketi var.

Ömer Bey’in bir başka özelliği de şuydu: Ömer Bey bizden bir yazı isterdi. Aynısını bir başkasından da isterdi. Diyelim ki benzer yapabilecek birçok arkadaştan aynı şeyi isterdi ama herkes zannediyor ki kendisinden istedi ve birbirinden bağımsız çalışırdı. Sonuç itibariyle şu noktaya gelirdik, bizden aldıklarını derler toparlar ve Ömer Bey kendi hazırlardı.

Ben Ömer Bey’in hafızasına hayranım, İzmir’de Genel İdare Kurulu toplantısında. Kapıdan içeri girerken Ömer Bey biri ile karşılaştı. Selamlaştılar. Adam hatırlayamadı Ömer Beyi, Ömer Bey de, “Biz sisinle şu tarihte şurada şu program dolayısıyla tanışmıştık,” dedi. Tabii o adam dahil hepimiz mest olduk.”

“Önce bize imam oldu, sonra genel sekreterimiz”

Ali Rıza Yapar, Ömer Bolat’la genel sekreter olarak tanışmadan evvel, mescidde namaz için imamet yapan kişi olarak tanımış. Kendilerine namazı kıldırان kişisinin, genel sekreter koltuğunda oturan kişi olduğunu görünce şaşkınlığını gizleyememiş:

“Ömer Bolat’ın MÜSİAD’ ta bambaşka bir yeri vardır. Şimdi Genel Sekreterimiz değişecek. Genel Sekreter arıyoruz. Mecidiyeköy’de ki yerimizdeyiz o zaman. Üç tane adayımız var isimlerini hatırlamıyorum. Görüşmelere çağıracağız MÜSİAD’ın eğitim salonu aynı zaman-

da bizim mescidimizdi. O vakit tanımıyorum, arkasında namaz kıldık. O zaman o gözle de hiç bakmamıştım, yani Ömer Bolat budur diye. İlk Ömer Bolat'ı öyle tanıdım. Namaz kılarken mescitte tanıdım. Sonra Yönetim Kurulu toplantısında karşımıza Genel Sekreter olarak oturdu.

Çok emek verdi Ömer Bolat, çok samimi, çok ihlaslı, çok gayretli bir şekilde Genel Sekreterlik yaptı. Çok müthiş arşivi vardır. Bütün yabancı gazeteleri, Türk gazetelerini keser, onları tarihler, dosyalar, hepsini kendi yapar. Çokta çalışkandır.

Ömer Bolat'ın MÜSİAD tarihinde ayrı bir yeri vardır. Genel Sekreterlik döneminde de çok büyük katkılar sağlamıştır. Tabi MÜSİAD'ta da kendisini de geliştirmiştir. Zaten İKV'den gelmişti. Müthiş tarih hatırlar. İyi bir Fenerbahçelidir.

Ömer Bolat'a Avrupa Birliği'nin tarihini sorun, kömür birliğinden başlar size tarihleriyle, günleriyle katılımcıların kimler olduğuna kadar müthiş detaylar anlatır. Hafızasına her zaman hayranımdır.

Bir de mesela bir program yapıyorsak Ömer Bolat o tarihte Fenerbahçe'nin maçı olup olmadığını, o tarihte milli maç var, Fenerbahçe'nin maçı var, Galatasaray'ın maçı var, o gün toplantı yapmayalım derdi. Hiç takvime, ajandaya bakmadan program yapardı. Müthiş bir hafızası vardır gerçekten.

Sonra Başkanlık dönemi başladı, orada da hakikatten MÜSİAD'a çok katkısı oldu. Çok sevilen de birisiydi. Hem kendi işadamları camiamızda, hem camia dışındaki bürokraside, hem de siyasette hep sevilmiş bir kişidir. Hakikatten de katkıları vardır. Allah ondan razı olsun ne diyeyim. Bütün başkanlarımızın katkısı olmuştur ama Ömer Bey'in Genel Sekreterlikten Başkanlığa giden süreçte apayrı bir yeri vardır."

e-Muhtıraya ilk tepki MÜSİAD'dan

Abdullah Gül'ün Cumhurbaşkanı seçilme sürecinde oraya çıkan 27 Nisan 2007 tarihli e-muhtıra'ya ilk ve en şiddetli tepkiyi, Ömer Bolat başkanlığındaki MÜSİAD göstermişti. 28 Şubat süreci deneyimine de sahip olan Bolat ve MÜSİAD, artık krizlere

karşı deneyimliydi ve gerekli dersleri çıkarmıştı. Birinci ders, anti demokratik tüm uygulama ve söylemlere kararlı ve net bir şekilde karşı koymaktı. Ömer Bolat da bunu yaptı. Bolat e-muhtıra haberini şube başkanlarıyla birlikte MÜSİAD Genel Merkezi'nde toplantı halinde iken televizyondan öğrenmişti. Bolat, Türk demokrasi tarihi açısından son derece önemli olan tavırlarını şöyle anlatıyordu:

“2007 yılının Nisan ayının son günlerinde Cumhurbaşkanlığı seçimi için TBMM’de seçimler yapılacaktı; fakat AK Parti’nin mecliste büyük çoğunluğu olduğu için en kötü ihtimalle üçüncü turda kendi içinden bir Cumhurbaşkanı adayını seçeceği aşikârdı. Bunu engellemek için özellikle CHP ve onun arkasındaki çevreler, Nisan ayının ortalarından itibaren Cumhuriyet Mitingleri adıyla ülkemizin muhtelif şehirlerinde mitingler başlattılar. 15 gün içinde 4-5 tane büyük miting gerçekleştirdiler. O zamanki Genelkurmay Başkanı ‘Sözde değil özde laikliğe bağlı bir Cumhurbaşkanı isteriz’ gibi bir açıklama yaptı. Ortam kutuplaşmaya ve giderek gerginleşmeye başlamıştı. Bizim de MÜSİAD olarak 28 Nisan Cumartesi günü yeni genel merkez binasında, ki bir ay önce açmıştık, genel idare kurulu toplantımız vardı, Anadolu şube başkanlarımız ve genel merkez yönetim kuruluyla birlikte. 27 Nisan 2007 Cuma günüydü. Akşam 11’i çeyrek geçe civarında özel bir televizyon kanalında bir spikerin e-muhtıra verildiğini gözleri ıslı ıslı parlayarak, sevinçle anlattığını gözlemledim. Diğer kanallara baktım, onlarda da benzeri haberler verilmeye başlanmıştı.

O gece sabaha kadar gerekli istişareleri yapıp bir basın bülteni hazırladık. Sabahleyin de Genel İdare Kurulumuzu gerçekleştirdik. Kurulda da hazırladığımız bu basın açıklamamız, bildirimiz üzerinde çalıştık. Öğleden sonra daha Türkiye’de hiç kimse açıklama yapmamışken, biz bu e-muhtırayı en sert bir şekilde tevil eden, kınayan ve de olması gereken hususları kamuoyuna açıklayan bildirimizi yayınladık. 28 Nisan öğleden sonra saat 15.00 gibi de o zamanın Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek bir açıklama yapmıştı. İş dünyasında ve sivil toplum kuruluşları arasında 27 Nisan e-muhtirasına ilk sert çıkışı biz gösterdik. Bu anlamda hakikaten demokrasi adına, özgürlükler adına önemli bir çıkış gerçekleştirdiğimize inanıyorum.”

MÜSİAD'ın 27 Nisan e-muhtırasını en sert şekilde kınayan açıklaması, bizzat Ömer Bolat tarafından kaleme alınmıştı. Basın bildirisi haline getirilerek Türk kamuoyuyla paylaşılan 28 Nisan 2007 tarihli o açıklamanın tam metni şöyleydi:

“MÜSİAD Genel İdare Kurulu'ndan siyasi ve ekonomik istikrar çağırısı:

Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde Anayasa hükümleri esastır. Seçim sürecinin adresi TBMM' dir. Milli iradenin temsil yeri olan TBMM'nin kararına sahip çıkılmalı ve siyaset ile ekonomideki istikrar süreci ballanmamalıdır. Siyaset alanında doğabilecek kaos ortamının, ekonomideki hassas dengeleri bozabileceğini ve son beş yılın fedakârlıkları ile ekonomide, demokratikleşme ve AB'ye uyum sürecinde güçlüklerle elde edilen kazanımları tehlikeye düşürebileceğini hiç kimse unutmamalıdır. Böylesi olumsuz gelişmelere yol açanlar tarih önünde sorumlu olacaktır.

Milletin vekâletini alarak TBMM 'ye seçilen milletvekilleri ve siyasi partiler, millet iradesinin temsil yeri olan TBMM çalışmalarına katılmakla yükümlüdür. Kendilerini seçinle, onlardan bu sorumluluğu yerine getirmelerini beklemektedirler.

İş dünyası olarak beklentimiz, demokrasinin önünün tıkanmaması, Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinin Anayasa hükümleri doğrultusunda kesintiye uğramadan TBMM'de tamamlanması, siyasi ve ekonomik istikrar ile kazanımların baltalanmamasıdır.

Diğer taraftan, ülkemizdeki demokratikleşme ve sivilleşme sürecine, Türkiye'nin uluslararası alandaki itibarına gölge düşürebilecek, ekonomideki olumlu iç ve dış yatırım akışı süreci ile piyasaları tehlikeye düşürebilecek türden davranışlardan özenle kaçınılması gerektiği konusunda yetkililere çağrıda bulunmayı bir görev biliyoruz.”

“MÜSİAD’ı İslam’a hizmet edeceğim için tercih ettim”

Ömer Bolat hakkında söylenenlerin hiç abartısız doğru olduğunu onunla söyleşirken ben de fark ettim. Bolat, hakikaten beni etkilemişti. Hem bilgisi, hem olayları muhakemesi, hem güçlü hafızasıyla üzerimde büyük etki bırakmıştı. Ömer Bolat’ın MÜSİAD’la yolunun nasıl kesiştiğini, bir daha hiç kopmayacak olan bu bağın nasıl kurulduğunu sordum, o da bana tüm detayı ile anlattı:

“1982-1993 yılları arasında 11 yıl süreyle İktisadi Kalkınma Vakfı’nda çalıştım. Tercüman, Stajyer, Tercüman Uzman Yardımcısı, Araştırmacı ve Uzman statülerinde. Sonra da 1990 yılı Ekim ayında okul arkadaşım Mehmet Akif Şişmanoğlu, Erol Yazar Bey’le Moskova’da bir fuarda tanışmış. “MÜSİAD diye bir kuruluş kuruluyor, seni onlarla tanıştırmak istiyorum” dedi.

Nişantaşı’ndaki İlyas Restoran’da yapılan kuruluş toplantılarından birine beni götürdü. Orada Erol Yazar ve Ali Bayramoğlu’yla ayaküstü tanıştım. O görüşmede, direkt bir genel sekreterlik konuşması olmadı. Ama ben üç yıl kadar daha İktisadi Kalkınma Vakfı’nda çalışmaya devam ettim. Sonra da askerliğimi tamamladım.

Askerlik sonrasında MÜSİAD’ın 2. Genel Sekreteri olan Ömer Yazarbaşı da ayrılma kararı verince bir gün TÜSİAD eski uzmanlarından ve o tarihte 1993 Ağustos ayında Albaraka Türk’te Genel Müdür Yardımcısı olan Ahmet Ertürk beni aradı. Biz de Ahmet Ertürk’le o TÜSİAD uzmanıyken, ben İktisadi Kalkınma Vakfı uzmanıyken bir toplantı da tanışmıştık. İki kardeş kalplerimiz, gönüllerimiz birbirine ısındığı için merhabalaştık, hal hatır sorduk, telefonlarımızı paylaştık.

“MÜSİAD’ın Genel Sekreteri ayrılmış, MÜSİAD’da Genel Sekreter olarak çalışmayı düşünür müsün” dedi. Ben de, “Tabi olabilir” dedim.

Ahmet Ertürk beni Mustafa Açıkalın Bey’e gönderdi; MÜSİAD genel yönetim kurulu üyesi. Mustafa Açıkalın’ın da Mecidiyeköy’de mali müşavirlik bürosu vardı. Biz görüşmeye gittik, Mustafa Bey bize ısındı, “İnşallah sen olursun” dedi, fakat arada başka adaylar da varmış.

Yalnız bana o tarihte Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu DEİK’in genel direktör yardımcılığı ve Otomotiv Sanayicileri Derneği’nin de genel sekreter yardımcılığı görevleri de teklif edilmişti. Ben tabi her üç teklif

arasından MÜSİAD'ı kabul ettim. Kendime yakın bulduğum ve inandığım İslam davasına hizmet edeceğimi düşündüğüm için.

MÜSİAD'da Mustafa Açıkalın'dan sonra ikinci bir görüşmeyi Necmi Sadıkoğlu, Mustafa Alkan, Selahaddin Esim üçlüsüyle yaptık. Onlar sorumluymuş yeni genel sekreter arayışından. Ondan sonra beni bir akşam yönetim kurulu toplantısına çağırdılar. Orada sohbetle karışık bir soru cevap faslı oldu. Sonra da anlaştık, 1 Eylül 1993'te başladık.”

“İki başkan da dominant karakterliydi”

Ömer Bolat'ın bir özelliği de MÜSİAD'ın ilk iki başkanının döneminde de genel sekreter olarak vazife almasıydı. Dolayısıyla her ikisiyle de yakından çalışmış, onlarla MÜSİAD'ın zor günlerini birlikte göğüslemişti. Bu gerçekten yola çıkarak, ben de ona iki başkanla çalışmanın farklı yanlarını sordum. Her iki başkanı ya da her iki başkanın dönemini tanımlayacak olursa, nasıl tanımlayacağını, aralarındaki farkların ne olduğunu anlatmasını istedim. Görüşlerini büyük bir incelik ve nezaketle aktardı Ömer Bolat:

“İkisi de çok iyi donanımlı, lider karakterli, dominant karakterli kişilerdi. Biz onların kurmayı konumundaydık. Ama Üyelerle, Şube Başkanlarıyla, Şube Yönetimleriyle ilişkileri Genel Sekreter üzerinden olduğu için genel sekreterlik makamı çok önemli bir makamdı. Hem kurumun idare edilmesi, hem de üyelerle ilişkiler bakımından.

Başkan yöneten ve temsil konumunda kalır. Önemli bir hizmet ifâ ediyor.

Genel Sekreter ise idare etme ve üyelerle, şubelerle ilişkiler ve koordinasyon anlamında ve yönetim kurulu ile dernek sekretaryası arasındaki koordinasyon anlamında önemli bir vazifeyi ifa ediyordu.

Ben Erol Yazar'la 6 yıl çalıştım Genel Sekreter olarak. Benim de en verimli, en genç, dinamik olduğum, en heyecanlı dönemimdi.

Ali Bayramoğlu'la 1 yıl beraber yine çok güzel çalıştık. Ben o dönemde Ali Bey'e ısrarla özel sektörde çalışmak istediğimi, yaşıam çok geçmeden bir tecrübe kazanmak istediğimi ifade ettiğimde, Ali Bayra-

moğlu bana; “Bir şartla gidebilirsin, MÜSİAD’ın yönetim kurulunda yer almanı istiyorum” dedi.

2000 yılında Albaraka’da Genel Koordinatör Yardımcısı olarak çalışmaya başladım. MÜSİAD’da da Yönetim Kurulu Üyesi oldum ve ilk toplantıda da Ali Bayramoğlu’nun da istemesiyle Genel Başkan Yardımcısı oldum. Dış ilişkilere, fuar çalışmalarına bakardım ve ekonomik araştırmalar, ekonomik raporlardan sorumluydum.

MÜSİAD Genel Başkanlığını bıraktığım 19 Nisan 2008 ile 1 Eylül 1993 arasındaki 15 yıl boyunca MÜSİAD’ın bütün yazışmaları; bütün yazılı evrakları, Çerçevesi dergisini, raporları, pazar raporlarını, ekonomik araştırmaları, hepsini satır satır okumuşumdur, tashih etmişimdir. Sonrasında 2004 yılında 4 yıllık genel başkan yardımcılığından sonra istişareyle bizi genel başkan seçtiler.

“Bolat”ın dilinden kendi dönemi

Başkanlarla söyleşi yapmanın en riskli tarafı, kendi dönemlerini anlatırken neyle karşılaşacağınızı tahmin edememenizdir. Ömer Bey’den kendi dönemini kısaca anlatmasını istediğimde, farklı bir manzarayla karşılaşıyorum. O sanki bir başkanının dönemini değerlendirir gibi kendi başkanlık dönemini anlatmayı da başarıyordu:

“Ben çekirdekten gelen birisiyim. Gerek İktisadi Kalkınma Vakfı’n-daki ekonomik ve dış politika konularına olan ilgim ve bilgim, gerekse MÜSİAD’da 7 yıl Genel Sekreter ve 4 yıl da Genel Başkan Yardımcılık tecrübelerim sebebiyle Genel Başkanlığım da devam gibi oldu.

Fakat bu genel başkanlık döneminde siyasi baskılar anlamında rahat bir dönem geçirdiğimiz için kurumlaşmaya çok önem verdim. Bir kere ilk kararım yönetim kurulu toplantılarını salı akşamlarından salı sabahına sabah namazından sonraya çekmek oldu. Meşhur perşembe toplantılarımızı perşembe akşamlarından perşembe kahvaltıları toplantılarına çektim. Daha sonra yönetim kurulunu da perşembe toplantılarının öncesine çektim.

Bunu yapmakla bir kere zamanı çok iyi kullandık ve MÜSİAD Perşembe toplantıları adeta sanayicilerin, hükümet bakanlarının, bürokratların ve iş dünyası ve sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin bir arenası haline geldi ve medyada çok önemli bir boşluğu doldurdu, gündem oluşturdu.

Yönetim kurullarını ve perşembe toplantılarını sabaha alarak iki akşam temsil faaliyetlerimizi arttırma imkânı bulduk. Yönetim kurulu üyelerimizi ailelerine zaman ayırabilmesini mümkün hale getirdik. Hemen ilk icraatlarımızdan birisi de meslek komitelerini lağvedip onları sektör kurullarına dönüştürdük ve yeni sektör kurulları oluşturduk: enerji, sağlık, çevre gibi. Projeler destekler birimi ve AB birliği birimi kurduk.

Hem İstanbul genel merkezi hem Anadolu yıllık zirvelerini yaptık. Çünkü MÜSİAD bir taban kuruluşudur, tavan kuruluşu değildir. MÜSİAD'ın üyeleriyle olan irtibatını da sektör kurulları üzerinden ancak sağlayabilirdik ve böylece bütün Türkiye ekonomisini tanıma fırsatı bulduk.

Mesela o yıllarda 2005 yılında yayınladığımız bölgesel ve sektörel kalkınma raporu Türkiye tarihinde bir ilkti. DPT bile daha öyle bir çalışma yapmamıştı. Bizden bir yıl sonra DPT o çalışmayı yaptı. Onun dışında ekonomi raporlarına çok hız verdik. IMF ile ilişkilerin giderek azaltılması ve sonlandırılması sürecinde aktif bir rol oynadık ve 2008 yılı 10 Mayıs' ta IMF ile stand-by antlaşmalarının sona erdirilmesinde çok büyük kamuoyu gücü oluşturduk, hükümete o anlamda destek olduk.

O süreçte 2004-2008 yılları arasında Ankara Tandoğan'da ordu görevi mitingleri, 2007 yılında cumhuriyet mitingleri, 27 Nisan e-muhtırası, anayasa mahkemesi 367 kararı, cumhurbaşkanlık seçimi krizi gibi çok zor dönemlerden geçildi. AK Parti hakkında kapatma davası açıldı, 14 Mart 2008'de. Bizim dönemimiz, bir balayı dönemi değil, çok zorlu bir süreçti. Fakat biz o zorlu süreçte MÜSİAD'ın hem Anadolu'daki yayılmasını arttırarak, hem üye sayımızı genişleterek, hem sektör kurumlarımızı kurumsallaştırarak, hem komisyonlarımızı kurumsallaştırarak ve MÜSİAD'ı sadece yönetim kurulu çalışması olarak değil üyelerini de hem komisyonlar, hem sektör kurullarında çalıştırarak çok aktif bir hale getirdik.

Anadolu şubelerimizde aynı şevk ve ilhamı oraya da aşıladık. Aynı kuruluşları orada da yapılandırdık. 2006 yılında bakanlık kararıyla

kamu yararına dernek statüsü kazandık. Yine 2006 yılında İslam İşbirliği Teşkilatı'na bağlı İSEDAK'ın resmi iş forumu olarak uluslararası iş forumu kararını çıkardık. MÜSİAD Uluslararası İş Forumu kongrelerini daha da geliştirerek bu süreçte devam ettirdik.

MÜSİAD marşını bestelettik, güftesini yazdırdık kurumsallaşma adına. En önemlisi de MÜSİAD'a yeni bir genel merkez binası kazandırdık arkadaşlarımızla. O genel merkez binamız MÜSİAD'ın çıkmasını en az 10 kat yükseltti."

“Önemli olan finali güzel yapmak”

Başkanların görevden ayrılması zor olmuyor muydu? Bu soruyu Ömer Bolat'a da sordum. Ömer Cihad Vardan'ın kendisinden sonra Genel Başkan seçildiğini hatırlatarak, bu sürecin nasıl yürüdüğünü anlatmasını istedim. Tüm başkanlara örnek olacak ilkesini, bu soruyu cevaplarken dile getirdi:

“Benim bir prensibim vardı. Derdim ki; bir insanın gelişi, icraatları, geçiş süreci ve finali güzel olmalı. O anlamda benim hep derdim finali güzel yapmak oldu. Sonuçta insanlar finalleriyle hatırlanırlar, geçmişleriyle değil. Ben Başkanlık sürecimin bitmesine 6 ay kala hem Yönetim Kurulu içinden, hem Anadolu şubelerinden görev süremi uzatmak için telkinler geliyor. Arkadaşlarıma dedim ki biz kurallar neyse onu uygulayacağız. Görev süremi uzatılması çabalarına karşı çıktım ve hemen basına demeç verdim. Basına görev süremi 6 ay sonra tamamlanacağını deklere ettiğim için, artık bundan geriye dönüş olmazdı.

Süreci işlettik, sektör kurullarının büyük toplantısında, komisyonlarımızın toplantılarında, Anadolu Şube Başkanlarımızla olan ortak toplantıda yönetim kurulumuzun kendi içinde ve de MÜSİAD'ın akil insanları olan yüksek istişare heyeti içerisinde beş-altı kademede istişarelerimizi tamamladık. Bu istişarelerin hemen hepsinde Ömer Cihad Bey'in ismi ön plana çıktı.

Ondan sonra Ömer Cihad Vardan'ın çalışacağı yönetim kurulunun belirlenmesi çabalarını birlikte yürüttük. Ardından Ömer Cihad Vardan'ın çalışma döneminin programını birlikte hazırladık.

Genel Kurulun yapılacağı günlerde MÜSİAD’ın önündeki alanın genişletilmesi ve otopark çalışmaları yapılıyordu. Ben genel kurula gelirken beşte kalkmışım, altıda gittim, o otopark ve asfaltlama çalışmalarını yerinde takip ettim. Yani görevim daha bitmemişti, başkanlığımın bitmesine birkaç saat kala bile şantiye çalışmalarını denetledim.”

“3Y ile mücadele Başbakan Erdoğan’a ben söyledim”

Ömer Bolat, ekonomik konulara vakıf yönünü, iş dünyasının sorunlarını ve önceliklerini en ince ayrıntısına kadar öğrendiği MÜSİAD örgütlenmesiyle birleştiren ortaya son derece verimli sonuçlar ortaya çıktı. Teşkilatıyla birlikte Türkiye’nin sorunlarına çözüm üretmek, bunları hükümete ileterek, uygulanmasına sağlamak için çalıştı. AK Parti hükümetleriyle yakalanan fırsatı bu amaçla başarıyla kullandı. Bolat’ın girişimleriyle çözüme kavuşan konulardan bir kaç şöyleydi:

“AK Parti hükümete geldikten 20 gün sonra basın toplantımızda, Ali Bayramoğlu’nun başkanlığı döneminde bir basın bülteni yayınladık. O dönem basın bültenlerini ben hazırlıyordum. Orada yeni hükümetin görevinin üç ‘y’ ile mücadele etmek olmalıdır diye yazdım. Tarih 20 Kasım veya 21 Kasım 2002’ydi. Ali Bey bu başlığı daha alt taraflara çekti.”

Bu üç ‘y’ ile mücadele neydi? Yoksulluk, yolsuzluk ve yasaklarla mücadele. Çünkü 90’lı yılların ikinci yarısı 28 Şubat süreci Türkiye’ye ağır bir yoksulluk, ağır yolsuzluklar ve ağır yasaklar dönemi olarak nakşolmuştu. İşte AK Parti hükümeti bunlara mücadele etmeli dedim, fakat bu pek göze çarpmadı.

Daha sonra 2004 Aralık ayında, ben genel başkan iken Özbekistan’a giderken uçakta ön tarafa gittim Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan’a bu öneriyi götürdüm. Birden kafasında şimşekler çaktı ve “Bu çok güzel bir öneri” dedi.

Ömer Çelik o zaman Adana milletvekili ve danışmanıydı. Onu yanına çağırdı; “Bak, Ömer” dedi “bu kavram çok önemli, bunu kulla-

nalım.” O tarihten bu yana 11 yılda AK Parti bu mottoyu kullandı. Bu motto Arap baharının da mottosuydu.

Arap baharı niçin ortaya çıktı? Yüz milyonlarca olan insanın zalim yönetimlere, yasaklara, yolsuzluklara ve yoksulluğa, işsizliğe karşı isyanı, kıyamı olarak ortaya çıkmıştır. Bu bizim motto bence tüm İslam dünyası açısından halkların çok önemli bir beklentisidir, talebidir.”

“KEY ödemelerini biz sağladık”

Milyonlarca insanı ilgilendiren nemaların ödenmesi de MÜSİAD’ın sayesinde olmuştu. Dönemin Başkanı Ömer Bolat, bu konuyu da şöyle anlatıyor:

“2005 yılı 21 Aralık’ta biz heyet olarak Başbakanımızı ziyaret ettik. Ben orada kendilerine; “Tasarrufu teşvik nemalarını siz ödediniz 10 taksitle, yaklaşık 14 katrilyon para ödedi sabit gelirli vatandaşlarımıza hükümet. Bir de rahmetli Özal 1988’de KEY, Konut Edindirme Yardımı Fonu diye bir şey çıkardı. Topladılar bir miktar paraları, ondan sonra kayboldu gitti” dedim, “Bu enkazı da ancak siz kaldırırsınız.”

Ertesi gün parlamento grup toplantısında Tayyip Bey dedi ki; “Konut Edindirme Yardımı Fonu diye bir enkaz daha var onu da biz kaldıracamız, biz ödeyeceğiz.”

Fakat o konut edindirme yardımının izini bürokratlar iki buçuk yılda ancak bitirdiler. Sonra benim genel başkanlığımı devrettiğim genel kurulda Tayyip Bey’e ben bunu tekrardan hatırlattım, o da bürokratlara talimat verdi. Haziran 2008’de bu para ödendi. 12 milyon işçi, memur, emekli 4 katrilyon para aldı bu tasarruflu konut edindirme yardımı geri ödemesiyle.

Paradan altı sıfırın atılması, hizmet sektörünün KOSGEB destekleri kapsamına alınması, hep bu dönemin icraatları bizim önerimizle gerçekleşen uygulamalardı. Hükümet bizi dinliyordu, önerilerimizi dikkate alıyordu. Biz Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a o anlamda gerçekten müteşekkirimiz. Müspet doğru aksiyonları, doğru önerileri, müspet önerilere mutlaka dinliyor ve kulak veriyorlardı. Böyle dolu dolu bir dönemi geride bıraktık.”

Bolat'ın gözünde 25 yılın unutulmazları

MÜSİAD'ın 25 yılının unutulmazlarını da soruyorum Ömer Bolat'a. Daha doğrusu unutamadığı hatıralarını anlatmasını istiyorum. O bana 25 yılın özetini yapıyor. O gelişmelerini ve unutulmazları birbiri ardı sıra sıralarken, tüm olaylar benim de gözlemin önünden bir film şeridi gibi geçiyordu:

“O kadar çok ki hangi birini söyleyeyim. Anadolu'ya gittiğimiz genel kurul ve iftar toplantılarını unutmak mümkün değil. Avrupa'ya gittiğimizde Avrupa MÜSİAD toplantılarını unutmak mümkün değil. Mesela 2006 yılında 4 ülkeye iftara gittim. MÜSİAD başkanı sıfatıyla Almanya, Hollanda, Danimarka ve İsveç'e gitmiştik. Sabah sahur Hollanda'da yapıp çıktık, Almanya'ya giriş yaptık, Almanya'dan Danimarka'ya geçtik, Danimarka'dan İsveç'e vardık. Yaklaşık 10 saat içinde 4 ülkeyi geçtik. Bunun dışında 90'lı yıllarda genel sekreterken Erol Yarar Bey'in genel başkan sıfatıyla yaptığı toplantılarda ben her seferinde sabahlara kadar dernekte kalırdım. O basın bültenlerini basın müşaviri arkadaşımızla beraber hazırlardık. Sabahleyin basın toplantısına metni hazır hale getirirdik.

Bir keresinde BEDAŞ dağıtım ihalesi vardı Nisan 97'de. Hiç unutmuyorum Pazartesi, Salı, Çarşamba günü hiç uykusuz 72 saat sabahlara kadar çalışıp ihale teklif metnini hazırlamıştık. 72 saat uykusuz olarak Ankara'daki ihaleye yetişmek için arabaya atladık. 150-200 metre içerisinde ben uyuyakalmışım. Ama ihaleye öğleden sonra Ankara'ya yetişmiştik.

Sonra MÜSİAD'ın basın toplantısını 28 Şubat sürecinde polislerin gelip izinsiz basın toplantısı yapıp baskı kurmaya çalıştığı günleri hatırlarım. Sultanahmet'te suç duyurusunda bulunmaya gittiğimiz günleri hatırlarım.

Hiç unutamam 1997 MÜSİAD Fuarı IBF kongresini yaptığımızda 28 Şubat postmodern darbesi amacına ulaşmış ve Refahiyol hükümetini devirmişti. Anasol-D Mesut Yılmaz hükümeti üç-dört aydır iş başındaydı. O MÜSİAD Fuarı CNR iki salonda yapılmıştı. Yani iğne atsanız yere düşmezdi. İnsanlar sırtları birbirlerine sürtünerek ancak yürüyebiliyorlardı. Vatandaşlarımız adeta direnişin sembolü gibi MÜSİAD Fuarı'na akın akın geliyorlardı. Yeşilköy Havalimanı'nın yolları, kavşakları tıkanmıştı.”

Rüştünü ispat etmeden kitleselleşmeyen MÜSİAD

*MÜSİAD’ın tarihiyle özdeşleşen çalışma hayatı sebebiyle
Ömer Bolat’tan geriye dönüp baktığında MÜSİAD hakkında ne
söyleyebileceğini soruyorum. Bolat, 25 yılı 4 kategoriye ayırarak
anlatıyordu:*

“Şimdi şöyle MÜSİAD büyük bir heyecanla ortaya çıktı. 90-93 MÜSİAD için bir ilk çıkış ve kimlik bulma ve kendini ispat etme dönemi-
miydi. 93-97 arası yine kamuoyuna kendini kabul ettirme ve yükselme
dönemiydi. 97-2002 arası MÜSİAD için direnme ve tutunma dönemi-
ydi. 2003-2008 arası kurumsallaşmasını tamamlama dönemi-
ydi. 2008-2015 arası da kitleselleşme dönemi-
ydi. Yani öyle diyebilirim.”

*Ömer Bolat, MÜSİAD’ın kuruluşunda ve çalışmalarında Allah
rızasının son derece belirleyici bir özellik olduğuna inanıyordu. Bu
heyecan içinde MÜSİAD’ın geleceğine ilişkin görüşlerini benimle
şu şekilde paylaşıyor:*

“Bundan sonrası bence bu kitleselleşmeyi ve kurumsallaşmayı bera-
ber götürerek kökleşebilir diyebiliriz. Yani kitleselleşme ve kurumsal-
laşmayı beraberinde götürerek ne diyelim lider kuruluş olma hedefini
görmemiz lazım.

Şimdi MÜSİAD’ın en büyük özelliği Allah rızası için fedakârca
ve çok çalışmak. Hepimizin bir biyolojik ailemiz var, bir de MÜSİAD
ailemiz var. Biz böyle çıktık yola. MÜSİAD’ı bugüne kadar taşıyan,
başarıya ulaştıran en önemli faktörler bunlardı. Cenab-ı Allah’ın rızası-
nı kazanmak için çok çalışmak, dava şuuruna sahip olmak, fedakarlık
yapmak, kurumsallaşmak, yeniliğe açık olmak, özgün ve orijinal ça-
lışmalar yapmak ve teşhis ve tedavi yani çözüm odaklı, öneri odaklı,
bilimsel odaklı çalışmalar yapmaktır. MÜSİAD bu şeyler ayrıldığı
takdirde bu düsturlardan ayrıldığı takdirde daha çok inşallah bayrak
yukarılara taşınacaktır diye düşünüyorum. O yüzden kitleselleşmeyle
kurumsallaşmanın beraber gitmesi ve MÜSİAD ‘ı MÜSİAD yapan ger-
çek faktörler unutulmaması gereken en önemli şeyler bunlardır. Onlar
unutulduğu takdirde Allah korusun kitleselleşirsiniz ama altı boş bir
kitleselleşme olur.”

“Hazırlanın yeni merkeze taşınıyoruz”

MÜSİAD’ın artık faaliyetleri için yeterli gelmeyen, büyüyen bedene dar gelen Mecidiyeköy’deki binadan taşınması 1998’de gündeme geliyor ilk kez. Gündeme taşıyan ise Ali Bayramoğlu idi. Bayramoğlu, biraz da iç geçirerek, başarısızlıkla sonuçlanan bu girişimiyle ilgili şu bilgileri veriyor:

“MÜSİAD Genel Merkezi’ni müstakil bir binaya taşıma fikri hep vardı. 1998 yılında genel başkanlığım dönemimde şu anda MÜSİAD Genel Merkezi olarak kullanılan binanın yan tarafındaki yeri gördüm. Arkadaşları davet ettim, “Şu arsayı MÜSİAD’a alalım hemen. Fiyatı da uygun. İmkânlarımız olduğu ölçüde bunu kademeli kademeli sonra yaparız. Burası çok gelişecek önemli bir bölgedir” dedim.

O zaman burası Haliç, kokusu hâlâ devam ediyor. Doğru dürüst yol da yok o zaman. Böyle yeşillik falan yok. Buralar hep bataklık. Erol Bey dedi ki: “Ne işimiz var o bataklığın içerisinde! Orası mı yer olur.”

Ben de “Yarın bir gün burası değerlenince bunu sana hatırlatırım” dedim. O zaman biz karar vermekte geciktik. O yeri başkası aldı. Sonra benim başkanlık dönemim bitti. Artık Mecidiyeköy’deki yerimiz yetmiyordu. Müstakil bir yere hakikaten ihtiyacımız vardı. Ömer Bey bu noktada çok emek harcadı. Yusuf Cevahir de çok koşturdu. Böylelikle 2007 yılında şu anki binaya taşındık. Fakat artık burası da yetmiyor.”

Ömer Bolat da iş dünyasının müstakil örgütü MÜSİAD’ın müstakil bir yere taşınması fikrinin hep var olduğunu altını çiziyor. Yeni mekan için çalışmalar, üyelerin de teşvikiyle Bolat döneminde hızlanıyor ve kısa bir süre içinde de başarıyla sonuçlandırılıyor. Bolat, yeni mekanla ilgili gelişmeleri şöyle anlatıyor:

“90’lı yıllarda da bu fikirler hep vardı. Arkadaşlarımızla çok gayret ettik hep beraber. Fakat benim genel başkanlığım zamanında Mecidiyeköy bize iyice yetmez olmuştu. Artık bu dönemde bir genel merkez kazandırmalıyız fikri bende çok kuvvetlice oluşmuştu.

Bazı arkadaşlarımız Eyüp Akdağ gibi, Yusuf Cevahir gibi, Mustafa Albayrak gibi birçokları; “Bu dönemde yaparsak yaparız, senin üyele-
rin üzerindeki etkin yüksek, gel bu işi başlat iki üç senede bitirelim” diye de bir teşvik ettiler.

Ondan sonra üyelerimizi ziyaretlerimizde baktık ki bu konuda ilgi var. Onun üzerine biz de çabalarımızı arttırdık. Bir arsa temin edildi. Bu arsanın borcu bazı üyelerimizden toplanarak ödendi. Arsayı bulduktan sonra hafriyat çalışması başladı. Yusuf Cevahir başkanlığında bir komisyon oluşturduk. Rahmetli Musa Kazım Koca, Eyüp Akdağ, Abdurrahim Zengin ve Hikmet Köse de yer aldı. Yusuf Cevahir başkanlığındaki bu ekip inşaatı A'dan Z'ye tamamlanmasında yardımcı oldular. Ben de başkan olarak para topladım ve bu inşaatın finansmanını sağladık.

Hamdolsun arsanın alımıyla projenin bitirilmesi 2 yılda tamamlandı. 24 Mart 2007' de biz o binaya geçtik. Ben başkan olarak o binada sadece bir yıl çalışabildim. Ama Allah'a çok şükür, amaç hasıl oldu. En az 40-50 sene MÜSİAD'a hizmet edebilecek güzel bir genel merkez binasına kavuştuk.”

“Büyüyen Türkiye’nin yüz akıdır MÜSİAD”

MÜSİAD’ın etkin ve güçlü, köklü ve yaygın bir dernek olarak kurumsallaşmasının simgelerinden biri de, kurumsal bir marşsa sahip olmasıydı. 3. Dönem Genel Başkanımız Ömer Bolat bu konuyu gündemine aldı. Yeni Genel Merkez Binasına taşınmaya hazırlanırken bir MÜSİAD marşı içinde çalışmalar başladı. O dönemin Genel Sekreteri Nihat Alayoğlu, marşın yazılmasının kurumsallığın bir nişanesi olarak ortaya çıktığına işaret ederek şöyle konuşuyor:

“Ömer Bey’in başkan olduğu dönemde yeni binamız ile birlikte kurumsallığın nişanesi olarak bu marş fikri ortaya çıktı. Yönetimde konuşuldu. Tabi bende bu işi km yapabilir diye düşünmeye başladım. Olcay ağabeyle, Allah rahmet eylesin, Olcay Yazıcı araştırmalar ve yayın komisyonumuzda çalışıyordu. Tabi o şiir yazardı ve bunları sürekli bizimle paylaşırdı.

Şimdi MÜSİAD marşıyla ilgili olarak böyle bir marş yazalım fikri ortaya gelince, tabi kime yazdıracağız marşı? İşte birçok isimler ortaya atıldı. Ben Ömer Bolat’a dedim ki; “Ömer Bey biz bu marşı Olcay Ağabey’e yazdıralım. Yani onun kalemı çok güçlü.” Ömer Bey, “Olur” dedi ve Olcay Ağabey de muhteşem bir ürün çıkardı.

Özcan Tokel de marş konusuna değinirken, Nihat Bey ile benzer şeyler söylüyor:

“MÜSİAD Marşının olması da Ömer Bey’in fikriydi. Olcay Bey destek oldu. Olcay Bey şairdi, bizim Yayın Koordinatörlüğü’nde idi.”

Söylendiği gibi Olcay Yazıcı, şairdi, ama başka vasıfları da vardı. Sözgelimi, gazeteciydi, yazardı. Dostları onu dava adamı, mütefekkir ve vakıf insan olarak da nitelendiriyorlardı. MÜSİAD, meslek hayatında onun için ikinci bir yuva olmuştu. Burada “tashihle, redaksiyonla, editörlükle ilgilendi. Yazı yazdı. Yazdı, çizdi, okudu.” Yetiştirdiği her iş ile ilgilendi.” Nihayet marş fikri ortaya çıkınca, sözlerini yazacak kişi olarak, ilk akla gelen isim oldu. Bu marşta o da tüm birikimini konuşturdu. Bittiğinde ise tüm Yönetim Kurulu üyelerinin takdirini gördü. Özcan Tokel, onun yazdığı sözler üzerinde “sadece ufak geçişler yapıldığını” anlattı ve güftenin kesinleşmesiyle bir sonraki aşama olan bestelenmesine geçildiğini söyledi:

“Birkaç versiyon beste yapıldı. Bunlar arasında Mehter Marşına benzeyen, benzemeyen de vardı. Yönetim Kurulu, ortak kararlar, şu an kullanılan marşın kabul edilmesine karar verdi.”

Yönetim Kurulu’nca seçilen MÜSİAD marşının bestesini, rock ve new wave müziğinin ünlü ismi Ömer Ahunbay yaptı. Ömer Ahunbay ile MÜSİAD’ı buluşturan isim ise, reklamcılık sektöründe faaliyet gösteren, MÜSİAD’ın eski yönetim kurulu üyesi İlhan Soylu’ydu.

Marş, ilk kez, 15 Nisan 2007 Cumartesi günü yapılan 15. Olağan Genel Kurul Toplantısı’nda tanıtılarak, katılımcılara dinletildi. Ayrıca gazetelerde çıkan genel kurul haberlerinde de “Genel kurulun bu yılki sürprizi 16. yıl anısına bestelenen MÜSİAD Marşı olacak” diye tanıtıldı. Sonuçta, kurulduğu yıldan itibaren Türkiye gündemine damgasını vuran ve daima öncü rol oynayan MÜSİAD, 16. yıl anısına bestelenen marş ile de öncü olma vasfını sürdürdü.

MÜSİAD Marşı

Yüksek teknolojiyle
Güzel ahlâk terkibi
Doğdu yurdun ufkundan
MÜSİAD, güneş gibi.

Ahi Evran töresi
Hür teşebbüs rûhunun
MÜSİAD, güvencesi
Güçlü Anadolu'nun.

Medeniyet idraki
Ebedîyet fikri var
MÜSİAD, bu toprağa
Kök salan, ulu çınar!

Yerliden evrensele
Erdemli, saygın duruş
Emekle gerçekleşti
İktisâdî kurtuluş.

Memleket sevdasına
Sembol olan soylu ad
Büyüyen Türkiye'nin
Yüz akıdır MÜSİAD!

Olcay Yazıcı

ATOM KARINCA: ÖMER CİHAD VARDAN

MÜSİAD’da Ömerler dönemi, Ömer Cihad Vardan ile devam etti. Bolat ile halef-selef olan Vardan benim hayatımda diğer başkanlardan farklı bir yere sahip. Çünkü MÜSİAD’da göreve ben onun döneminde başladım. Ben onunla tanıştığımda o MÜSİAD Başkanı idi. Onunla ilk tanışmamda söyledikleri hâlâ kulaklarımdadır:

“Adın ne senin?” diye sormuştu.

“Adem Başkanım.”

“Hadi bakalım” demişti hızlıca, “MÜSİAD bir okuldur unutma, üniversite bitti, okul hayatım bitti diye düşünme, okul hayatın yeni başlıyor.”

Ömer Cihad Başkan’la iki güzel yılı birlikte geçirdik. Ömer Bolat ile başlayan kitaplı başkanlar kervanına o da, “Cihad ve MÜSİAD” kitabıyla katıldı. MÜSİAD’da geçirdiği günleri çok güzel bir dille kaleme aldığı bu eserinde anlattı. Onun isteği üzerine, ben de Vardan’ın başkanlık döneminde yaşanan olaylarla ilgili gelişmelerde bu kitabı kendime referans aldım. Varsaydım ki, yoğun iş programı sebebiyle bana vakit ayıramayan Başkanım, kitabı vasıtasıyla konuşuyor benimle!

Ölümünden gayri mazeret yok!

Ömer Cihad Vardan, MÜSİAD’la tanışmasını anlatırken, ortaya çıkıyor ki, kuruluşundan 5 yıl sonra yer almış Dernek çalışmalarında. İki başkan birden, Erol Yazar ve Ali Bayramoğlu birlikte davet etmişler onu MÜSİAD’a:

“1995 yılında ise Yönetim Kurulu’nda çalışmaya davet edildim. Kurucu Başkanımız Erol Yazar Bey ve Teşkilatlandırmadan Sorumlu Genel Başkan Yardımcımız Ali Bayramoğlu Bey beni Yönetim Kurulu’nda görmek istediklerini söylediler, ama ardından da şunları eklediler: “Burada hem zamanını hem de paranı harcayacağını unutma! Her hafta yönetim kurulumuz var, birinci derece yakın ölümü veya görevlendirme gibi sebepler hariç yönetim kuruluna devam zorunlu. Bunları yapabilecek misin?”

Ben bu davete oldukça sevinmiştim, ama kesin cevabı verebilmek için yakınlarımla istişare etmem gerektiğini söylemiştim. Daha sonra özellikle babamın da desteği ile yönetim kurulu üyeliği teklifini kabul ettiğimi söyledim ve bilahare yapılan genel kurulda seçilerek çalışmaya başladım.

O günden bu yana Erol Bey ile dört yıl, Ali Bey ile bir yıl ve daha sonra da Ömer Bey ile de dört yıl olmak üzere dokuz yıl yönetim kurullarında çalıştım. Başkan seçildikten sonra komite, komisyon görevleri hariç, MÜSİAD’ın yönetiminde son dört yılı da Genel Başkan olmak üzere toplam on üç yıl görev almış bulunuyorum.”

“Seçilen ilk başkan yardımcısıyım”

Vardan’ın verdiği bilgiye göre, başkan tarafından hazırlanan listeye başkan yardımcısı olmamıştı. O, Yönetim Kurulu tarafından seçilerek başkan yardımcılığı vazifesine getirilmişti. Bir diğer özelliği ise kendinden önceki 3 başkan ile birlikte çalışma fırsatı bulan nadir kişilerden biriydi:

“MÜSİAD’ın benden önceki 3 başkanının her birinin döneminde de de Genel Başkan Yardımcısı olarak görev yapma şansını elde ettim. Hatta MÜSİAD’ın yönetim kurulu tarafından seçilen ilk Başkan Yardımcısı

da ben oldum. Diğer Başkan Yardımcılarımız, Ali Bayramoğlu, Natık Akyol ve Şekib Avdagiç tabii Başkan Yardımcısı gibiydiler.”

“Eşimden beni MÜSİAD’ a istediler”

Vardan, MÜSİAD yönetiminde yer almasını ise Ömer Bolat’ın ziyaretiyle öğrenmişti. Bir anlamda Bolat, MÜSİAD’ın iki ağır topunu daha, Murat Yalçıntaş ile Hasan Büyükdede’yi yanına alarak Vardan’ı evinde ziyaret edip görevi teklif etmiş, daha doğrusu Vardan’ı eşinden MÜSİAD’a istemişti. Allah’tan Bayan Vardan, başlık parasını yüksek tutmamıştı:

“MÜSİAD’ da yer ve mevki önemli değildir. Asıl olan ülkeye hizmet bağlamında MÜSİAD ruhunu taşımak ve görev verildiği her noktada hizmet etmeye çalışmaktır. Hiçbir zaman göreve talip olmadım, verdiklerine de itiraz etmeden yerine getirmeye çalıştım. Bu düstur sadece benim için değil, aynı zamanda yönetimlerde çalışan tüm arkadaşlarımız için geçerli bir prensiptir.

Dr. Ömer Bolat, Genel Başkan olmadan önce yapılan istişareler sonucunda kendi ismi üzerinde mutabık kalındığında bir gün Hasan Büyükdede ağabeyimiz ve Murat Yalçıntaş kardeşimiz ile eşleri de yanlarında olduğu halde evimize geldiler. Murat Bey daha İTO Başkanı seçilmemişti ve AK Parti İstanbul İl Başkan Yardımcısı idi. Hasan Bey de MÜSİAD yönetimindeydi.

Ömer Bey’in bizi ziyaretinin asıl sebebi, yeni dönemde onun kadrosunda yer almamızı arzu etmeseydi. Dolayısıyla bir bakıma bizim eve gelip, eşimden beni MÜSİAD’ a istedi. Sadece beni de değil, Hasan Bey’i de kadroda görmek istiyordu. Ömer’i kendi kardeşim gibi severim, onun da beni sevdiğini çok iyi biliyorum. Onu kıramadım ve “Ancak senin görev süren de seninle beraber olurum, seninle gelir, seninle giderim” dedim. Ama yine evdeki hesap, çarşıya uymadı.”

Koltuk savaşı yerine diğerkâmlık yarışı

MÜSİAD’a insanların koltuk sevdalısı olmadığını anlatıyor Ömer Cihad Vardan. Hatta, eşine az rastlanır bir şekilde, herkesin bir diğerini hangi görev söz konusu ise o göreve daha fazla layık gördüğünü anlatıyor. Hem de başından geçen bir olayı örnek vererek:

“Dört yıllık bir sürenin ardından, yönetime tekrar seçildikten sonra, sıra görev dağılımına gelmişti. Benim daha önce Genel Başkan Yardımcılığı görevi yapmış biri olarak tekrar aynı pozisyondan devam etmem gerektiğini düşünülebilirdi. Ancak öyle olmadı. Yapılan seçimde, ben ve Mehmet Nuri Görenoğlu Bey, aynı sayıda oy aldık. Nuri Bey görevi bana, ben de ona bıraktım. Nuri Bey bu görevi benim almam noktasında çok ısrar etti, ancak ben onun hakkı olduğunu düşündüğüm için kesinlikle kabul etmedim ve Teşkilatlanma Komisyonu Başkanlığı ile göreve devam ettim ve bilahare sonraki dönemlerde Genel Başkan Yardımcılığı görevine getirildim. Bu örnekte olduğu gibi ne ben, ne de diğer arkadaşlarımızdan hiçbirisi, MÜSİAD’ da bir koltuk savaşı içinde olmadık. Bizden hangi görev beklendiyse onları yapmaya çalıştık.

Şimdi geriye dönüp bakınca, tam bir diğerkâmlık yarışı yapmışız, diye düşünüyorum.”

Yeni bir insan modeli önerisi

Vardan, MÜSİAD’ın birikiminin Türkiye’nin birikimi olduğuna inanıyor. Aynı şekilde MÜSİAD’ın Türkiye’nin sosyal ve ekonomik anlamda önünü açan raporlarına özel bir önem veriyor. Belki de bu yüzden onun dönemi raporlar dönemi olarak anılıyor. Ona göre, bu raporlar Türkiye’nin birçok alanda müzminleşmiş sorunlarına çözüm yolları üretmekle kalmıyor, aynı zamanda büyük ve güçlü devlet olmanın yol işaretleri olma vasfı da taşıyordu. Belki de bu yüzden Vardan’ın heyecanlandıran en önemli konu, MÜSİAD’ın araştırma raporlarından bahsetmek oluyordu:

“Yine özgün bir çalışma olarak “İş Hayatında İslam İnsanı” raporu-

muza hatırlatmak isterim. Bu çalışma, Prof. Dr. Hüner Şencan tarafından Aralık 1994’ te kaleme alınmış ve o gün için kapitalizmin geldiği nokta itibarıyla oluşturduğu sıkıntılara karşılık yeni bir model önerilmiştir. “Homo economicus” insan modeli yerine “homo islamicus” insan modelinin (İslam insanı modeli) ciddi bir alternatif olduğu söyleniyordu.

O günkü adıyla Araştırmalar ve Bilgi Bankası Komisyonu Başkanlığı döneminde yayımladığımız raporlardan ikisi hakkında bilgi verecek olursam, ilk olarak “2000’li yıllarda Türkiye’nin Enerji Politikası” ve ikinci olarak da “Pamuk Birliği” raporlarından bahsetmem gerekir.

MÜSİAD ülkenin gelişmesine bağlı olarak o günden bugünleri işaret ederek Enerji Politikaları raporunda, alternatif kaynakların kullanılması ve özellikle nükleer enerjiye geçilmesini tavsiye ediyordu. Eğer nükleerle ilgili kararlar o günlerde alınmış olsaydı, bugün biz belki yurtdışına milyarlarca dolar ödemekten kurtulacaktık.

Diğer önemli rapor diye bahsettiğim “Pamuk Birliği” raporunda ise, nasıl Avrupa Birliği’nin temelinde demir-çelik birliği var idiyse, pamuk bağlamında oluşturulacak olan Türkiye, Mısır, Pakistan, Türkmenistan gibi ülkelerin ekonomik bakımdan gelişmesine büyük katkı sağlayacağını işaret ediyordu.

Bugünlerde gündeme gelen “Kıdem Tazminatı Fonu” oluşturulması önerisi de MÜSİAD’ın 22 numaralı raporunda daha sonra Müsteşarlık yapan Yusuf Balcı ve Halis Yunus Ersöz tarafından 1997’de kaleme alındığı şekliyle yer alıyordu.

Sonuçta, bugüne kadar “21. Yüzyıla Girerken Dünyaya Genel Bakış”, “21. Yüzyılda Türkiye’nin Hedefleri”, “İslam Ülkeleri Arasında Ekonomik İşbirliği” ve “Doğu ve Güneydoğu’da Anadolu Bölgelerine Yönelik Sosyoekonomik Kalkınma Önerileri” gibi 76 rapor hazırlandı ve çeşitlenerek hazırlanmaya devam ediliyor.

Belki bu noktada 01.12.2011 tarihinde kamuoyuyla paylaştığımız “Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Önerisi” çalışmamızdan da bahsetmem gerekir. Bu çalışma, daha önce 2000 ve 2008 yıllarında görüş niteliğinde yaptığımız 2 çalışmadan daha farklı bir eser oldu. Öyle ki, bu dönemde birçok kişi ve kuruluş, “Anayasa şöyle olsun, böyle olmasın, içinde şu maddeler bulunsun, bunlar bulunmasın” diyerek sadece birkaç noktaya ilişkin görüşlerini belirtirlerken, biz olması gereken Anayasayı tam bir

metin olarak hazırladık. Bu çalışmayı başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere ilgili tüm mercilere sunduğumuzda, henüz böyle bir çalışmanın benzerinin olmadığını görmek bizi menün etmişti.

Bu araştırma raporları içinde her yıl hazırladığımız ve yılın ekonomik verilerinin değerlendirilerek bir sonraki yıla yönelik tahmin ve önerilerin sunulduğu MÜSİAD Ekonomi Raporları artık bir klasik haline gelmiştir.”

Bolat’ın temayül yoklamasından Vardan çıktı

Başkan Bolat’ın görev süresinin sonuna yaklaşılrken, kimin Başkan olacağı sorusu önem kazanmıştı. Ömer Bolat, MÜSİAD’ın istişare mekanizmasını işletti. Önce Yönetim Kurulu’ndan başlayarak, Komite ve Komisyonlar, Şube Başkanları ve Yüksek İstişare Heyeti ile ayrı ayrı bir araya geldi. Onlarla temayül yoklaması yaptı. Tüm yoklamalarda tek bir isim öne çıkıyor gibiydi. Temayülden çıkan Ömer Cihad Vardan’ın önünde şimdi tek bir engel vardı. Önemli olan bu engeli aşmaktı. O süreci, daha sonra kendisi şöyle kaleme alacaktı:

“İşte o yoklamanın bir yerinde ibrenin bana doğru yöneldiğini, genelde benim ismim üzerinde bir mutabakat oluşmaya başladığını hissetmiştim. Onun üzerine, eşimle konuşmaya ve onun görüşünü almaya karar verdim. Çünkü benden böyle bir görev beklenecekse, benim de cevabım olmalıydı.

Eşime “MÜSİAD’ın yeni Başkanının seçilmesiyle ilgili istişareler, yoklamalar yapılıyor ve sanki benim ismim üzerinde bir mutabakat oluşuyor. Böyle bir şey olur da bana fikrim sorulursa, senin bu konuda düşüncen ne olur?” diye sordum. O da bana olumlu cevap verdi.

Onun müsaadesini aldıktan sonra, işimde ortaklarımla, yani dayılarımla görüştüm. Akabinde babamla da görüştüm. Bilahare, iş çevremle de durumu istişare ettim. Tüm istişarelerden de olumlu sonuç çıkınca, bende de olumlu fikir oluşmaya başladı.

Öte yandan, MÜSİAD bünyesi dâhilinde yapılan tüm istişareler de

benim ismim üzerinde mutabakat sağlanıp, bana konuyla ilgili fikrim sorulduğunda, ben de Ömer Başkanımıza olumlu cevap verdim ve süreci büyük ölçüde tamamlamış olduk.

19 Nisan 2008 tarihinde yapılan ve Sayın Başbakanımızın da katıldığı MÜSİAD Genel Kurulu’nda Ömer Bolat Başkanımız görevi tamamlıyor ve ben de MÜSİAD’ın 4. Başkanı olarak seçiliyordum.”

Atom Karınca’nın sırrı!

Ömer Cihad Vardan özellikle MÜSİAD camiasında isminden çok lakabıyla tanınır. Lakâbı ise durmak dinlenmek bilmeksizin çalışmayı simgeleyen Atom Karınca’dır. Peki Vardan’a bu lakabı kim layık görmüştü? Kendisi de atom karıncaların piri olan bir başka isim, Ömer Bolat’tı Vardan’ın lakabını takan. Bolat, neredeyse Ömer Cihad Vardan ismini unutmuş, gittiği her yerde o dönem yardımcısı olan Vardan’ı, “MÜSİAD’ın atom karıncası” olarak tanıtıyordu:

“Ömer Bolat beni hep “MÜSİAD’ın Atom Karıncası” olarak tanıtır, herkese de öyle lanse ederdi. Genel itibarla hızlı düşündüğüm, hızlı konuştuğum, hızlı hareket ettiğim ve hatta hızlı araç kullandığım; ilkokul olduğu gibi bir bakıma yerimde duramadığım için olsa gerek Ömer bana böyle bir lakap takmıştı. Allah ondan razı olsun, tüm başkanlık dönemimde ilk günden bugüne kadar hep bana destek oldu. Söylediği önemli bir cümleyi sizinle paylaşayım:

“Bu dernek eğer ileriye giderse, ben de herkesin gıpta ile baktığı bir dernekte başkanlık yapmış olma şerefini elde edeceğim, aksini düşünmek dahi istemiyorum.”

İşte bu sözleriyle derneğin ileri gitmesi için başkanın başarılı olması gerektiğini biliyor ve elinden geldiği kadar yardımcı oluyordu. Allah ondan razı olsun. Aslında hep beraber güzel bir Yönetim Kurulu da oluşturmuştuk. Ben her zaman, Yönetim Kurulu’nun oldukça önemli olduğunu düşünürüm. Eğer size, yardımcı olabilecek güzel insanlar varsa işiniz o denli kolaylaşıyor.”

Fırtınalı Dönemde Başkan Olmak

Vardan, Ömer Bolat'tan başkanlık bayrağını teslim aldığında Türkiye içeride ve dışarıda büyük krizlerle boğuşuyordu. Bir yandan e-muhtıranın devam eden etkisi, diğer yanda AK Parti'ye açılan kapatma davası, öbür tarafta ise kapıyı çalmakta olan küresel finans krizi ve diğerleri... Bir anlamda fırtınalı denizde MÜSİAD gemisi kaptan değiştirmişti. Aslında MÜSİAD oldukça şanslıydı. Çünkü geminin kaptan köşküne geçen Vardan, 9 yıllık büyük bir deneyime ve daha önceki 3 başkan ile birlikte çalışmanın verdiği vizyona sahipti. Hakikaten de öyle oldu, fırtınalı sularda MÜSİAD gemisi, sadece kendisini güvenli limanlara erdirmeyi, ülkeyi de selamete çıkaracak çalışmalar gerçekleştirdi:

“19 Nisan 2008 öğleden sonra, görev devralınmış, sorumluluk biza-tihi bana geçmiş, önemli bir süreç başlamıştı. Çünkü Temmuz 2007'de seçimi kazanan AK Parti tekrar tek başına iktidar olduktan sonra ülkede istikrarın devam edeceğini düşünürken, 2008 başında açılan kapatma davası nedeniyle ortam yine belirsizlikle karşı karşıya idi.

Bütün yaşamımız boyunca gördük ki, ekonomi belirsizliği sevmiyor. İnsanlar eğer yatırım yapacaklarsa, ülkede güven ve istikrarın sürmesini istiyorlar. Bu iki kelime hakikaten sihir gibi bir şey: “Güven ve istikrar.” (Daha sonra bu iki kelime AK Parti'nin seçim sloganı da olacaktı.)

Türkiye, 2002 sonrasında yakaladığı siyasi istikrarın ardından, ekonominde de önemli bir istikrar yakalamış, doludizgin gidiyordu. 2007 başındaki Cumhurbaşkanlığı seçimi ile ilgili baş gösteren sıkıntılı süreç de tamamlanmıştı. Hepimizin beklentisi, bu süreçte duraklayan ekonominin seçim sonunda ortaya çıkan tabloyla birlikte tekrar yükselmesi-ydi.

Ancak, iktidar partisi hakkında açılan kapatma davası, iyileşme ümidi içinde olan ekonomide yeni bir belirsizlik ortamının oluşmasına sebebiyet verdi. Yıllar sonra ülkede önemli bir büyümeyi gerçekleştiren AK Parti kapatılacak mıydı? Aslında mantıken düşündüğünüzde, böyle bir şey olamamalıydı. Olmasını gerektiren bir şey de yoktu. Ama Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya, 14 Mart 2008'de açtığı davayla daha üzerinden 10 ay bile geçmemiş olan bir genel seçimde halkın hemen hemen iki kişiden birinin oyunu alarak iktidar olan AK Parti'nin kapatılmasını talep ediyordu.

Böyle bir olay, ülkenin demokrasisi adına 367'nin ardından yeni bir kaos demektir, yeni bir darbe demektir. Ayrıca ekonomide tekrar 2002 öncesine dönme ihtimali demektir.

İşte, ben böyle bir dönemde Başkanlığa başladım. Hayırlı olsun...

Ömer de bana, "Allah yardımcın olsun, zor bir dönemde görev aldın, işin çok zor" diyordu. Ben de ona "Unutma, benim adım Cihad, hayatta her zaman mücadele ettim, inşallah bu dönemin de üstesinden gelirim" demiştim."

"Meğer kalp krizi geçiriyormuşum..."

Ömer Cihad Vardan'ın yoğun iş temposuna birkaç gün ara vermesine yol açan kalp krizini soruyorum. Anlattıklarında şu çıkıyordu ortaya. O gün Ankara'da başlayıp İstanbul'da devam edecek olan görüşmeler, toplantılar ve iş trafiği ile dolu idi. Vardan Başkan, Başbakan Yardımcısı Ali Babacan ile başlayan toplantı yoğunluğunun arasına bir de kalp krizi almıştı. Hepsi o kadar. Müdahaleden sonra da kaldığı yerden devam edecekti. Çünkü "atom karıncalar" çalışmadan edemezdi:

"2 Şubat 2010 günü Sayın Babacan sadece bazı STK Başkanlarını çağırdığı özel Ekonomi Koordinasyon toplantılarından birine gitmiştim. Toplantı öğlen civarı başlamış ve devam ediyordu. Saat 16.00 sularında ben Sayın Babacan'a toplantıyı ne zaman bitirmeyi planladıklarını sordum. O da bana uçağımın kaçta olduğunu sordu. Ben de 18.30 dedim. Bana " Ömer Bey, bir sonraki uçakla gidebilir misin?" dedi. Ben de " Sayın Bakanım, bu tabii ki mümkün ancak İstanbul'da kar alarmı var, bir sonraki uçak kalmayabilir, benim de yarın hem Yönetim Kurulu toplantım var, hem de TOBB Başkanı Rıfat Bey bizim misafirimiz olacak, o nedenle bu uçağı kaçırmak istemiyorum." O da, Hazine Müsteşarı İbrahim Çanakçı'ya dönerek, "İbrahim Bey, hadi biraz hızlanalım" dedi ve toplantıya devam ettik. Yaklaşık yarım saatin sonunda toplantının biraz daha uzayacağını anlayarak müsaade isteyerek hayatımda ilk defa bir toplantıyı erken terketmenin vicdanı ile yola çıktım.

Havalimanına giderken, geç kalma endişesi belirince Bakanlıktan rica ederek, VIP’den geçiş yapma hususunda istirham ettim ve hamdolsun uçağa yetiştim.

İstanbul’a indiğimiz de kar bir anda uçağın sol tarafını kaplamıştı. Ve uçakta kalbimde başlayan, yanma hissi eve vardığımda da devam etmişti. Başlangıçta bunu Gaviscon’la çözebileceğimi düşünsem de arka arkaya içtiğim ilaç fayda vermemişti. Tansiyonumu ölçtüğümüzde sonuç 19-12 idi ve bu daha önce bende hiç olmayan bir durumdu. Önce eşimin sonra da sağ olsun komşularımın ısrarlarıyla hastaneye gittik. Yolda yarınki toplantı için Ömer Bolat’ı aradım ve ertesi günkü toplantı için kendisinden bana yardımcı olmasını istedim. Maltepe sahilindeki Sema Hastanesi’nde nöbetçi doktorlar hemen müdahale ettiler. EKG çekildi ve ultrasonla kalbimi dinlendikten sonra Başhekim İlyas Bey “Ağabey sen yerine bakacak birine vekâlet ver, bu akşam buradasın” dedi. “Ne oldu, ne yapacaksınız “ diye sorduğumda ise “Anjiyo” dedi. “Tamam” dedim kendi kendime, demek ki iş ciddi...

Sonra beni acilen anjiyoya hazırladılar ve çok şükür anjiyo tamamlandı. Sonuçta hemen herkesin başına gelebilecek ve birçok kişinin de yaşadığı bir hadiseyi ben de yaşamış oldum.

Kalp rahatsızlığı geçirdikten sonra, herkes benim yavaşlamam gerektiğini söylüyor ve hatta böyle olacağını umuyordu. Ben de onlara “Damarım tıkalıyken hızlı olduğumu söylüyordunuz, şimdi damar açıldığına göre daha hızlı olmam gerekmez mi, artık beni tutamazsınız” diye latife ediyordum.”

Her başlangıcın bir sonu vardır

Vardan, başkanlık dönemini iki sözcükle özetliyordu: “Mutluyum, Huzurluyum.” Neden mutlu ve huzurlu olduğunu hemen anlıyordunuz. Çünkü en zor dönemlerde, üye, ülke ve ümmet için en doğru olanı yapmışlardı, hep birlikte. Kişiselikten uzak çalışma azmiyle, ülkenin selametine katkıda bulunmuşlardı. Yeniden büyük Türkiye sevdası korlanmışsa yüreklerde bunda elbette MÜSİAD’ın, MÜSİAD başkanlarının büyük payı vardı. Görev süresini bu bakış açısıyla değerlendiriyor, şöyle diyordu Vardan:

“Bu dönem, hepimiz için de hakikaten zor ancak, zor olduğu kadar da güzel bir dönemdi. Öyle ki, ülkemizde yıllardır süregelen sistemler değişiyor, dokunulması imkânsız hale gelen tabular yıkılıyor ve önemli, önemli olduğu kadar da yapılamayacağı düşünülen yatırımlar yapılıyordu. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde, rüya takım olarak adlandırılabilir AK Parti ekibi, bugüne kadar gelen sorunları, adeta gelecek nesillerimize bırakmamak üzere çalışıyorlardı. Sonuçta, ülkemizin tarihinde en önemli ilerlemelerin olduğu bir dönem yaşanıyordu. Ben de bu dönemin canlı şahitlerinden bir ve bu dönemde MÜSİAD gibi önemli bir sivil toplum kuruluşunun başında görev yapma şerefine nail olmuş, bu güzelliklere kendi çapımızda katkı sağlamaya çalışmış ekibin başı olarak gördüklerimden ve yaşadıklarımın dolaylı mutluyum, huzurluyum.”

“Başkanlık mesaisi 06.20’ de başlar!”

MÜSİAD’da herkes çok çalışır ama başkanlar daha çok çalışır. Bu yüzden başkanların mesaisi, personelden daha önce başlar. Ömer Cihad Vardan, genç nesle ve yöneticilere örnek olacak başkanlık deneyimini şöyle aktarıyordu:

“Derneğe gideceğim zamanlar sabah 05.30 veya 05.45 gibi kalkar ve dernekte en geç 06.20-06.30’ da olurdum. Belki bazılarının tuhaf gelecektir ama mesaimiz 06.45’te başlardı. Bu aslında bir önceki dönem Başkanımız Dr. Ömer Bolat’tan kalan bir uygulamaydı. Biz de aynen devam ettik. Yönetim kurullarımız daima, sektör kurulları, komisyon ve komite toplantılarımız da genellikle hep 06.45’te kahvaltılı olarak yapıldı.”

Her şey Allah'ın rızası için...

Ama bu çalışmaların ardında kişisel ikbal hırsları yoktu. Bu çalışmanın tek bir yakıtı vardı, o da daha önce Bolat'ın da ifade ettiği gibi Allah rızasıydı. Vardan, Allah rızasının önemini şöyle açıklıyordu:

“Bütün bu çalışmaların açıklamasının ne olabileceğini şöyle bir düşünün: Para kazanacak bir iş yapmayacaksınız, tam tersine devamlı cebinizden para harcayacaksınız, sıcak yatağınızdan kalkıp uykunuzu da tam almadan bir yere gideceksiniz, çocuklarınız ve eşinizle kahvaltı bile yapmadan (gece de de geç gideceğinizi düşündüğünüzde) onlar daha uyurken evden çıkıp, belki uyurken eve varacaksınız, sonuçta aileniz size, siz ailenize Fransız kalacaksınız ve bütün bunları siyasi bir ikbal için de yapıyor olmayacaksınız. Peki niye?

Cevabı MÜSİAD'ın kurulmasının gerekçesindedir. MÜSİAD budur, MÜSİAD'lılık budur. Fedakârlıktır, Allah rızasını gözeterek çalışmaktır, yaptıklarınızla, emeklerinizle kendinize değil, ama ülkenize ve ümmete hizmet etmektir. Hatta bizce bütün bu yapılanlar yeterli değildir. Daha yapacak çok iş vardır.”

DEĞİŞİMİN ÖNCÜSÜ: NAIL OLPAK

“Önce toplantılara gel sonra istersen üye olursun”

MÜSİAD’ın 5. Dönem Başkanı Nail Olpak’ın MÜSİAD’la tanışması 1995 yılında olmuştu. MÜSİAD kapısından ilk adım atması ise, Kurumsal İlişkiler Komisyonu’nun başkanlığını yürüten Murat Yalçıntaş’ın vasıtasıyla gerçekleşmişti. O gün komisyon toplantısına davetle başlayan ilişki, daha sonra üyeliğe dönüşecek ve güçlenerek devam edecekti. Başkan Olpak, MÜSİAD’daki ilk günlerini şöyle anlatıyor:

“MÜSİAD’ı basından ve üyesi olan tanıdıklarımın takip etmemin dışında, içine katılarak, fiili olarak tanımam, zannederim 1995 yılında oldu. O zaman profesyonel hayattaydım. Bir Holding’in bir Şirket Grubunun Başkanlığını yapıyordum.

O dönemde, Murat Yalçıntaş, bir gün bana, “Yarın sabah 07:00’de MÜSİAD’a gelir misin?” diye davet etti. Orada öğrendim ki, MÜSİAD Kurumsal İlişkiler Komisyonunun Başkanıymış.

Murat Bey’le, üniversite yıllarımdan tanışırım. Benden yaşça küçük-tür ve aynı üniversiteden değiliz ama, Marmara Üniversitesi’nin Arapça kursuna dayanan bir tanışıklığımız ve ona bağlı bir hukukumuz var. O kurslar akşam saatlerinde olurdu ve birlikte o kurslara katılırdık.

“Olur,” dedim. Birlikte MÜSİAD Kurumsal İlişkiler Komisyonu toplantısına katıldık. On beş gün sonra yine davet etti. Yine katıldım.

Sonra bir daha davet edince dedim ki; “Ya Murat, beni davet ediyor-sun ama, ben üye filan değilim. Uygun olmayabilir.”

“Sen boş ver, ben komisyon başkanıyım” dedi, “Gel, toplantılara katılmaya devam et,”

Böylelikle, bir süre, o komisyon toplantılarına devam ettim ama, öyle bir noktaya geldi ki, beni üyelik noktasına getirdi. MÜSİAD içinde, sonradan öğrendiğim kurallara göre, Sektör Kurulları Yönetiminde içinde yer almak için üye olma zorunluluğu olmasına karşın, komisyon-larda yer almak için üye zorunluluğu yoktu.

Bir süre sonra, “Ben bu derneğin faaliyetlerine katılıyorsam, üye olmam gerekir, hem üye olursam, her iki taraf için daha faydalı çalış-malar yapabilirim” diye düşündüm. O dönemki işverenime bu konuyu açtım. “Ben MÜSİAD’a üye olmak istiyorum ama, benim iş yerim yok. MÜSİAD’a bireysel üye olabiliyorsunuz ama neticede bir iş yeri altya-pısıyla olması gerekiyor. Şirketinizin bilgileriyle üye olabilir miyim?”

Allah razı olsun, “Şeref duyarım” demişti. Geçtiğimiz yıllarda vefat etti, Allah rahmet eylesin.

Böylelikle, Murat Bey’in kıvrak zekasıyla gerçekleştirdiği bu davetler sonunda, tatlı bir süreç yaşayarak ve isteyerek, MÜSİAD’a üye oldum.”

“Toplantıları zamanında bitirelim”

MÜSİAD’ın en çok toplantıları meşhurdur. Bir zamanlar akşam başlayıp gece yarısından sonra biten bu toplantılar, daha sonraları sabaha alınmıştı. Bu kez de sabah başlayan toplantılar öğleyin ya da öğleden sonra bitmeye başlamıştı. Toplantı kültürünün zamanla bütünüleşmesini sağlamak ise her komisyon ya da sektör kurulu başkanının yapabildiği bir şey değildi. İş dünyasında ise vakit, nakitti; verilen randevular oluyordu. Bu konuya ilk dikkat çeken ise çiçeği burnunda sektör kurulu üyesi olan Nail Olpak’tı. Olpak, “her şey zamanında” ilkesinin toplantılar için de geçerli olmasını sağlayacaktı zamanla. Nail Olpak, bununla ilgili bir anısını paylaşıırken, aynı zamanda MÜSİAD’daki ilk yıllarının nasıl geçtiğini de söylüyordu:

“MÜSİAD’a üye olduktan belli bir süre sonra, o dönemki profesyonel hayatımın yoğunluğuyla, MÜSİAD faaliyetlerine aynı yoğunlukta katılamadım. Daha sonra, profesyonel iş hayatımı bitirdim. Kendi şirketimi kurar kurmaz, aynı ay içerisinde, üyeliğimi daha önceki profesyonel şirket üyeliği altyapısından kendi şirketimin altyapısına çevirtirdim ve enerji sektör kurulunun bir üyesi olduğum için, mail davetiyle gelen enerji sektör kurulunun ilk toplantısına kendim gittim. Sektör Kurulu fazla aktif değildi herhalde ki, davet, sadece Yönetim Kuruluna değil, bütün üyeye gitmişti. O günkü gittiğim toplantıda tanıdığım hiç kimse yoktu. Kendimi tanıttım. Toplantıdan bir hafta on gün sonraydı zannederim, o zamanki sektör kurulu başkanımız Sadi Bey, benden bir görüşme talebinde bulundu.

Herhalde beni tanımak istiyorlar, diye düşündüm. İş yerime gelecek, iş yerimi görecektir, kimdir, nedir filan diye. “Buyurun, gelin, görüşelim” dedim. Geldi, biraz sohbet ettikten sonra, yakın zamanda gerçekleştirilecek olan, sektör kurulu başkanlığı görevini teklif etti. Böylelikle Enerji Sektör Kurulu başkanlığım başlamış oldu. 2 yıl bu görevi sürdürdüm. O zamanlar, Ömer Bolat başkanımızdı.

15 günde bir, Sektör Kurulu Başkanları olarak, MÜSİAD Yönetim Kurulu toplantılarına katılırdık. Toplantılar sabah 06:45’te başlar, bitiş saati 09:30 olarak yazardı. Fakat , genellikle uzar ve bazen 12:00, hatta 12:30’a kadar devam ederdi. Katıldığım 2. toplantıda söz istedim. Söz sırası gelmedi? 3. toplantıda söz verildi.

“Başkanım, ya şu toplantıları dediğiniz saatte bitirin ya da bitireceğiniz saati yazın, çünkü randevu veriyorum ama, randevularıma yetişemiyorum,” dedim. MÜSİAD yönetiminde ilk söz alışı, bu konu üzerine olmuştu.

Bu konudaki hassasiyetim, toplantı saatlerinin yerleşmesini sağladı. Kendi başkanlığım döneminde 06:45 ile 09:45 arasında toplantımızı yapıyoruz ve toplantı bitiş saatine riayet ediyoruz.”

Nail Olpak’ın yönetim kurulunda görev alması Ömer Cihad Vardan’ın başkan olmasıyla birlikte olmuştu. Vardan’ın teklifi üzerine sektör kurullarından sorumlu yönetim kurulu üyesi olarak vazife yapan Nail Olpak, farklı sorumluluk alanlarından sonra nihayet teşkilatlanmadan sorumlu genel başkan yardımcısı olur:

“Ömer Bey’den (Ömer Bolat) sonra Cihad Bey başkanımız oldu. Yönetiminde yer almamı arzu ettiğini söyledi. Teşekkürlerimi ileterek kabul ettim ve Sektör Kurulları Komisyonu Başkanı olarak Yönetim Kurulu’nda çalışmaya başladım. Bir yıl bu görevde kaldıktan sonra, 2 yıl sektör kurulları ve bilim teknoloji komisyonundan sorumlu genel başkan yardımcısı olarak görev yaptım. O 2 yılın birisinde, de insan kaynakları ve idari işler de bana bağlıydı. 4. yılımda, teşkilatlanmadan sorumlu genel başkan yardımcısı oldum. Bu yıl Cihad Beyin başkanlığı bırakacağı yılı.”

“3 dakika içinde 3 başkan adayının ismini yazıp verin”

Nail Olpak’a en çok merak edilen soruyu sordum. Vardan’dan Olpak’a geçiş süreci nasıl olmuştu, başkanlık nasıl el değiştirmiş, kendisi nasıl başkan olmuştu? Başkan Olpak, genel kuruldan birkaç ay öncesine kadar zihninde başkanlıkla ilgili bir düşünce olmadığını beyan ediyor ve tüm o sürecin gelişimini, bütün ayrıntılarıyla ilk kez anlatıyordu:

“Şunu samimiyetle ifade etmek isterim, nisan ayındaki genel kuruldan önceki son ocak ayında, henüz başkanlık konusunda ne benim kafamda herhangi bir hedef ya da bir adaylık vardı, ne de bana bu konuda herhangi bir kimsenin benimle yapılmış bir görüşmesi vardı. Zaten, ismim temayülde ortaya çıkıp ta, belirgin olana kadar, başkanlıkla ilgili kimseyle de tek bir kelime konuşmadım.

Ömer Cihad başkan bir gün, “Benim son yılım, şube genel kurullarına gitmek istiyorum, bir veda turu gibi olsun, yani Anadolu’da olabil-diğince çok genel kurula katılayım, o katıldığım genel kurullarda şube-lerimle vedalaşayım” demişti.

“O zaman” dedim, “ben de teşkilatlanmadan sorumlu genel başkan yardımcısıysam, nezaketen tabi ki sizin yanınızda bulunmam gerekir, ben de size eşlik edeyim.”

Başladık, zannederim 3 ya da 4 şubenin genel kuruluna katıldık. Elazığ’daydık, orada şube başkanımız Cihad Başkanımızı arabasına aldı, ben de yönetim kurulu üyelerinden birisinin aracına bindim, Harput’a, öğle yemeğine gidiyorduk.

O arkadaşımız bana; “Ooo! Cihad başkan sizi hazırlıyor” dedi.

“Neye hazırlıyor?” diye sordum, bir şey anlamamıştım.

“Sizi, başkanlığa hazırlıyor,” dedi.

“Nerden çıkarttın bunu?” diye sordum.

“Bak, aldı seni Anadolu’yu gezdiriyor” dedi.

“Böyle mi görüyorsunuz fotoğrafı” dedim.

“Evet, böyle görüyorum” dedi.

Hemen o gün, Cihad Başkanla görüştüm. “Başkanım, böyle böyle bir yorum duydum. Bu yorum beni rahatsız eder. Beni, ne olur affet. Ben, bundan sonraki katılacağın şube genel kurullara katılmayacağım. Böyle bir algıya giderse bu yanlış bir şey olur” dedim ve sonraki şube genel kurullara katılmadım.

Sonraki günlerde, Cihad Başkanımız, haber de vermeden, yönetim kurulundan bir şey istedi. Çıkarın kâğıt kalemleri der ya hoca, onun gibi. “Hemen, 3 dakika içerisinde, başkan adayı olarak düşündüğünüz 3 adayı yazın ve gizli olarak zarfla bana verin” dedi. Neredeyse, düşünmeye bile fırsat yoktu. Sonradan açıkladığına göre, kulis ortamı oluşturun, diye yapmış. Onları kapalı zarfla topladı. Sonra, bunu sektör kurullarında yaptı, bir başka gün. Sonra, şube başkanlarında yaptı, onları da topladı. Bütün bunları da, daha sonra bir komisyonun huzurunda açtı. O sürece kadar, kimin başkan olacağıyla ilgili hiçbir şey yoktu. Ben, samimiyetle ifade edeyim, belki de etik olan budur, kendime oy vermedim. Allah biliyor ya, 3 farklı arkadaşımın ismini o kâğıda yazmıştım. O oylamalarda, ismim ön plana çıkmış, benimle birlikte en fazla oyu alan 3 kişiyi bir araya getirdiler ve bir görüşme yaptık.

“Oylamadan böyle bir sonuç çıktı, sırasıyla sizin isminiz ön planda, ne düşünüyorsunuz?” diye sordu Cihad Bey. “Nail Bey, öncelikli olarak sizin isminiz var, bu konuda önce sizin fikrinizi almamız gerekir. Sizden sonra diğer arkadaşları dinleyeceğiz.”

Ben o zaman, “Teveccühe teşekkür ederim ama, benim kafamda böyle bir plan yoktu” dedim. “Müsaade ederseniz, işimle ve eşimle görüşerek size cevap vermek isterim.”

“Önce işime, eşime danıştım”

Temayül yoklamasından ismi çıkan 3 kişiden biri olan Nail Olpak, dönemin başkanı Ömer Cihad Vardan’ın bu konuda fikrini sorması üzerinde, kafasında böyle bir fikir olmadığını açıklıkla beyan eder ve hem iş ortaklarıyla, hem de hayat ortağıyla istişare etmek için izin ister. O güne kadar sergilediği İstanbul beyefendisi tutumuyla, ilkelere dayalı yönetim anlayışıyla, teferruatların bütünüün rengini oluşturduğuna inanan ayrıntıcı çalışma yaklaşımıyla dikkatleri üzerine çekmişti Nail Olpak. Belki de bu özellikleri sebebiyle, hem daha sonra selefi olacak Ömer Cihad Vardan’ın, hem de teşkilatın önemli bir kısmının, yeni başkan hakkında konuşurken ilk aklına gelen isim onun adı oluyordu. Ehl-i temkin yaklaşımını bu konuda da sürdüren Nail Olpak, kararını olgunlaştırmak için gerekli gerekli konuşmaları yapmaya başlar:

“İş yerimde 2 ortağım var. Önce onlarla görüştüm. Sonra da evde, hanımım ve 2 oğlumla görüştüm.

İşimle görüştüğümde, onlar şunu sordular; “Peki nedir durum?”

“Başkan ayrılıyor, 2 ya da 3 başkan yardımcısının da görev süresi bitiyor, onlar da ayrılıyorlar. Ya ben başkan olacağım, ya da benim dışındaki başkan yardımcılardan birisi olacak” demiştim.

“Peki,” dediler, “Başkanlık yapmazsan yönetimden ayrılır mısın?”

“Yok,” dedim, “Ayrılmam.”

“Niye?”

“Çünkü” dedim, “Bu, benden sonra başkan olacak arkadaşla kötülük yapmak olur. Zaten, başkanla birlikte 2-3 kişi ayrılmış, ben de ayrılırsam, onu yalnız bırakmak olur. Benim görevimi sürdürüp, ona destek olmam lazım.”

“O zaman, dediler, “Zaten başkan yardımcısı olarak MÜSİAD’a yeterince zaman veriyordun, başkan olarak devam edersin, biz de sana gereken desteği veririz. Ama bir şartımız var; haftada bir de olsa gel bir çayımızı, kahvemizi iç, ne oluyor bitiyor bak,” diye, gülerек planlama yaptılar.

Bu birinci tarafıydı. Ortaklarımın rızasının olması benim için önemliydi. Neden önemli?

Ortaklı bir şirketimiz var ve benim ortaklarım, memleketlim değil, akrabam değil, komşum ya da mahallelim değil, okul arkadaşım değil. Bu anlamda ortak bir çevreden gelmemişiz. Biz, piyasadan birbirini tanıyarak ortak olmuş kişileriz. O anlamda, yani benim kahrımı çekmek durumunda olmayan kişiler. Onlar eğer, yüzlerini ekşitselerdi, ya da hala bugün bile ekşiterek bakarlarsa, bana ben MÜSİAD’a gelirken zorlanırım.

Sonra eve gittim. Hanım ve 2 oğlumu aldım karşıma, durumu anlattım. Böyle bir ihtimal olduğunu, bu ihtimal olursa, bunun benim hayatımda ne anlama gelebileceğini, onların hayatında da ne anlama gelebileceğini anlattım. Büyük oğlum Enes dedi ki; “Baba, senin bundan önce de hayatında önemli bir karar söz konusu olmuştu, daha yaşımız küçüktü ama, bizi karşına alıp konuşmuştun, fikrimizi sormuştun, şimdi de aynısını yapıyorsun. Oradan aklımda kalan bir şey var, demiştin ki; bu ve benzeri sosyal görevlerde, mutlaka ben yapacağım diye ısrarcı olmamak lazım ama, seninle ilgili bir görev teklifi varsa ve senin de yapabilme imkânın varsa, kaçmamak lazım demiştin. Bence, sen şu anda böyle bir durumdasın. Kaçmaman gerekiyor.”

Onlardan da böyle bir destek aldıktan sonra, düşüncelerimi yönetimle paylaştım. O geniş istişare süreci böyle sonuçlandı ve benim başkan olarak MÜSİAD’a hizmet etmem kararlaştırıldı.”

Nail Bey'in Dolmabahçe görüşmeleri...

Nail Olpak ismi yeni başkan olarak kesinleşince, Olpak diğer başkanlardan çok farklı bir uygulamaya gider. Dönemin Başkanı Vardan'ın da rızasıyla görevlerine ara verir ve ismi MÜSİAD ile bütünleşmiş, MÜSİAD üzerine söz söyleyebilecek yetkin kişiler listesi hazırlar ve onlarla başbaşa görüşmeler yapar. Başkan Olpak, o görüşmelere ilişkin ayrıntı vermiyor, sadece genel başlıklar halinde MÜSİAD hakkında konuşulduğunu, yapılması gerekenler üzerinde görüş alışverişinde bulunulduğu kaydediyor. Ama anlaşılıyor ki, görüşmeyi yapanlar arasına Dolmabahçe Görüşmesi gibi gizli kalan bu konuşmalar, Nail Olpak'ın yeni MÜSİAD vizyonunu belirlemesinde, kendi başkanlık tarzını oluşturmada büyük katkıda bulunmuştu. Nail Olpak, bu görüşmelere ilişkin şunları söylüyor:

“Bu karar ortaya çıkınca -tabi piyasaya deklare edilen herhangi bir şey yok- Cihad Başkan'dan bir şey istedim. Genel Kurul'a, 2,5 ay filan vardı herhalde, şubat ortası diye tahmin ediyorum.

“Başkanım” dedim, “Nisan sonuna kadar bana izin ver.”

“Nasıl izin?” diye sordu.

“Bana, hiçbir temsil görevi verme, mümkünse beni yönetime bile çağırma, minimum zamanımı alsın. Ben, biraz çalışacağım.”

“Ne çalışacaksın?”

“Ben, gidip istişare etmek istiyorum, bazı insanlarla bu süreci” dedim.

“Çünkü, düşünüyorum ki ben başkan olduktan sonra, oturup sakın kafayla istişare edebilecek, düşünebilecek günler olmayacak, saatlerim bile olmayacak. Ben bu süreci iyi değerlendirmek istiyorum.”

2 ay izin verdi. Aslında 2,5 aydı ama, son 15 gün, “Bırak artık izini filan, gel buraya, genel kurul var, buraya yardım et” dedi.

O 2 aylık dönemde oturdum, 70-75 kişilik bir liste çıkarttım. Kurucu başkanımız Erol Bey'den, o döneminin yönetim kurulu üyelerine, şube başkanlarının bir kısmından eski şube başkanlarının bir kısmına, eski yönetim kurulu üyelerine, bu kuruma yönetiminde olmasa da danışman

ya da akademisyen olarak destek vermiş kişilerin bir kısmı olmak üzere, bir liste çıkarttım. Onları aramaya başladım. Dedim ki, “Ben, konuşmak için size gelmek istiyorum.”

“Biz gelelim” dediler.

“Yok, ben size geleceğim, iş yerinize” dedim. “Ama bana 2 saatten az olmayan, 2 ila 4 saat arasında bir süre ayırmanız lazım.”

Hepsiyle de gittim görüştüm. MÜSİAD’a ilişkin düşünceleri nedir, MÜSİAD’dan onların anladığı nedir, olması gereken nedir, eksik ya da fazla bırakılan nedir, gelecek döneme ilişkin önerileri nelerdir, geçmişte yaptığımız ya da yapamadığımız nelerdir olmak üzere oturdum, uzun bir istişarî süreç yaşadım. Hepsinde notlarımı aldım. Benden başka hiç kimse bilmiyor o notlarımda ne yazdığımı. Mahrem olması gereken bölümler var çünkü. Her halde, MÜSİAD başkanlığı öncesinde yaptığım en akıllı hareketlerden ikisi bunlardır.

Birisi işimle ve eşimle danışmak, ikincisi de bu istişareler.”

Kurumsallık ve Başkanlık

Başkan Olpak, yoğun görüşmelerle geçen başkanlık öncesi döneminde kendisine bir yol haritası da hazırlar. Bu yol haritası üç aylık bir saçayağıdır aslında. Bunlar ise “kurumsallaşma, profesyonel kadro ve iletişim” olarak belirlenmişti. Başkan Olpak, yol haritasını şu şekilde paylaşıyordu bizimle:

“Önceliklerimin içerisinde üç dört tane konu ön plana çıktı. Bir defa işin temelinde, MÜSİAD’ın kurumsal yapısı üzerinde çalışmam gerektiği kanaatine vardım. Bunu yaparken de, hem olan kural ya da kurumları, teamülleri daha belirgin, bilinir, kayıtlı hale getirmek; hem içerideki sistemi biraz daha kayıt vesaire noktasında düzenlemek; hem profesyonel kadroyu benzer şekilde yukarılara çekmek olduğunu hissettirdim. Bu önemli ve öncelikliydi. Kurumsallaşma ve profesyonel kadro ile insan kaynakları 2 tane önemli hedefimdi. Üçüncü bir alan da iletişimdi. İletişim, benim önceliklerimden olacak diye düşünmüştüm. Bu üç konuyu öne aldım.

Hatta bana o dönemde soranlar oldu, “Sen, başkanlığından sonra, ne olarak anılmayı hedefleyeceksin?”

“Anılmayı hedeflemek, yanlış olur,” dedim. “Ama, ben belki şahsım adına üyelerim tarafından çalıştığım sürede az sempatik başkan olarak hatırlanabilirim ama, hedeflediklerimi yapabilirsem, MÜSİAD’ın kurumsal yapısını daha iyi yerlere taşımış bir başkan olarak hatırlanacağımı düşünüyorum.”

Neden az sempatik olarak hatırlanabilirim?

Bizim milletimizin çalışma sisteminde de var, bu MÜSİAD’da da var. Olay, genellikle sadece liderler üzerinde götürülmek isteniyor. Bu, sadece liderin kendi başına götürme isteğinden kaynaklanmıyor, insanlar ondan istiyor. Yeni başkan oldum, 1 hafta sonra bir arkadaşım geldi, bir sektör kurulu başkanım, işte bir konuda şöyle mi yapalım böyle mi yapalım, panelin konusu öyle mi olsun böyle mi olsun diye bana sordu. Dedim ki; “Bak, ben başkan olmadan önce hangi zeka seviyesine, hangi iletişim mantığına sahipsem şimdi de ona sahibim. Kapasitem falan da artmadı. Ne arttı? MÜSİAD vasıtasıyla erişebileceğim yerler, imkânlarım arttı. Ama, ben senin iş alanında dün ne biliyordusam şu anda da onu biliyorum. Şimdi, yer fıstığını konuşacağım, biraz sonra ayakkabı kösesini konuşacağım, bundan sonra gaz tribünlerini konuşacağım. Hiç birinde de uzman olmam gerekmiyor. Ben, hiçbir zaman, sizin mesleki alanınızla ilgili ne yapacağınıza girmeyeceğim. Bunu siz oluşturacaksınız. Ben, onunla ilgili altyapıda neler istiyorsanız, ya da sizden ne gibi şeyler beklediğimizi oluşturacağım,” demiştim.

Şimdi, bu sempatik bir başkan tavrı değildir. Başkan racon kesmedi, son sözü söylemedi çünkü, onlara bıraktı. Bu yönüyle sempatik olamayabilirim diyorum. Ya da, iki üyenin arasında bir sorun çıktı, mesela alacak verecek problemi oldu. Birisi şikâyetçi oldu. Başkan, ikisini de karşısına alıp, sen beşi dörde indir, sen de üçü dörde çıkart deyip dörtte anlaştırırsa, bu o ikisinin de kalbini kazanan, gönül alan bir başkan profilidir. Dedim ki; “Ben böyle yapmayacağım. Bunu, daha kurumsal bir mekanizmayla çezeceğim. Disiplin kurulunu tahkim kuruluna çevireceğim.”

Tahkim kuruluna 3 kişiyi görevlendirdik, tahkim kurulu neredeyse bir mahkemenin disiplini içerisinde görev yapıyor. Bize bu tip bir talep gel-

diği zaman da diyorum ki, “Bu konuyu ben bilemem, tahkime gönderin.”

Ya da, yine mesleki alanda bir konuyla ilgili birisi bir rapor getirdiğinde, tekstilden arkadaşlarımız gelmişlerdi, bir grubu dedi ki; kumaş ithalatı yapılırsa Türkiye batır, ellerinde rapor var. Biraz sonra bir grup geldi; kumaş ithalatı yapılmazsa Türkiye batır. Onlar da raporla geldi.

Dedim ki; “Ben kumaşçı değilim. Şimdi, siz tekstil sektör kuruluna gidiyorsunuz, oturuyorsunuz, meselenin bütün taraflarıyla enine boyuna irdeliyorsunuz, ondan sonra tekstil sektör kurulunun görüşünü getiriyorsunuz, biz ona hukuki görüşü alıyoruz, ona MÜSİAD bakışını ilave edip, MÜSİAD görüşünü oluşturuyoruz.”

Kurumsallaşma diye anlattığım düşünceyi vurgulamak açısından, şu konudan da bahsetmem gerekiyor. Şubelerimizde üye sayılarıyla ilgili çok değişkenlik vardı. Yaptığımız analizleri göz önüne alarak, 50 üyenin altında bir şubenin dönmesinin çok rasyonel olmadığını gördüm. Hem maddi olarak, hem de manevi coşkunun oluşması anlamında bu mümkün olamıyor ve verimsiz yapılar ortaya çıkıyordu. Bir karar aldım ve dedim ki, “makul bir süre veriyoruz, o sürenin sonunda şubeler en az 50 üyeye ulaşamıyorsa, o şubeyi kapatacağız.”

“Sen delirdin mi? Şubelerin yarısı kapanır,” dediler. Çünkü rakamlar onu gösteriyordu.

“Olsun,” dedim, “Elbette şubelerimiz ve oradaki üyelerimiz önemli ama, eğer geleceği hedefliyorsak, bu kurumsallaşmada kararlıyız.”

Kararlı durduk ve sonuç aldık. Bugün, 50 üyeli şubem herhalde ya bir ya iki tane vardır ya da yoktur. Üstelik de şube sayımız eskisinin iki katından daha fazla yukarıya gittiği halde.”

MÜSİAD demek...

Bana göre Nail Olpak, MÜSİAD’da yeni bir medeniyet tasavvurunu dillendirip İslamî insan olgusunu gündeme tekrar taşıyan kişiydi. Kaygısı ve derdi olan bir insan olarak, başkanlığını yürüttüğü MÜSİAD’ın iktidarlı yılların verdiği rehavete kapılmadan “erdemli toplum” idealini diri tutmasını istiyordu.

Bu yüzden özellikle Genel Kurul konuşmaları gibi büyük ve kapsamlı toplantılarda, MÜSİAD'ın "mü" süni unutanlara yeniden hatırlatıyor, bizi biz yapan evrensel değerleri yüreğimizden ve aklımızdan çıkarmamız gerektiğini salık veriyordu. Bu yüzden MÜSİAD'ın TÜSİAD'la farkını ilkesel bazla ortaya koyan konuşmayı da Başkan Olpak'ın yapması da son derece anlamlı ve simgeseldi. Başkan Olpak, MÜSİAD'ın fikrî altyapısını ve onu diğer iş adamları derneklerden ayıran vasıfları şöyle sıralıyordu:

“Çok farklı ifadeler kullanmak mümkün elbette ama, aklıma gelen, belli başlıkları şöyle sıralayabilirim:

MÜSİAD'ı var eden en önemli farklılıklardan birisi, Zihni Altyapısıdır. MÜSİAD, Günümüzde dayatılan, Acımasız İnsan ve Ekonomi anlayışını reddederek, hem Erdem ve Ahlak gibi değerlere sahip çıkarak, hem de yerelden globale iş yaparak başarmanın mümkün olduğunu gösterdi.

MÜSİAD Üyeleri için, kazanırken hukuki ve meşru olmak kadar, harcarken de hukuki ve meşru olmak, önemlidir.

Kurulduğumuz dönemden beri, iş hayatında elitist bir zümrenin tekelinde olan statükoyu kırarak, güçlü bir tez olarak, Anadolu Sermayesinin önünü açtık, özgüven aşıladık.

Başkalarının bize yaptığı ayrımcılığı, kimseye yapmadık ve yapmayacağız. Milletimizin menfaatine olan konularda, bizimle yan yana durmaktan rahatsız olmayan herkesle, işbirliğine açığız.

Gerçek anlamda Müstakil ve Sivil bir oluşum olarak, İnsanı ilgilendiren tüm alanlarda, tek başımıza kalsak da, doğru bildiğimizi söylemekten çekinmedik, çekinmeyeceğiz.

Özellikle kritik dönemlerde ortaya koyduğumuz tavrımız, doğru kararların alınmasında etkili oldu.

Cenab-ı Hakk'ın şükür emretmesinden hareketle, doğru ve güzel yapılan her işin arkasında durduk, teşekkür ettik.

“Dostlarınıza, Mazlumken yardım ettiğiniz gibi, hata yapmalarını önleyerek, zalimken de yardımcı olun” diyen Resulullah'ın (sav) tavsiyesine uygun olarak, yanlışları, net bir üslupla söylemekten kaçınmadık.”

Olpak'ın dilinden MÜSİAD'ın faaliyetleri

Genel Başkanımız Nail Olpak, MÜSİAD'ın yaptığı hizmetlere dikkat çekerken, aslında yapılan her şeyin, MÜSİAD'ın fikrî altyapısının yansıması olduğunu beyan ediyordu. Olpak'ın resmettiği fotoğrafa bakıldığında MÜSİAD şöyle tanımlanabilirdi: Bir ekonomik örgüt olarak MÜSİAD; bir sivil toplum kuruluşu olarak MÜSİAD, bir dış politika aktörü olarak MÜSİAD... İşte Nail Olpak'ın dilinden sosyal ve ekonomik hizmetleriyle MÜSİAD'ın yaptıkları:

“2012 yılındaki Orta Gelir Tuzağı Raporumuz, bunun son örneklerindendir. MÜSİAD, Orta Gelir Tuzağını ilk defa gündeme getiren kurumdur. Kişi başı 3 bin dolarlık alt gelir grubundan, kişi başı 10 bin dolarlık Orta Gelir Grubuna geçmenin çok önemli olduğunu, ancak 25 bin dolarlık Üst Gelir Grubuna geçebilmenin daha zor olduğunu dile getirdik.

Orta Gelir Tuzağından kurtulmanın çözümü, Eğitim Seviyesi artırılmış Genç Nesiller ve Hızlı ve Adil işleyen bir Hukuk Devletine sahip olmakla mümkündür.

Genelde tüm alanlarda, ama özellikle Ekonomi alanında, çalışmalarımızla, yol gösterici ve doğruyu destekleyici olduk. Örnek olarak, 2009 yılında IMF ile Stand-by anlaşması bittikten sonra, yeni bir anlaşma yapılmaması gerektiğini savunan tek kurum olduk. IMF Borcu bittikten sonra da, IMF içinde daha etkin olmamız gerektiğini savunduk.

MÜSİAD olarak, Anadolu'dan dünyaya açılırken, piyasalarda olduğu kadar gönüllerde de yer etmeye çaba gösterdik. Bir işadamları yapılanması olarak, profesyonel çalışma anlayışımızı, gönüllülük esasıyla birleştirdik.

İş dünyasının problemleri kadar, sosyal sorunlarla da yakından ilgiliyiz. Sosyal Dayanışma ve Paylaşmaya hazır, gönüllü bir kuruluşuz.

Dünyayı, sadece kâr zarar tabloları ve bilançolarla analiz edemeyiz. Maddi gelişimi önemser, ancak başarının tek kriteri olarak görmeyiz.

Topluma karşı, İş hayatıyla sınırlı olmayan sorumluluklarımızın farkındayız ve bunları yerine getirirken, Erdemli İş Adamının hassasiyetiyle hareket ediyoruz.

MÜSİAD olarak, yerel faaliyetlere ve projelere önem verdiğimiz kadar, dünya ölçeğindeki projelere de sahip çıktık, öncülük yaptık, üyelerimizi teşvik ettik.

25 yıl önce, davasına inanan bir avuç gönül dostunun bir araya gelerek kurduğu MÜSİAD, bugün modern anlamıyla uluslararası bir sivil toplum örgütü oldu.

Ekonomik ya da sosyolojik tahlil ve çözümler kadar, insanlığın temel sorunlarına ilişkin, Az Gelişmişlik, Gelir Dağılımı Adaletsizliği, gibi konularda da, çalışmalar yapıyor, çözümler üretiyoruz. İlhamımızı, bizi var eden Kadim Medeniyetimizin değerlerinden alıyoruz.

Örnek olarak, İnsanın refahı ve gelişimi için bir araç olması gerekirken, onları yöneterek, adeta bir amaç haline gelen ve bunu acımasızca yapan günümüzün Finansman anlayışını, Finans Terörü olarak niteleyerek, ona karşı net bir duruş sergiliyoruz.

Bence en önemli projemiz, geleceğimizi emanet edeceğimiz, 12 yıl önce kurduğumuz Genç MÜSİAD'tır. Geleceğimiz, onların omuzlarında yükselecek. Genç MÜSİAD, bir işadamları örgütü içindeki yapılanmasıyla da emsalsizdir.

MÜSİAD, Ekonomik değerlendirmeler yaparken, bunları analitik değerlendirmeler ve araştırmaların üzerinde ilerleyerek yapar. Bunlardan birisi de, önümüzdeki aylarda piyasanın nereye gidebileceğini gösteren önemli bir gösterge olan, SAMEKS Satınalma Müdürleri Endeksi'dir. 28 aylık bir geçmişi olan bu Endeksimiz de, kendi alanında emsalsizdir.

Başka özgün çalışmalarımızın olacağını da müjdelemek isterim.

Siyasetin İş ve Ekonomi Hayatına tahakkümüne geçmişte ve bugün nasıl karşı çıktıysak, bugün ve gelecekte de, İş Aleminin Siyasetin egemenlik alanına tahakkümüne aynı şekilde karşıyız.

28 Şubat ve e-muhtıraya, hangi demokratik gerekçelerle karşı çıktık, 17 Aralık sürecine de, aynı gerekçeyle karşı çıktık.”

“MÜSİAD, bu toplumun yaşayan özgüvenidir”

Genel Başkanımız Nail Olpak, MÜSİAD’ın iş dünyasındaki rolünden bahsederken, çok önemli bir gerçeğin altını çiziyordu. MÜSİAD’ın bir anti tez ortaya koymadığını, bir tez sunduğunun altını çizen Olpak, MÜSİAD’ın mütedeyyin iş dünyasına ve Türk toplumuna kazandırdığı en önemli vasfın “özgüven” olduğunu belirtiyor ve son söz olarak şunları söylüyordu:

“MÜSİAD kurulduğu dönemde kendisine hak tanınmayan, yer ve rilmeyen insanların bir ideal etrafında bir araya geldikleri; sadece bu noktada değil, bir antitez değil de tez olarak bir şey ortaya koydukları bir yapıdır. Çünkü bir düşünceye antitez koymak daha kolaydır. MÜSİAD, bunu yapmadı, zoru başardı, tez olarak.

Bence MÜSİAD’ın en önemli özelliklerinden bir tanesi; ticaretin sadece ekonominin acımasız kuralları çerçevesi içerisinde değil, aynı zamanda ahlak ve erdem gibi kuralları da göz önüne alarak yapılabileceğini göstermesidir. MÜSİAD, bu konuda yeni bir örgütlenme modeli de olabileceğini ispat eden bir yapıdır.

Dikkat edilirse MÜSİAD’dan sonra ‘SİAD’ takılı dernekler artmıştır. Ondan öncesinde böyle bir şey söz konusu değildir. Yani insanlara bir şeyi yapabileceğini göstermiş olması bunların en önemlisidir. MÜSİAD topluma özgüven aşılamıştır. Etrafıyla barışık olmayı aşılamıştır. Etrafıyla, sosyal çevresiyle ilişkide olmayı aşılamıştır.

Biz diyoruz ki MÜSİAD üyeleri için kazanırken hukuki ve meşru olmak ne kadar önemliyse harcarırken de hukuki ve meşru olmak da o kadar önemlidir. Bu bir hayat düsturudur. Bunu da önemli bir kavram olarak söylüyoruz.

Son söz olarak:

MÜSİAD’ın, doğruları söylemekten çekinmeyen tavrı, özgüveni, çevresine karşı duyarlılığı, ticaret ve iş hayatının Erdem ve Ahlak ilkelere uyararak da başarılabilceğini ispat etmesi, 25 yıldan sonra, geleceğe bıraktığı en büyük mirasıdır.”

X. BÖLÜM

MUSTAFA ÖZEL İLE BAŞLANGIÇTAN GÜNÜMÜZE MÜSİAD

“ *MÜSİAD son 25 yılın
Türkiye ve İslam dünyası
ekonomi politiğinde ciddi bir
kurumsallaşma örneğidir...* ”

Dr. Mustafa Özel

1993'te MÜSİAD'a danışman oldum

MÜSİAD'ın entellektüel birikiminde büyük emeği olan bir isim Mustafa Özel. Onun MÜSİAD'la buluşması 1993 sonbaharında olmuş. Beklentilerin değil, davanın önemli olduğu o günlerde Mustafa Özel de bu değirmen için su taşımış, taşın dönmesi, buğdaya nefes verilip öğütülmesi için gayret göstermiş. O günleri şöyle anlatıyor Özel:

“Tam nasıl duyduğumu hatırlamıyorum. Bir şekilde haberdar oldum. MÜSİAD daha yeni kurulmuştu, sanırım 93 yılının sonbaharıydı. Hatta Ömer Bolat'la aynı gün MÜSİAD'a görüşmeye çağırılmıştık, Ömer Bey'le daha önceden tanışmıyorduk, orada karşılaştık. Anlaşıldı ki o Genel Sekreterlik mülakatı için gelmiş, bana ve rahmetli Adnan Büyükdenez'e de ekonomi danışmanlığı teklif ettiler. “Bir başlayalım bakalım,” diyerek bismillah dedik, maddi bir beklentimiz yoktu.

Erol Bey başkan, Ömer Bey Genel Sekreter'di. Heyecanlıydık ve farklı işler yapmak gayretindeydik.”

İlk multivizyon, bir manifesto gibiydi

Bu farklı işlerin ilk örneği MÜSİAD'ı anlatan ilk multivizyonun hazırlanmasıydı. 1994 yılında hazırlanan multivizyon, bir medeniyetin dışavurumu ve yeniden ivme kazanma aracı olarak ele alıyordu. “Bizim medeniyetimiz bir su medeniyeti olsa gerek” diye başlayan multivizyon, Batı medeniyeti ise bir ateş medeniyeti olduğunu vurguluyor ve Kemal Tahir'in ünlü sözüyle devam ediyordu: “Bu iki medeniyetin çarpışması, kristalle taşın çarpışmasıydı.” Taşın, kristali parçalaması kaçınılmazdı.

MÜSİAD'ı “böylesi bir medeniyet muhasebesinin eseri olarak yeni bir oluşum” diye nitelendirildiği multivizyonda, “MÜSİAD, rekabet içinde bir denge, bir işbirliği, bir toplumsal uyum arayışıdır. İnsanlığın ihtiyaç duyduğu bu anlayışı önce Türkiye'de yaygınlaştırmak sonra dünya'ya sunmak çabasıdır... Su ve ateşi uyum ve rekabeti birlikte yaşatmak. Gelişmek için rekabet, ezmek için uyum ahlakına sahip olmak ve bütün insanlığı kucaklayan kurtuluş projeleri geliştirmek. Bu mümkündür. Adil ve

dengeli bir dünya düzeni için dürüst ve iş bilir girişimcilere büyük görev düşüyor MÜSİAD, bu hedefe koşuyor” deniliyordu.

Bu mültivizyon, bir manifesto gibiydi ve Mustafa Özel tarafından kaleme alınmıştı. Hatta mültivizyonun ilginç bir de hikayesi vardı. Onu şöyle aktarıyor Özel:

“Hatta yıllar sonra şimdiki Sayın Başbakanımız Ahmet Davutoğlu, MÜSİAD Malezya’ya gittiğinde bu multivizyonu göstermişler. Davutoğlu da o sırada oradaki Uluslararası İslam Üniversitesi’nde öğretim üyesi, siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler birimini kuruyor. Tabi devlet erkânı var Malezya’nın, MÜSİAD heyeti var. Ahmet Hoca dinlerken dönüyor diyor ki, “Metni Mustafa Özel mi yazdı?” Yani bu kadar da üslubu keşfetme gücü var.”

MÜSİAD’ın harfleri neyi simgeler?

Mustafa Özel, İslam’ı hayat şiarı edinen yaklaşımı, yıllardın muhafazakar iş alemiyle olan yakın işbirliği ve yönlendiriciliği, nihayet akademisyen tarafıyla modern bir bilge gibi. Başını kitaplardan kaldırmayan, bir ömrünü mütedeyyin insanların inandıkları gibi ticaret yapmasına adanmış bu insanın gözünde MÜSİAD’ın farklı bir yeri var. MÜSİAD’ın kalbindeki ve gönülündeki yerini farklı bir şekilde izah ediyor. Özel, MÜSİAD kısaltmasının her harfine büyük bir zihinsel açılım getiriyor ve imzasını atıyor. Tüm bunları şöyle anlatıyor Mustafa Özel:

“MÜSİAD benim gözümde saygın bir imza. Ben MÜSİAD’ı bir idealin peşindeki bir topluluğun imzası olarak görüyorum. Şifreyi şöyle çözebiliriz:

MÜSİAD’ın her harfini bir simge olarak alacak olursak M, “**Müstakillik**” demek, zaten adında da o vardı, tabi müstakil sanayici iş adamları diye ortaya çıkınca pozitivist medyamız, bilim çevrelerimiz, diğer rakip iş çevreleri hemen işi politize ettiler. Dediler ki, aslında müstakil değil Müslüman demek bu. Tabi ikisi aynı şey aslında bizim nazarıımızda. Müslüman, müstakil bir insandır. Pozitivist bir kafanın bunu anlaması zor, çünkü o şöyle düşünür: Müslüman teslim olmuş demektir, teslim olan nasıl müstakil olur?

Tabi ki Müslüman bir olana, tek olana, mutlak olana teslim olmuştur. Allah’a bir kere teslim olduktan sonra başka hiçbir ilahın, hiçbir putun önünde eğilmezsiniz. Dolayısıyla bu müstakilliği zedeleyen bir şey değil. Hâlbuki diğerleri, sözüm ona müstakil olmayanlar neredeyse her mevsim bir tanrı değiştiriyorlar. Ayakkabılarına, giysilerine, otomobillerine tapınıyorlar. Dolayısıyla o psikoloji içindeki insanların bir Müslümanın müstakilliğini kavraması zor.

MÜSİAD’ın bizatihi varlığı MÜSİAD’ı meydana getiren insanların iradelerinin ötesinde bir büyük dönüşüme işaretir, bu iktisadi alanda bir hakiki Müslüman Müstakillik dönüşümüdür.

İkinci harfimiz Ü, “*Ümit*” demek “ümit var”lık demek... MÜSİAD’ı kuranları şöyle gözünüzün önüne getirin, bunların bir kısmı 12 Mart’ı da görmüş ya da hissetmiş, hemen hepsi 12 Eylül öncesini ve 12 Eylül’ü yaşamış... Bunları yaşadıkları için de sonradan MÜSİAD varlığını ortaya koymaya başlayınca 28 Şubat ahmaklığına direnebilmiş insanlar... Bugüne gelişlerindeki en önemli faktör “ümit” faktörüdür. Yeise kapılarak öyle ciddi bir dönüşümün önünü açamazsınız.

Üçüncü harfimiz S, “*Samimiyet*”. Ben o ilk günleri hatırlıyorum, Benim tanıdığım o ilk MÜSİAD’ı kuran grup büyük ölçüde samimiyetiyle temaşa etmiş insanlardan oluşuyordu. Samimi değilsen hangi tasavvur, hangi ideal olursa olsun hiçbir işe yaramaz. Önce insanın kendisinin gerçekten içi dışı bir, candan olması lazım...

Dördüncü harfimiz İ, işte bu “*İdeal*”, “medeniyet ideali”, yani biz işte yüzyıldır bir ulus tahayyülüne mahkûm edilmek istendik ve bu tahayyülün oturması için, benimsenmesi için bizden unutmamız istendi. Neyi unutacağız? Bütün tarihimizi, bütün geçmişimizi, bütün değerlerimizi unutacağız. Onun yerine o tasavvuru bize benimsetmeye çalışanların tahayyüllerini, onların mitlerini, ta eski Anadolu medeniyetlerine kadar gidip oradan ikame değerler türetmeye çalıştılar. Ama tutmadı. MÜSİAD bir medeniyet idealini ortaya çıkarmaya çalıştı. Samimiyetle ideali de en çok Ömer Bolat’ın şahsında görüyorum. MÜSİAD’ı kuran, geliştiren diyelim ki yüzlerce idarecimiz oldu Allah hepsinden razı olsun, ama doğrusu eğer İslam’da heykel yasağı için bir izin koparılabilirse Ömer Bolat’ın MÜSİAD’ın önüne heykelinin dikilmesi lazım, hem genel sekreter olarak hem de başkan olarak samimiyetin ve idealin böyle mücessem, cisimleşmiş hali oldu.

A, “**Aşk**”. Bu işler aşkla olur. Bu işler tutkuyla olur. O ilk 10 yıllık dönemi gözümde canlandırıyorum, diyebilirim ki abartı olmasın 24 saatte 20 saat mesai yapıldı. O kadar aşkla o kadar heyecanla bu işler ne para için yapılabilir, ne mevki makam için yapılabilir. Hiç kimse bir mevki için bu kadar çalışmaz, olamaz.

D harfi de “**Dürüstlük**”e işaret eder. Bu işler dürüstlük temelinde ilerler. Diyelim ki iktisadi amaçlarımız vardı hepsine ulaştık, siyasi amaçlarımız vardı hepsine ulaştık, kültürel amaçlarımız vardı çoğuna ulaştık. Şimdi çıtayı yükseltme zamanı ama çıtayı yükseltmek ya da doğru yere koymak için doğru muhasebe yapmak lazım.

Bizim iktisadi emelimiz neydi, tekellerin gücünü kırmak ve Anadolu’nun yerli girişimcisini tekелci gruplara mahkûm olmaktan kurtarmak. Nereden nereye geldik? İşte sıfırdan ya da beşten otuz beşe geldik. Ama o tekелci diye nitelendirdiğimiz gruplar, topluluklar topyekûn ele alındığında tek tek en önemlilerine bakıldığında onlar da yüzden üç bin beş yüze çıktılar. Dolayısıyla yani yaptık, ettik diye bir havaya girmenin anlamı yok. Bizim iktisadi performansımız falan iyi ama yüz üzerinden yirmi diyelim, otuz diyelim.

Yüzde yüz başarılı olmuşuz gibi bir tablo çizmek kendimizi yanıltmaktır. Siyasi açıdan önemli bir başarı elde edildi. Doğrudan MÜSİAD siyasete girmemekle beraber MÜSİAD ve benzeri topluluklar devleti o en başta tasvir ettiğim tekелci grupların basit bir aleti olmaktan kurtardılar. Ağırlıklarını koydular, devleti daha tarafsız işleyen dolayısıyla da aha verimli çalışan bir organizmaya dönüştürdüler. Burada da bence yüzde yüz başarılı oldu.

Ama bu başarı topyekûn dindarlar arasında bir olumsuz rehavet de doğurdu ve bundan ismini zikretmek istemem ama bir takım cemaatlerle iktidar arasında çok ciddi sıkıntılar doğmaya başlayacağını ben o iki yıl önceki toplantıda bir takım gözlemlerinden hareketle söylemişim. Çünkü bu görünen köy kılavuz istemez. Yani ben kâhin değilim ama bilinebilecek olan bilinebilir. Dolayısıyla bu noktada da ben başarımızın satıhta yüzde yüz gibi gözükse de yüzde yirmi, otuz, kırk kabul edilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Daha alınacak çok yol var. Kültürel noktada ise bir süre kötümser olduğumu söyledim. Çünkü biz yola çıktığımız zaman işte su medeni-

yeti, ateş medeniyeti demiştik, Hilfu'l Füdul demiştik, o tekелci gruplara karşı bir erdem birliğinden söz etmiştik. Medine pazarından söz etmiştik. Emir, alim, tacir kavramlarını ortaya atmıştık.

MÜSİAD üyelerinin bütün bu ahlaki ilkelere ne kadar uyabildiklerini sürekli sorgulanması lazım. Burada yüzde yüz uyguladık, gidiyoruz, problemsiz yürüyoruz demenin doğru olmadığı kanaatindeyim.

Bütün bu anlattıklarımı özetlersek MÜSİAD son yirmi beş yılın Türkiye ve İslam dünyası ekonomi politiğine ciddi bir kurumsallaşma örneği olarak oturmuştur. Bu yirmi beş yılda yaptıklarından ziyade bugünden yarına olumlu bir örnek, bir model, bir sünnet oluşturmaları bakımından insanlarımıza büyük ufuk açacağını, sadece Anadolu'da değil Yemen'de, Libya'da, Endonezya'da, Malezya'da bile farklı kişilerin olacağını ortaya koymuştur.”

Dünya değişebilir, eğer istersen

Her an her şey değişime uğruyor. Bilimsel gerçekler, toplumsal düzenler, değer yargıları, soyut somut her şey, her an değişiyor. “Aynı suda iki defa yıkanamazsınız” demiş Antik Yunan Filozofu Heraklitos. Tecrübelerimiz gösteriyor ki, medeniyet yolunda başarı, değişime bağlıdır. Fakat değişimi yönetmek zor ve çetrefillidir; hele ki Dünyayı değiştireceğiz gibi bir sloganla ortaya çıkıyorsanız...

Bir gün, genç bir adam kendine dünyayı değiştirme hedefi koymuş. Gece gündüz çalışmış ve hiçbir mesafe kat edemediğini fark edince düşünmeye başlamış. “Dünyayı değiştiremezsem, ülkemi değiştirebilirim” demiş. Fakat başaramamış. “Ülkemi değiştiremezsem yaşadığım şehri değiştirebilirim” demiş. Yine başaramamış. Artık yaşlanıyormuş, yaşı ilerledikçe hedefleri de küçülüyormuş. “Ailemi değiştirmeliyim” demiş. Eşini, çocuğunu değiştirmek için çalışmış, başaramamış. Sonra kendi kendine demiş ki, “Hiç kimseyi değiştiremedim, bari kendimi değiştireyim.”

İşte her şey o an değişmeye başlamış, o olgun adam huylarını değiştirdince, ailesi etkilenmiş, birbirlerine kenetlenmişler. O ailedeki değişim komşularını etkilemiş, şehir değişmiş. Şehrin değişimi ülkeyi etkilemiş. Ülke değişmiş. Ülkenin değişimi dünyayı etkilemiş. Dünya değişmiş.

Dünyayı değiştirmek istiyorsak, bilmemiz gereken çok önemli bir gerçek var. Ne zaman inanarak kendimizi değiştirebilirsek, işte o zaman dünyayı değiştirebiliriz.

İşte MÜSİAD, değişime kendimizden başlamanızın adıdır.

